

BARLINEK, 2025

STRATEGIA

**STRATEGIA ROZWOJU
GMINY BARLINEK
DO ROKU 2035**

Opracowanie

Spis treści

Wstęp	4
1. Wprowadzenie	5
1.1 Uwarunkowania prawne	5
1.2 Metodyka opracowania strategii	7
1.3 Komplementarność.....	8
1.4 Charakterystyka Gminy Barlinek	17
1.5 Wnioski z diagnozy gminy	19
1.6 Analiza SWOT	25
2. Część strategiczna	29
2.1 Wizja i misja rozwoju gminy w perspektywie 2035.....	29
2.2 Cele strategiczne rozwoju w wymiarze społecznym, gospodarczym, przestrzennym i klimatyczno- środowiskowym	30
2.3 Kierunki działań podejmowanych dla osiągnięcia celów strategicznych	33
2.4 Model struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy.....	43
2.5 Ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej.....	70
2.6 Oczekiwane rezultaty planowanych działań	86
3. System wdrażania Strategii.....	90
3.1 Realizacja, monitoring, ewaluacja i aktualizacja strategii	90
3.2 Wytyczne do sporządzania dokumentów wykonawczych	93
3.3 Finansowanie strategii	95
Spis grafik i tabel	99

Wstęp

Strategia Rozwoju Gminy Barlinek do roku 2035 jest dokumentem wyznaczającym wizję, misję oraz główne cele strategiczne gminy, w perspektywie długookresowej, które przyczynią się do jej zrównoważonego rozwoju. Opracowanie strategii wynika z potrzeby rozwoju konkurencyjności gminy pod kątem osiedleńczym i gospodarczym, co jest możliwe dzięki wdrożeniu odpowiednich działań niwelujących bariery rozwojowe oraz wykorzystaniu istniejących potencjałów gminy.

Niniejsza strategia składa się z trzech części. Pierwsza z nich dotyczy uwarunkowań prawnych oraz komplementarności w stosunku do dokumentów na poziomie regionalnym i krajowym. Według obowiązujących przepisów, największe znaczenie dla strategii gminnych ma strategia rozwoju województwa, w tym przypadku *Strategia Rozwoju Województwa Zachodniopomorskiego do roku 2030*. Przedmiotowy dokument jest zgodny z zapisami strategii na szczeblu wojewódzkim, co pozwala na efektywniejszą realizację założeń strategicznych zdefiniowanych w części planistycznej. W tej części zawarto również wnioski z przeprowadzonej wcześniej diagnozy oraz analizę SWOT będącą podsumowaniem części diagnostycznej – mocnych i słabych stron Gminy Barlinek oraz potencjałów i zagrożeń wynikających z uwarunkowań zewnętrznych. Kolejny element stanowi część strategiczną, w której zawarto misję, wizję, cele strategiczne i kierunki działania gminy – jest to najważniejszy element dokumentu. Cele i kierunki są odpowiedzią na zdiagnozowane deficyty, ale również potrzeby mieszkańców gminy, będących głównymi beneficjentami działań strategicznych. Wizualnym przedstawieniem zamierzeń strategicznych jest model struktury funkcjonalno-przestrzennej zawarty w części planistycznej, którego dopełnieniem są ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w gminie. W trzeciej części dokumentu zawarto system wdrażania strategii, gdzie zebrano wytyczne dotyczące monitoringu, ewaluacji i aktualizacji strategii oraz sporządzania dokumentów wykonawczych. Strategia określa także ramy finansowe i źródła finansowania, które umożliwią realizację jej założeń.

Dokument powstał zgodnie z zasadami modelu partycypacyjno-eksperckiego – w proces jego powstania zaangażowano przedstawicieli Urzędu Miejskiego w Barlinku, mieszkańców oraz ekspertów zewnętrznych. Powstała strategia stanowi odpowiedź na potrzeby mieszkańców oraz umożliwia skuteczne prowadzenie procesu rozwoju przy wykorzystaniu uwarunkowań społeczno-gospodarczych i przestrzennych gminy, zgodnych z wyznaczonymi priorytetami i zasadami ładu przestrzennego oraz zrównoważonego wykorzystania zasobów środowiska. Ponadto wspiera sprawne zarządzanie gminą oraz pozyskiwanie środków finansowych na realizację zaplanowanych przedsięwzięć.

1. Wprowadzenie

1.1 Uwarunkowania prawne

W celu przygotowania *Strategii Rozwoju Gminy Barlinek do roku 2035* Rada Miejska w Barlinku w dniu 27 czerwca 2024 r. podjęła uchwałę nr IV/21/2024 w sprawie przystąpienia do sporządzenia Strategii rozwoju gminy Barlinek do roku 2035 oraz określenia szczegółowego trybu i harmonogramu opracowania projektu strategii, w tym trybu konsultacji.

Kształt i strukturę niniejszego dokumentu definiuje przede wszystkim Ustawa z dnia marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2024 r. poz. 1465 z późn. zm.). Według zapisów wskazanej ustawy, strategia rozwoju gminy zawiera wnioski z diagnozy przygotowanej na potrzeby tej strategii oraz zawiera:

- *cele strategiczne rozwoju w wymiarze społecznym, gospodarczym, przestrzennym i klimatyczno-środowiskowym;*
- *kierunki działań podejmowanych dla osiągnięcia celów strategicznych;*
- *oczekiwane rezultaty planowanych działań, w tym w wymiarze przestrzennym oraz wskaźniki ich osiągnięcia;*
- *model struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy, rozumiany jako docelowy układ elementów składowych przestrzeni, w tym:*
 - *strukturę sieci osadniczej wraz z rolą i hierarchią jednostek osadniczych,*
 - *system powiązań przyrodniczych,*
 - *główne korytarze i elementy sieci transportowych, w tym pieszych i rowerowych,*
 - *główne elementy infrastruktury technicznej i społecznej;*
- *ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w gminie:*
 - *zasad ochrony środowiska i jego zasobów, w tym ochrony powietrza, przyrody i krajobrazu,*
 - *zasad ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej,*
 - *kierunków zmian w strukturze zagospodarowania terenów, w tym określenia szczególnych potrzeb w zakresie nowej zabudowy mieszkaniowej,*
 - *zasad lokalizacji obiektów handlu wielkopowierzchniowego w rozumieniu Ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2024 r. poz. 1130 z późn. zm.),*
 - *zasad lokalizacji kluczowych inwestycji celu publicznego,*
 - *kierunków rozwoju systemów komunikacji, infrastruktury technicznej i społecznej,*

- *zasad lokalizacji urządzeń wytwarzających energię o mocy zainstalowanej przekraczającej 500 kW,*
- *zasad lokalizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko,*
- *zasad kształtowania rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej,*
- *zasad kształtowania zagospodarowania przestrzennego na obszarach zdegradowanych i obszarach rewitalizacji oraz obszarach wymagających przekształceń, rehabilitacji, rekultywacji lub remediacji;*
- *obszary strategicznej interwencji określone w strategii rozwoju województwa, o której mowa w art. 11 ust. 1 Ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa (Dz. U. z 2024 r. poz. 566 z późn. zm.) wraz z zakresem planowanych działań;*
- *obszary strategicznej interwencji kluczowe dla gminy, jeżeli takie zidentyfikowano, wraz z zakresem planowanych działań;*
- *system realizacji strategii, w tym wytyczne do sporządzania dokumentów wykonawczych;*
- *ramy finansowe i źródła finansowania¹.*

Z uwagi na fakt, że strategia powinna być dokumentem silnie uspołecznionym, przepisy prawne wymagają przeprowadzenia konsultacji społecznych z mieszkańcami gminy, sąsiednimi gminami i ich związkami, lokalnymi partnerami społecznymi i gospodarczymi oraz z Dyrektorem Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie w Szczecinie, Poznaniu i Bydgoszczy. Ponadto projekt strategii przedkładany jest Zarządowi Województwa Zachodniopomorskiego, w celu wydania opinii dotyczącej sposobu uwzględnienia ustaleń i rekomendacji w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w województwie. Wymogi te wynikają z art. 6 ust. 3 Ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz. U. z 2025 r. poz. 198) oraz z art. 10f ust. 2 Ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2024 r. poz. 1465 z późn. zm.)

Zgodnie z art. 46 ust. 1 Ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2024 r. poz. 1112 z późn. zm.), przy opracowaniu strategii rozwoju wymagane jest przeprowadzenie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko.

Niniejsza strategia zawiera wszystkie obligatoryjne elementy wskazane w stosownych ustawach. Ponadto została przygotowana zgodnie z najlepszymi praktykami i wskazówkami, które zostały zawarte w dokumencie pn. *Poradnik Praktyczny. Strategia Rozwoju Gminy* opracowanym na zlecenie Ministerstwa Funduszy i Polityki Regionalnej.

¹ Art. 10e pkt 3 Ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2024 r. poz. 1465 z późn. zm.).

1.2 Metodyka opracowania strategii

Przy opracowywaniu niniejszej strategii wykorzystano różne narzędzia i metody badawcze. Poniżej przedstawiono etapy opracowania *Strategii Rozwoju Gminy Barlinek do roku 2035*.

Analiza desk research

Analiza *desk research* to tzw. analiza danych zastanych. Polega na przeanalizowaniu dostępnych danych statystycznych i jakościowych znajdujących się w innych dokumentach diagnostycznych, strategicznych oraz statystykach udostępnianych przez m.in. Główny Urząd Statystyczny i Powiatowy Urząd Pracy. Zebrane dane wyselekcjonowano pod kątem przydatności do diagnozy - stanowiły podstawę do wypracowania wniosków na temat badanego obszaru.

Badania ankietowe

Przy opracowywaniu dokumentu strategii istotne znaczenie ma partycypacja społeczna. W celu włączenia w proces tworzenia strategii jak największej liczby mieszkańców, w grudniu 2024 r. przeprowadzono badanie ankietowe metodami CAWI (Computer Assisted Web Interview - ankieta w formie on-line) i PAPI (Paper And Pencil Interview - tradycyjna ankieta papierowa dystrybuowana zgodnie z potrzebami). Badanie obejmowało różne aspekty funkcjonowania Gminy Barlinek m.in.: kwestie środowiskowe, usługi społeczne, edukację, identyfikowane mocne i słabe strony gminy. Należy zaznaczyć, że badanie ankietowe nie miało charakteru reprezentatywnego, ze względu na brak bezpośredniego wpływu na dobór respondentów. Mimo to, zebrane informacje pozwalają na wskazanie ogólnych tendencji, panujących opinii i pożądaných kierunków zmian.

Badania jakościowe

Badania przyjęły formę warsztatów moderowanych przez ekspertów SWIG DELTA PARTNER, które zostały przeprowadzone wśród przedstawicieli Urzędu Miejskiego w Barlinku, Rady Miejskiej w Barlinku, podmiotów samorządowych i mieszkańców gminy. Warsztaty odbyły się w styczniu oraz w marcu 2025 r. Uzyskane informacje pozwoliły na rozbudowę części diagnostycznej i stanowiły istotny wkład w tworzenie strategii.

Analiza SWOT

Analiza SWOT to narzędzie strategiczne, które pozwala ocenić mocne i słabe strony (wewnętrzne czynniki) oraz szanse i zagrożenia (zewnętrzne czynniki) dotyczące rozwoju gminy. Analiza SWOT stanowiła punkt wyjścia do sformułowania celów strategicznych i kierunków rozwoju zawartych w dokumencie.

Opracowanie misji i wizji

Misja nakreśla ogólny kierunek działań władz gminy, cel nadrzędny i jest uzasadnieniem przyjęcia określonych celów strategicznych. Wizja stanowi natomiast opis pożądanego stanu gminy w perspektywie długookresowej.

Sformułowanie celów i kierunków działań

Cele strategiczne zostały sformułowane na podstawie wniosków z przeprowadzonej diagnozy oraz analizy SWOT. Stanowią również wypadkową wniosków wypracowanych podczas badania

ankietowego oraz są odpowiedzią na realne problemy, deficyty i wyzwania zdiagnozowane w gminie, jak również zmieniające się uwarunkowania. Wynikają one bezpośrednio z wypracowanej misji i wizji Gminy Barlinek.

Opracowanie modelu funkcjonalno-przestrzennego

Model struktury funkcjonalno-przestrzennej to ilustracja i graficzne przedstawienie założeń zawartych w dokumencie. Przedstawia główne elementy strategii rozwoju i planowane zmiany, a jego opracowanie w formie graficznej sprawia, że jest bardziej przystępny w odbiorze.

Opracowanie części wdrożeniowej

Część wdrożeniowa skupiona jest na takich mechanizmach, jak monitoring, ewaluacja i aktualizacja strategii. Umożliwiają one efektywną i skuteczną realizację zapisów dokumentu. Ponadto, rozdział ten zawiera informacje na temat podmiotów zaangażowanych w realizację strategii, ich roli oraz zasady współpracy. Dokument zawiera także wytyczne do sporządzenia dokumentów wykonawczych i informacje na temat potencjalnych źródeł finansowania zaplanowanych w strategii zamierzeń.

Przeprowadzenie procedury środowiskowej

Stanowi ostatni etap prac nad strategią. Zapisy strategii podlegają weryfikacji przez Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie oraz Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Szczecinie, którzy oceniają czy zaproponowane w dokumencie przedsięwzięcia uwzględniają kwestie związane ze środowiskiem w wystarczającym stopniu i czy konieczne jest opracowanie prognozy oddziaływania na środowisko.

1.3 Komplementarność

Istotną kwestią przy opracowaniu strategii rozwoju gminy jest zapewnienie jej spójności z dokumentami strategicznymi obowiązującymi na poziomie krajowym, regionalnym i lokalnym. Dzięki komplementarności działań przedstawionych w różnych dokumentach możliwe jest ich wzajemne dopełnianie i uzupełnianie poprzez dążenie do osiągnięcia wspólnych celów dla polityki na szczeblu gminnym, powiatowym, wojewódzkim i krajowym.

Strategia Rozwoju Gminy Barlinek do roku 2035 jest komplementarna wobec zapisów dokumentów takich jak m.in.:

- Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.),
- Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030,
- Strategia Rozwoju Województwa Zachodniopomorskiego do roku 2030,
- Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Zachodniopomorskiego,
- Program Rozwoju Powiatu Myśliborskiego na lata 2021-2030,

- Lokalna Strategia Rozwoju na lata 2023-2027 –obejmująca teren gmin działających w ramach LGD „Lider Pojezierza²”,
- Strategia terytorialna Partnerstwa „Lider Pojezierzy”.

Kluczową rolę przy opracowywaniu strategii rozwoju gminy pełni strategia wojewódzka, w tym przypadku *Strategia Rozwoju Województwa Zachodniopomorskiego do roku 2030* przyjęta 28 czerwca 2019 r. uchwałą nr VIII/100/19 Sejmiku Województwa Zachodniopomorskiego. Strategia województwa wskazuje na obszary priorytetowe dla rozwoju województwa oraz przedstawia misję regionu, która brzmi: *Pomorze Zachodnie – lider niebieskiego i zielonego wzrostu zapewniającego wysoką jakość życia mieszkańców*. Przytoczony dokument definiuje cztery główne cele strategiczne, do których przyporządkowano cele kierunkowe. Poniżej przedstawiono cele strategiczne i cele kierunkowe wskazane w strategii rozwoju województwa.

Tabela 1 Cele i kierunki działań zdefiniowane w strategii rozwoju województwa

Cel strategiczny	Cele kierunkowe
Cel strategiczny 1. OTWARTA SPOŁECZNOŚĆ. Świadomi mieszkańcy i zaangażowane społeczności - otwarte i przygotowane na wyzwania przyszłości	1.1 Wzmocnienie potencjału demograficznego i funkcji rodziny 1.2 Włączenie społeczne i zapewnienie szans rozwojowych wszystkim mieszkańcom regionu 1.3 Rozwój wspólnotowości i tworzenie kapitału społecznego
Cel strategiczny 2. DYNAMICZNA GOSPODARKA. Kształtowanie wysokiej jakości życia mieszkańców oraz wzmacnianie konkurencyjności regionu	2.1 Rozwój potencjału gospodarczego województwa w oparciu o inteligentne specjalizacje 2.2 Wzmocnienie gospodarki wykorzystującej naturalne potencjały regionu 2.3 Udoskonalenie strategicznego zarządzania rozwojem gospodarczym regionu
Cel strategiczny 3. SPRAWNY SAMORZĄD. Skuteczny samorząd – zintegrowany region. Równość terytorialna w dostępie do wysokiej jakości usług publicznych	3.1 Rozwój głównych ośrodków miejskich 3.2 Rozwój obszarów pozaaglomeracyjnych 3.3 Zapewnienie zintegrowanej i wydolnej infrastruktury 3.4 Zapewnienie wydajnych i efektywnych systemów usług publicznych 3.5 Wzmocnienie kompetencji dla zarządzania rozwojem
Cel strategiczny 4. PARTNERSKI REGION. Silna pozycja i aktywna rola w relacjach międzyregionalnych i transgranicznych	4.1 Wzmocnienie pozycji regionu w Basenie Morza Bałtyckiego 4.2 Rozwój relacji z landami niemieckimi i aglomeracją berlińską 4.3 Wykorzystanie potencjału makroregionu Polski Zachodniej

² Teren działania LGD „Lider Pojezierza” obejmuje 14 gmin z obszaru 4 powiatów (gminy powiatu choszczeńskiego: Bierzwnik, Krzęcin, Recz, Choszczno i Pełczyce; gminy powiatu myśliborskiego: Myślibórz, Dębno, Barlinek, Nowogródek Pomorski, Boleszkowice; gminy powiatu pyrzyckiego: Lipiany, Przelewice, Pyrzyce; gminy powiatu gryfińskiego: Trzcińsko-Zdrój).

Źródło: opracowanie własne.

Założenia *Strategii Rozwoju Gminy Barlinek do roku 2035* są spójne ze strategią województwa, co przedstawia poniższa tabela.

Tabela 2 Komplementarność Strategii Rozwoju Gminy Barlinek do roku 2035 ze Strategią Rozwoju Województwa Zachodniopomorskiego do roku 2030

Strategia Rozwoju Województwa Zachodniopomorskiego do roku 2030	Strategia Rozwoju Gminy Barlinek do roku 2035
Cel strategiczny 1. OTWARTA SPOŁECZNOŚĆ. Świadomi mieszkańcy i zaangażowane społeczności - otwarte i przygotowane na wyzwania przyszłości	Cel strategiczny 1. Wysoka jakość życia i przyjazne warunki do zamieszkania
Cel strategiczny 2. DYNAMICZNA GOSPODARKA. Kształtowanie wysokiej jakości życia mieszkańców oraz wzmacnianie konkurencyjności regionu	Cel strategiczny 2. Turystyka jako koło zamachowe rozwoju gospodarczego Barlinka
Cel strategiczny 3. SPRAWNY SAMORZĄD. Skuteczny samorząd – zintegrowany region. Równość terytorialna w dostępie do wysokiej jakości usług publicznych	Cel strategiczny 4. Zrównoważony rozwój terytorialny gminy Barlinek
Cel strategiczny 4. PARTNERSKI REGION. Silna pozycja i aktywna rola w relacjach międzyregionalnych i transgranicznych	

Źródło: opracowanie własne.

1.3.1 Obszary Strategicznej Interwencji

Według Ustawy o zasadach prowadzenia polityki rozwoju z dnia 6 grudnia 2006 r. (Dz. U. z 2025 r. poz. 198) obszary objęte strategiczną interwencją to: *określony w strategii rozwoju obszar o zidentyfikowanych lub potencjalnych powiązaniach funkcjonalnych lub o szczególnych warunkach społecznych, gospodarczych lub przestrzennych, decydujących o występowaniu barier rozwoju lub trwałych, możliwych do aktywowania, potencjałów rozwojowych, do którego jest kierowana interwencja publiczna łącząca inwestycje, w szczególności gospodarcze, infrastrukturalne lub w zasoby ludzkie, finansowane z różnych źródeł, lub rozwiązania regulacyjne.*

W *Strategii Rozwoju Województwa Zachodniopomorskiego do roku 2030* wyróżniono OSI na poziomie ponadregionalnym oraz regionalnym. Na szczeblu ponadregionalnym polityka wojewódzka bierze pod uwagę cztery rodzaje obszarów strategicznej interwencji:

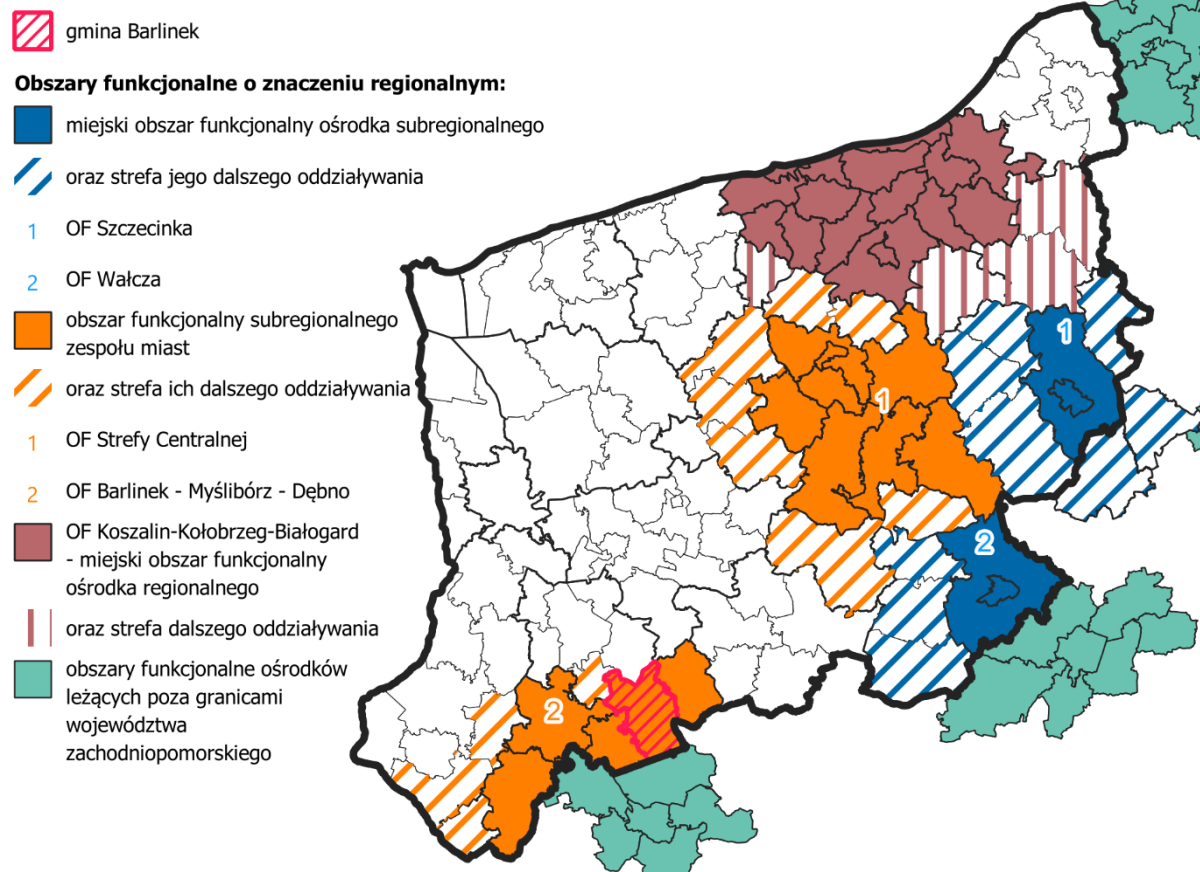
1. Szczeciński Obszar Metropolitalny;
2. Obszar Funkcjonalny Strefy Przybrzeżnej;
3. Obszar Funkcjonalny Strefy Przygranicznej;
4. Obszar Funkcjonalny Specjalnej Strefy Włączenia.

Gmina Barlinek wpisuje się w OSI ponadregionalne Obszar Funkcjonalny Strefy Przygranicznej. Natomiast wśród obszarów strategicznej interwencji na szczeblu regionalnym polityka wojewódzka wskazuje OSI:

1. Koszalińsko-Kołobrzesko-Białogardzki Obszar Funkcjonalny;

2. Obszar Funkcjonalny Szczecinka;
3. Obszar Funkcjonalny Wałcza;
4. Obszar Funkcjonalny subregionalnego zespołu miast Strefy Centralnej;
5. Obszar Funkcjonalny subregionalnego zespołu miast Barlinka-Myśliborza-Dębna.

Grafika 1 Obszary Strategicznej Interwencji w województwie zachodniopomorskim.

Źródło: opracowanie własne na podstawie Strategii Rozwoju Województwa Zachodniopomorskiego do roku 2030.

Spośród wymienionych powyżej OSI, Gmina Barlinek należy do OSI Obszar Funkcjonalny subregionalnego zespołu miast Barlinka-Myśliborza-Dębna, które tworzą gminy powiatu myśliborskiego: Gmina Barlinek, Gmina Boleszkowice, Gmina Nowogródek Pomorski, Gmina Dębno, Gmina Myślibórz oraz Gmina Pełczyce leżąca w powiecie choszczeńskim.

W strategii wojewódzkiej nie wyróżniono konkretnych celów czy działań dla poszczególnych OSI. Polityka terytorialna realizowana jest głównie za pomocą celu strategicznego 3. Sprawny samorząd, w ramach którego przewidziano rozwój sieci osadniczej, w tym rozwój obszarów funkcjonalnych.

1.3.2 Spójność z dokumentami z zakresu prawa wodnego

Niniejsza strategia stosuje się do Ustawy z dnia 20 lipca 2017 – Prawo wodne, a dokładnie zapisów art. 315 i art. 326 dotyczących procesów gospodarowania wodami, które wskazują na konieczność

uwzględnienia ich w strategii rozwoju gminy. Niniejsza strategia wykazuje zatem spójność z zapisami dokumentów krajowych, takich jak:

- Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry;
- Plan zarządzania ryzykiem powodziowym dla obszaru dorzecza Odry;
- Plan przeciwdziałania skutkom suszy.

Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry stanowi najważniejszy dokument z zakresu gospodarowania zasobami wodnymi, który obowiązuje od 24 lutego 2023 r. Plan został przyjęty Rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z dnia 16 listopada 2022 r. (Dz.U. 2023 poz. 335). Gmina Barlinek leży w obszarze dorzecza Odry, w trzech regionach wodnych: Warty, Noteci oraz Dolnej Odry i Przymorza Zachodniego. W poniższym zestawieniu zostały ujęte informacje wynikające z II aktualizacji planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry³, przedstawiające wykaz jednolitych części wód powierzchniowych (JCWP) zlokalizowanych na terenie gminy. Zapisy planu dostępne są na stronach Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie. Plan ten podlega cyklicznym przeglądom i aktualizacji.

³ Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 16 listopada 2022 r. w sprawie Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry (Dz.U. 2023 poz. 335)

Tabela 3 Charakterystyka JCWP zlokalizowanych na terenie Gminy Barlinek

Kod JCWP	Nazwa	Typologia/status	Stan ogólny	Stan ekologiczny i chemiczny	Cel środowiskowy	Ocena ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych	Odstępstwa od osiągnięcia celów środowiskowych JCWP
Region wodny Warty							
RW60001018929	Kłodawka	potok lub strumień nizinny piaszczysty/naturalna część wód	zły	słaby stan ekologiczny, stan chemiczny poniżej dobrego	- dobry stan ekologiczny zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny o ile jest monitorowany wskaźnik diadromiczny D - stan chemiczny: dla złagodzonych wskaźników [benzo(a)piren(w),związki tributyllocyny(w)] poniżej stanu dobrego, dla pozostałych wskaźników - stan dobry	zagrożona – presje troficzne, hydromorfologiczne i chemiczne	tak, dla danej JCWP zostało ustanowione odstępstwo z art. 4 ust. 4, art. 4 ust. 5 Ramowej Dyrektywy Wodnej
Region wodny Noteci							
RW6000091889849	Pełcz	potok lub strumień nizinny/naturalna część wód	zły	dobry stan ekologiczny, stan chemiczny poniżej dobrego	- dobry stan ekologiczny; zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny o ile jest monitorowany wskaźnik diadromiczny D - dobry stan chemiczny	zagrożona – presje chemiczne	tak, dla danej JCWP zostało ustanowione odstępstwo z art. 4 ust. 4 Ramowej Dyrektywy Wodnej
LW10892	Lubie	jezioro na podłożu wapiennym, o dużej wartości współczynnika Schindlera, polimiktyczne/naturalna część wód	zły	umiarkowany stan ekologiczny, stan chemiczny dobry	- umiarkowany stan ekologiczny - stan chemiczny: dla złagodzonych wskaźników [benzo(a)piren(w)] poniżej stanu dobrego, dla pozostałych wskaźników - stan dobry	niezagrożona	nie
RW6000091889869	Santoczna	potok lub strumień nizinny/naturalna część wód	zły	dobry stan ekologiczny, stan chemiczny poniżej dobrego	- dobry stan ekologiczny; zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny o ile jest monitorowany wskaźnik diadromiczny D - dobry stan chemiczny	zagrożona – presja chemiczna	tak, dla danej JCWP zostało ustanowione odstępstwo z art. 4 ust. 4 Ramowej Dyrektywy Wodnej
Region wodny Dolnej Odry i Przymorza Zachodniego							
RW60001019743239	Płonia od źródeł do końca jez. Płoń	potok lub strumień nizinny piaszczysty/naturalna część wód	zły	słaby stan ekologiczny, stan chemiczny dobry	- dobry stan ekologiczny; zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny o ile jest monitorowany wskaźnik diadromiczny D; zapewnienie drożności cieku według wymagań gatunków chronionych - stan chemiczny: dla złagodzonych wskaźników [benzo(a)piren(w)] poniżej stanu dobrego, dla pozostałych wskaźników - stan dobry	zagrożona – presje troficzne i chemiczne	tak, dla danej JCWP zostało ustanowione odstępstwo z art. 4 ust. 4, art. 4 ust. 5 Ramowej Dyrektywy Wodnej
LW11025	Barlineckie	jezioro na podłożu wapiennym, o małej wartości współczynnika Schindlera, stratyfikowane/naturalna część wód	zły	dobry stan ekologiczny, stan chemiczny poniżej dobrego	- dobry stan ekologiczny - dobry stan chemiczny	zagrożona – presja chemiczna	tak, dla danej JCWP zostało ustanowione odstępstwo z art. 4 ust. 4 Ramowej Dyrektywy Wodnej
LW10937	Karskie Wielkie	jezioro na podłożu wapiennym, o małej wartości współczynnika Schindlera, stratyfikowane/naturalna część wód	-	stan chemiczny dobry	- dobry stan ekologiczny - dobry stan chemiczny	niezagrożona	nie
LW10941	Rokitno	jezioro na podłożu wapiennym, o dużej wartości współczynnika Schindlera, polimiktyczne/naturalna część wód	-	stan chemiczny dobry	- dobry stan ekologiczny - dobry stan chemiczny	niezagrożona	nie
RW600011191259	Myśla	rzeka nizinna/naturalna część wód	dobry	dobry stan ekologiczny, stan chemiczny dobry	- dobry stan ekologiczny; zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny o ile jest monitorowany wskaźnik diadromiczny D - dobry stan chemiczny	zagrożona – presje hydromorfologiczne	nie

Źródło: opracowanie na podstawie: II Aktualizacja planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry, <http://karty.apgw.gov.pl:4200/informacje>

Gmina położona jest w obrębie czterech części wód podziemnych (JCWPd). Monitoring JCWPd przeprowadzony w dorzeczu Odry w 2019 r. określił ich stan chemiczny i ilościowy jako dobry. Wyznaczone cele środowiskowe dla JCWPd nie wykazują zagrożenia ich nieosiągnięcia. W granicach gminy występuje Główny Zbiornik Wód Podziemnych nr 135 Zbiornik Barlinek.

Tabela 4 Charakterystyka JCWPd zlokalizowanych na terenie Gminy Barlinek

Kod JCWPd	Stan ogólny	Ocena stanu chemicznego	Ocena stanu ilościowego	Rodzaj presji determinującej stan wód	Ocena ryzyka nieosiągnięcia celu środowiskowego
GW600033	dobry	dobry	dobry	chemiczna	niezagrożona
GW600024	dobry	dobry	dobry	chemiczna	niezagrożona
GW600023	dobry	dobry	dobry	chemiczna	niezagrożona
GW600034	dobry	dobry	dobry	chemiczna	niezagrożona

Źródło: opracowanie na podstawie: II Aktualizacja planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry, <http://karty.apgw.gov.pl:4200/informacje>

Poniżej wskazano działania podstawowe i uzupełniające zidentyfikowane w Planie gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry, które zostały przypisane do JCWP i JCWPd zlokalizowanych na terenie Gminy Barlinek. Działania podstawowe ustala się dla wszystkich części wód, a działania uzupełniające dla jednolitych części wód zagrożonych nieosiągnięciem ustalonych dla nich celów środowiskowych, w zależności od ustalenia przyczyn zagrożenia. Trzeba zaznaczyć, że działania podstawowe i działania uzupełniające zmierzają do poprawy lub utrzymania dobrego stanu wód na obszarach dorzeczy i powinny być realizowane łącznie.

Tabela 5 Działania podstawowe i uzupełniające przypisane do poszczególnych JCWP i JCWPd w IIaPGW znajdujących się

Kod JCWP	Działania podstawowe	Działania uzupełniające
RW60001018929	- Realizacja działań wynikających z planów ochrony i planów zadań ochronnych dla obszarów chronionych. - Kontrole dotyczące stosowania programu działań mających na celu zmniejszenie zanieczyszczenia wód azotanami pochodzącymi ze źródeł rolniczych oraz zapobieganie dalszemu zanieczyszczeniu przez podmioty prowadzące produkcję rolną i działalność. - Rozpoznanie zasadności realizacji działań naprawczych dla obszarów chronionych w zakresie utrzymania naturalnego charakteru koryta. - Rozpoznanie zasadności realizacji działań naprawczych dla obszarów chronionych w zakresie dopływu zanieczyszczeń.	Aktualizacja programu ochrony środowiska pod kątem poprawy efektywności dotyczącej ograniczania dopływu zanieczyszczeń do JCWP.
RW6000091889849 LW10892	Brak działań.	Brak działań.
RW6000091889869	- Rozpoznanie zasadności realizacji działań naprawczych dla obszarów chronionych w zakresie utrzymania naturalnego charakteru koryta. - Realizacja działań wynikających z planów ochrony i planów zadań ochronnych dla obszarów chronionych.	Brak działań.
RW60001019743239	- Realizacja działań wynikających z planów ochrony i planów zadań ochronnych dla obszarów chronionych. - Realizacja Krajowego Programu Oczyszczania Ścieków Komunalnych.	Brak działań.
LW11025	- Kontrola gospodarowania wodami oraz przeglądy pozwoleń wodnoprawnych. - Ograniczenie zanieczyszczenia pestycydami z rolnictwa.	Aktualizacja programu ochrony środowiska pod kątem poprawy efektywności dotyczącej ograniczania dopływu zanieczyszczeń do JCWP.

LW10937	Brak działań.	Brak działań
LW10941		
RW600011191259	- Realizacja działań wynikających z planów ochrony i planów zadań ochronnych dla obszarów chronionych. - Realizacja Krajowego Programu Oczyszczania Ścieków Komunalnych.	Brak działań.
Kod JCWPd	Działania podstawowe	
GW600033	Ustanowienie obszaru ochronnego zbiornika wód śródlądowych (GZWP).	Wsparcie działań organów administracji w zakresie ustanawiania obszarów ochronnych GZWP.
GW600024		
GW600023		
GW600034	- Ustanowienie obszaru ochronnego zbiornika wód śródlądowych (GZWP). - Opracowanie wniosku na potrzeby ustanowienia obszaru ochronnego zbiornika wód śródlądowych (GZWP). - ustanowienie obszaru ochronnego zbiornika wód śródlądowych (GZWP).	

Źródło: opracowanie na podstawie: II Aktualizacja planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry, <http://karty.apgw.gov.pl:4200/informacje>

Drugim ważnym dokumentem jest Plan zarządzania ryzykiem powodziowym dla obszaru dorzecza Odry (PZRP), którego celem jest ograniczenie potencjalnych negatywnych skutków powodzi dla życia i zdrowia ludzi, środowiska, dziedzictwa kulturowego oraz działalności gospodarczej, poprzez realizację działań minimalizujących zidentyfikowane zagrożenia. PZRP podlega aktualizacji co 6 lat, w myśl art.173 ust. 19 Prawa wodnego. W dniu 23 marca 2023 r. wszedł w życie Plan zarządzania ryzykiem powodziowym dla obszaru dorzecza Odry stanowiący załącznik do rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 26 października 2022 r. (Dz.U. 2022 poz. 2714), który stanowi aktualizację dotychczasowego PZRP. Plan ten podlega cyklicznym przeglądom i aktualizacji.

W dokumencie tym wyznaczono trzy cele główne:

1. Zahamowanie wzrostu ryzyka powodziowego;
2. Obniżenie istniejącego ryzyka powodziowego;
3. Poprawa systemu zarządzania ryzykiem powodziowym.

Zgodnie z obowiązującymi Mapami zagrożenia powodziowego⁴, na terenie Gminy Barlinek zostały wyznaczone obszary szczególnego zagrożenia powodzią, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest średnie (1%) oraz wysokie (10%) - obszar o niskim prawdopodobieństwie wystąpienia powodzi (0,2%) nie stanowi obszaru szczególnego zagrożenia powodzią. W oparciu o Mapę ryzyka powodziowego⁵, Gmina Barlinek jest objęta głównie niskim i średnim prawdopodobieństwem wystąpienia powodzi ze strony rzeki Płonia. Obszary zagrożone znajdują się w dużej odległości od terenów zurbanizowanych, co ogranicza ryzyko powodziowe.

⁴ https://wody.isok.gov.pl/imap_kzgw/?gpmap=gpMZP

⁵ https://wody.isok.gov.pl/imap_kzgw/?gpmap=gpMRP

Istotnym dokumentem jest także Plan przeciwdziałania skutkom suszy, który obowiązuje od 18 września 2021 r. i został przyjęty przez Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 15 lipca 2021 r. (Dz.U. 2021 poz. 1615). Susza, podobnie jak powódź, należy do najbardziej uciążliwych zjawisk naturalnych wpływających na społeczeństwo, środowisko oraz gospodarkę kraju. W nadchodzących latach przewiduje się zwiększenie zarówno intensywności, jak i częstotliwości jej występowania. Plan ma na celu przede wszystkim minimalizowanie skutków suszy poprzez odpowiednie zarządzanie zasobami wodnymi oraz ich zrównoważone użytkowanie.

Wśród najważniejszych celów planu należy wymienić: skuteczne zarządzanie zasobami wodnymi dla zwiększenia dyspozycyjnych zasobów wodnych na obszarach dorzeczy, zwiększenie retencji na obszarach dorzeczy, edukację i zarządzanie ryzykiem suszy, formalizację i zaplanowanie finansowania działań służących przeciwdziałaniu skutkom suszy. Ponadto plan ten podlega cyklicznym przeglądom i aktualizacji. Plan przeciwdziałania skutkom suszy nie wskazuje bezpośrednich działań inwestycyjnych na terenie Gminy Barlinek, jednakże zawiera działania przeznaczone dla:

- Rzeki Płonia – Zwiększenie retencji jeziorowej i korytowej w województwie zachodniopomorskim – etap I.

Dokument wyróżnia cztery rodzaje suszy:

- suszę atmosferyczną - związana z deficytem opadów, pojawia się, gdy opady występują poniżej średniej wieloletniej lub notowany jest ich całkowity brak,
- suszę rolniczą – pojawia się, gdy wilgotność gleby jest niedostateczna do zaspokojenia potrzeb wodnych roślin i prowadzenia normalnej gospodarki w rolnictwie,
- susza hydrologiczna – związana jest z długotrwałym obniżeniem ilości wody w jeziorach i rzekach, dotyczy wód powierzchniowych,
- susza hydrogeologiczna – związana z długotrwałym obniżeniem zasobów wód podziemnych.

Według poszczególnych typów klas zagrożenia suszą, sytuacja dla Gminy Barlinek przedstawia się następująco:

- zagrożenie suszą hydrogeologiczną – klasa I (słabo zagrożone);
- zagrożenie suszą hydrologiczną – południowo-wschodnia część gminy klasa II (umiarkowanie zagrożone), północno-zachodnia część gminy klasa III (silnie zagrożone);
- zagrożenie suszą rolniczą – południowa część gminy klasa I (słabo zagrożone), północna część gminy klasa IV (ekstremalnie zagrożone);
- zagrożenie suszą atmosferyczną – w całości klasa IV (ekstremalnie zagrożone).

Według łącznego zagrożenia suszą Gmina Barlinek klasyfikuje się częściowo jako obszar silnie, oraz częściowo jako słabo zagrożony suszą.

1.4 Charakterystyka Gminy Barlinek

Gmina Barlinek jest gminą miejsko-wiejską, położoną w województwie zachodniopomorskim, w powiecie myśliborskim. W skład gminy wchodzi miasto Barlinek i 20 sołectw. Na północy graniczy z gminą Przelewice, na północnym zachodzie z gminą Lipiany, a na zachodzie z gminą Myślibórz. Od południowego-zachodu sąsiaduje z gminą Nowogródek Pomorski, natomiast na południowym wschodzie z gminą Kłodawa. Na wschodzie graniczy z gminami Strzelce Krajeńskie i Pełczyce, a na północnym wschodzie z gminą Choszczno. Dodatkowo niewielki fragment gminy graniczy z gminą Dolice od północnego-wschodu.

Grafika 2 Położenie Gminy Barlinek na tle regionu

Źródło: opracowanie własne.

Gmina położona jest przy granicy z województwem lubuskim, oddalona o około 100 km od Szczecina, 75 km od Kostrzyna nad Odrą, 50 km od Stargardu i 30 km od Gorzowa Wielkopolskiego. Przez gminę

przebiegają dwie drogi wojewódzkie: nr 151 Świdwin-Gorzów Wielkopolski, nr 156 Lipiany-Klesno oraz szereg dróg powiatowych i gminnych. W Renicach w odległości około 23 km od centrum gminy znajduje się najbliższy wjazd (węzeł Myślibórz) na drogę ekspresową S3 relacji Świnoujście-Lubawka, będącej elementem międzynarodowej trasy E65, leżącej w transeuropejskim korytarzu transportowym (sieć TEN-T). W promieniu około 25 km znajduje się wjazd na drogę krajową nr 22 relacji Grzechotniki-Kostrzyn nad Odrą.

Pod względem przestrzennym Gmina Barlinek wyróżnia się dużą różnorodnością krajobrazową. Centralnym punktem jest miasto Barlinek, które koncentruje najważniejsze funkcje administracyjne, usługowe i przemysłowe. Miasto jest otoczone obszarami podmiejskimi i wiejskimi, które w znacznym stopniu pełnią funkcje rolnicze i rolno-leśne.

Gmina Barlinek położona jest w Obszarze Funkcjonalnym Barlinek-Myślibórz-Dębno, który cechuje się dobrze rozwiniętym przemysłem drzewno-meblarskim. W gminie funkcjonuje wiele podmiotów związanych z branżą drzewno-meblarską, w tym Barlinek Inwestycje Sp. z o.o. producent podłóg drewnianych (marka „Deska Barlinecka”). Gmina Barlinek stanowi ważne miejsce pracy dla mieszkańców okolicznych gmin.

Gmina Barlinek należy do gmin o wysokim potencjale turystycznym, z uwagi na swoje dziedzictwo materialne i walory przyrodnicze, w tym obecność Jeziora Barlineckiego i Barlineckiego Parku Krajobrazowego. Gmina Barlinek wypracowała markę Europejskiej Stolicy Nordic Walking – na jej terenie powstało pierwsze w kraju Centrum Nordic Walking.

1.5 Wnioski z diagnozy gminy

Sfera społeczna

Negatywne trendy demograficzne

W Gminie Barlinek w latach 2014-2023 liczba mieszkańców zmalała o 7,3% do poziomu 18,3 tys. osób. Niekorzystny trend jest zauważalny szczególnie w mieście Barlinek, gdzie spadek liczby mieszkańców był większy niż na obszarze wiejskim. Na sytuację demograficzną wpływ mają dwa procesy – ujemny przyrost naturalny i ujemne saldo migracji. Niska dzietność jest trendem ogólnopolskim, zauważalnym w większości gmin w kraju. Saldo migracji bardziej zależy od lokalnych uwarunkowań, na które wpływa wiele czynników m.in.: lokalizacja gminy, lokalna gospodarka, dostępność usług edukacyjnych, społecznych. W ostatnich latach najwięcej osób wyemigrowało z gminy do większych ośrodków, takich jak Gorzów Wielkopolski i Szczecin. Prognozy demograficzne GUS wskazują, że w 2035 r. liczba mieszkańców gminy zmaleje o około 6,0% względem 2023 r., co oznacza dalsze wyludnianie się gminy. Świadczy to o potrzebie podjęcia intensywnych i zakrojonych na szeroką skalę działań zwiększających atrakcyjność osiedleńczą gminy.

Starzenie się lokalnej społeczności

W gminie systematycznie wzrasta udział ludności w wieku poprodukcyjnym względem populacji gminy ogółem, na co wpływ ma ujemny przyrost naturalny, a także ujemne saldo migracji oraz wydłużająca się średnia długość życia. W 2023 r. blisko 25% populacji gminy było w wieku poprodukcyjnym – podobnie jak w powiecie myśliborskim i województwie zachodniopomorskim. Taka sytuacja wymaga rozwijania usług skierowanych do seniorów, zarówno dotyczących usług opiekuńczych, opieki medycznej, jak i oferty kulturalno-rozrywkowej skierowanej do najstarszych mieszkańców gminy.

Niewystarczająca oferta usług pomocy społecznej

W ostatnich latach zmalała liczba rodzin potrzebujących pomocy społecznej, jednakże wraz ze starzeniem się społeczności lokalnej wzrasta zapotrzebowanie na różnego rodzaju usługi pomocowe. Jak wynika z diagnozy głównymi problemami w obszarze społecznym jest ograniczona liczba miejsc wsparcia dla osób niesamodzielnych (seniorów i osób z niepełnosprawnościami), niski dostęp do usług lekarzy specjalistów, czy niedostateczna baza mieszkań socjalnych. Z tego względu niezbędne będzie rozwijanie oferty skierowanej do seniorów i osób z niepełnosprawnościami m.in. poprawy dostępności usług zdrowotnych, oferty opieki wytchnieniowej, czy usług opiekuńczych. Problemem jest także zjawisko dziedziczonej bezradności życiowej i utrzymująca się liczba długotrwale bezrobotnych, których trudno zaktywizować społecznie i zawodowo, co implikuje konieczność podejmowania działań wspierających aktywizację osób wykluczonych społecznie i bezrobotnych.

Deficyty w obszarze opieki nad dziećmi i oświaty

Na terenie gminy funkcjonuje jeden żłobek publiczny i jeden niepubliczny klub dziecięcy. Istniejąca oferta żłobkowa jest niewystarczająca w stosunku do zgłaszanych potrzeb. Na niską dostępność opieki żłobkowej zwracali uwagę ankietowani mieszkańcy gminy, co świadczy o potrzebie rozwoju publicznej oferty żłobkowej. Jak wynika z diagnozy głównym deficytem w obszarze edukacji wczesnoszkolnej i szkolnej jest potrzeba przeprowadzenia modernizacji i remontów obiektów oświatowych. Widoczne jest także zapotrzebowanie na rozwój placów zabaw przy przedszkolach. Szkoły ponadpodstawowe wymagają także lepszego dostosowania do zmieniających się wymogów rynku pracy. Z uwagi na problemy obserwowane wśród uczniów niezbędny jest rozwój oferty psychologicznej skierowanej do dzieci i młodzieży. W gminie zidentyfikowano także problem niskiej dostępności usług zdrowotnych dla dzieci, co wynika z niewystarczającej liczby lekarzy pediatrów pracujących na terenie gminy.

Potrzeba rozwoju oferty kulturalno-rozrywkowej

Na terenie gminy funkcjonuje Barlinecki Ośrodek Kultury, w którego strukturach działa m.in.: Biblioteka Publiczna w Barlinku, Muzeum Regionalne w Barlinku, Kino Panorama. Ponadto przy BOK funkcjonuje Stowarzyszenie Barlinecki Uniwersytet Trzeciego Wieku i Klub Seniora „Złota Strzecha”. Istniejąca oferta kulturalna kierowana jest do różnych grup wiekowych, głównie do dzieci i osób starszych. Jak wynika z opinii mieszkańców oferta skierowana do młodzieży oraz osób pracujących jest niewystarczająca. Zachodzi zatem potrzeba dalszego rozwoju oferty, w tym także infrastruktury – przestrzeń zajmowana przez Barlinecki Ośrodek Kultury jest niewystarczająca, dotyczy to przede wszystkim biblioteki, istnieje konieczność modernizacji obiektów kultury, ponadto brakuje m.in. zewnętrznego amfiteatru, który pozwalałby na organizację różnego rodzaju wydarzeń.

Dziedzictwo kulturalne i materialne

Na terenach obecnej Gminy Barlinek od wieków rozwijało się osadnictwo, a miasto Barlinek uzyskało prawa miejskie w XIII w. Z tego względu w gminie zachowało się dużo obiektów zabytkowych – blisko 450, z czego 35 zostało wpisane do rejestru zabytków województwa zachodniopomorskiego. Istniejąca obecnie zabudowa historyczna cechuje się z reguły złym stanem technicznym, w tym cenny, historyczny układ urbanistyczny miasta Barlinek, który wymaga rewitalizacji. W celu zachowania bogatego dziedzictwa materialnego konieczne jest ponoszenie zwiększonych wydatków na ochronę i konserwację zabytków oraz promocja lokalnych zasobów.

Konieczność rozwoju funkcji mieszkaniowej

W ostatnich latach liczba mieszkań na terenie gminy wzrosła, jednakże wskaźnik liczby mieszkań w stosunku do liczby mieszkańców pozostawał niższy na tle województwa zachodniopomorskiego. Na niewielki przyrost nowych mieszkań wskazuje także liczba oddawanych mieszkań w stosunku

do liczby mieszkańców – w analizowanym okresie przyrost ten był niższy w porównaniu do województwa. Ponadto zauważa się większy wzrost zasobów mieszkaniowych na terenie wiejskim, niż miejskim, co świadczy o suburbanizacji miasta Barlinek. Mieszkania komunalne znajdują się głównie w starych budynkach, które wymagają przeprowadzenia gruntownych remontów. Niedostateczna oferta mieszkaniowa skierowana do osób o niższych zarobkach jest powszechnym problemem w całym kraju. Zarówno ceny wynajmu mieszkań, jak i kupna są wysokie w stosunku do możliwości finansowych przeciętnie zarabiającego mieszkańca, co wskazano w ankiecie przeprowadzonej na potrzeby diagnozy. Warto podkreślić, że w Gminie Barlinek funkcjonuje Barlineckie Towarzystwo Budownictwa Społecznego Spółka z o.o. w Barlinku, której głównym przedmiotem działalności jest budowa mieszkań przeznaczonych dla osób o umiarkowanych dochodach. W celu podniesienia atrakcyjności osiedleńczej istotne będą inwestycje związane z budową tego typu mieszkań.

Sfera gospodarcza

Ważny ośrodek gospodarczy

Miasto Barlinek jest ważnym ośrodkiem gospodarczym w Obszarze Funkcjonalnym Barlinek-Myślibórz-Dębno, który cechuje się znaczącym udziałem przemysłu, w szczególności drzewno-meblarskiego. Gmina ma możliwość rozwoju inteligentnych specjalizacji województwa, szczególnie dwóch: przetwórstwo naturalne nowej generacji oraz niebieska gospodarka i zielony transport. Największą firmą zlokalizowaną w gminie jest Barlinek Inwestycje Sp. z o.o., producent podłóg drewnianych eksportowanych do ponad 70 krajów, rozwijający markę „Deska Barlinecka”. Na terenie gminy funkcjonuje podstrefa Kostrzyńsko-Słubickiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej, w ramach której inwestorzy mogą skorzystać z ulg podatkowych. Największe podmioty wspierające rozwój przedsiębiorczości w gminie to Stowarzyszenie Lider Pojezierza oraz Organizacja Przedsiębiorców Barlinek. W ostatnich latach zauważa się wzrost liczby podmiotów gospodarczych działających na terenie gminy, wśród których dominują mikroprzedsiębiorstwa. Jedną z barier inwestycyjnych może być peryferyjne położenie gminy w województwie.

Potrzeba dywersyfikacji rynku pracy

Gmina Barlinek jest ważnym miejscem pracy w regionie – jak wynika z diagnozy do gminy dojeżdża wiele pracowników z okolicznych gmin. Liczba pracujących w stosunku do liczby mieszkańców utrzymywała się na poziomie wyższym niż w powiecie myśliborskim i województwie zachodniopomorskim, ponadto w ostatnich latach zmalała liczba bezrobotnych. Z opinii ankietowanych mieszkańców wynika, że problem stanowi znalezienie satysfakcjonującej pracy, niskie płace oferowane przez pracodawców i niska dywersyfikacja dostępnych stanowisk. Według danych GUS mediana zarobków w gminie w 2024 r. wyniosła 5,9 tys. zł brutto, co było wartością niższą na tle województwa

i kraju. Zdaniem mieszkańców głównym kierunkiem rozwoju gminy powinien być rozwój gospodarczy, w tym tworzenie nowych miejsc pracy, które będą atrakcyjne także dla osób młodych, co zatrzyma odpływ mieszkańców z gminy.

Rozwój turystyki

Gmina Barlinek należy do gmin atrakcyjnych turystycznie z uwagi na swoje dziedzictwo kulturowe, bogate zasoby naturalne, w tym obecność Barlineckiego Parku Krajobrazowego, czy Jeziora Barlineckiego. Oferta noclegowa gminy obejmuje różne formy zakwaterowania, w tym hotele, zespoły domków letniskowych, pensjonaty, obiekty agroturystyczne, a także pokoje gościnne uzupełniające bazę noclegową. Największe zagęszczenie obiektów znajduje się w okolicy Jeziora Barlineckiego, które stanowi główną atrakcję gminy. Rozległe lasy, sieć szlaków turystycznych oraz obecność Jeziora Barlineckiego stwarzają dobre warunki do rozwoju turystyki wypoczynkowej, aktywnej i opartej o dziedzictwo kulturowe. Gmina posiada jednakże deficyty w zakresie infrastruktury, takie jak brak zagospodarowania terenów wokół jezior, niszczące dziedzictwo materialne, niedostateczne uzbrojenie terenów w pobliżu jezior, czy przeciętny standard obiektów noclegowych przy rosnących oczekiwaniach turystów, co do komfortu i dodatkowych udogodnień. Gmina nie posiada także koncepcji rozwoju marki turystycznej.

Malejące znaczenie rolnictwa

Jedną z gałęzi lokalnej gospodarki jest rolnictwo. W latach 2010-2020 (Powszechne Spisy Rolne) odnotowano spadek liczby gospodarstw rolnych, jednakże wzrosła powierzchnia użytków rolnych, wynosząc 9,5 tys. ha w 2020 r. Większość gleb na terenie gminy należy do III i IV klasy bonitacyjnej i położona jest na terenach objętych ochroną przyrodniczą lub ze względu na niekorzystne czynniki geologiczne wymaga ograniczenia stopnia intensywności produkcji rolniczej. Z uwagi na rozwój turystyki znaczenie rolnictwa w gminie ulega zmniejszeniu.

Sfera przestrzenna i klimatyczno-środowiskowa

Rozwój infrastruktury sportowo-rekreacyjnej

Gmina Barlinek cechuje się stosunkowo dobrze rozwiniętą infrastrukturą sportowo-rekreacyjną. Na terenie gminy znajduje się wiele obiektów sportowych, w tym m.in.: kąpieliska, zabytkowa Plaża Miejska, korty tenisowe, kompleksy boisk sportowych oraz

Stadion Miejski w Barlinku. Gmina od lat promuje swoją markę Europejskiej Stolicy Nordic Walking oraz Barlinek to mnie rusza! poprzez m.in. Centrum Nordic Walking (trasy o różnych poziomach trudności). Gmina posiada także dostęp do rozległych zasobów leśnych, w tym liczne szlaki turystyczne. Deficyt dotyczy natomiast terenów zieleni urządzonej, takiej jak parki, skwery, place zabaw itp. Tereny zieleni

urządzonej są bardziej funkcjonalne niż obszary leśne, gdyż są bardziej dostępne dla rodzin z dziećmi, seniorów, czy osób o ograniczonej sprawności. Ponadto wpływają na estetykę przestrzeni oraz zapewniają miejsca do integracji społecznej. Szczególny deficyt takich miejsc zauważalny jest na obszarach wiejskich gminy. Ponadto w gminie brakuje m.in. dużej hali sportowo-rekreacyjnej, która pozwoliłaby rozwijać ofertę sportową gminy. Rozwoju wymaga również istniejąca sieć dróg rowerowych.

Potrzeba rozwoju transportu

Gmina Barlinek położona jest w południowej części województwa zachodniopomorskiego, na styku z województwem lubuskim. Najbliższym dużym miastem jest Gorzów Wielkopolski, stanowiący ważne miejsce pracy dla części mieszkańców gminy. Przez gminę przebiegają dwie drogi wojewódzkie: nr 151 Świdwin-Gorzów Wielkopolski, nr 156 Lipiany-Klesno. Przez gminę nie przebiega żadna droga krajowa i ekspresowa – wjazd na najbliższą drogę ekspresową S3 relacji Świnoujście-Lubawka znajduje się w odległości 23 km od centrum gminy, w podobnej odległości zlokalizowana jest droga krajowa nr 22 relacji Grzechotniki-Kostrzyn nad Odrą. Na terenie gminy nie funkcjonuje publiczny transport, a połączenia zapewniają przewoźnicy prywatni. Istniejąca oferta przewoźników prywatnych nie dociera do wszystkich mieszkańców gminy, ponadto transport ten nie obejmuje weekendów i godzin wieczornych. Szczególny problem dotyczy przewozów regionalnych między Gminą Barlinek a innymi gminami. Niska oferta przewozowa stanowi istotną uciążliwość szczególnie dla dzieci, młodzieży i seniorów oraz osób, które nie posiadają samochodu.

Potencjał rozwoju OZE

Z diagnozy wynika, że województwo zachodniopomorskie jest liderem w pozyskiwaniu energii z odnawialnych źródeł energii. Na terenie Gminy Barlinek istnieją dobre warunki do pozyskiwania energii ze słońca, a w mniejszym stopniu wiatru (ograniczenie z uwagi na występujące formy ochrony przyrody). Ponadto gmina wyróżnia się korzystnymi warunkami do rozwoju energii geotermalnej. W 2023 r. Gmina Barlinek otrzymała 10,4 mln zł dofinansowania ze środków Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska na projekt związany z poszukiwaniem wód geotermalnych, a w 2024 r. podpisano umowy na próbne odwierty. W przypadku pozytywnych wyników przeprowadzonego potencjału złóż geotermalnych gmina ma szansę na dywersyfikację źródeł energii i częściowe uniezależnienie od paliw konwencjonalnych.

Walory przyrodniczo-krajobrazowe

Gmina Barlinek położona jest na styku czterech mezoregionów: Równiny Pyrzyckiej, Pojezierza Myśliborskiego, Pojezierza Choszczeńskiego oraz Równiny Gorzowskiej. Blisko 50% powierzchni to tereny leśne, ponadto w gminie występuje wiele form ochrony przyrody, m.in.: Barlinecki Park

Krajobrazowy, obszary Natura 2000, rezerваты przyrody, użytki ekologiczne, obszar chronionego krajobrazu i pomniki przyrody. Na terenie gminy znajdują się także jeziora m.in.: Barlineckie, Chmielowe, Uklejowe (Uklejno), Stycko, Okunie (Okunino), Sitno Moczydelskie, Mokre, Suche. Środowisko naturalne stanowi podstawę do rozwoju funkcji turystycznej Gminy Barlinek.

Konieczność dostosowania do zmian klimatu

Postępujące zmiany klimatu mają wpływ na jakość życia mieszkańców gminy. W następnych latach prognozowany jest wzrost liczby gwałtownych zjawisk pogodowych, takich jak ulewę, okresy suszy, fale upałów, silne wiatry. Z uwagi na istniejące zagrożenie Gmina Barlinek przystąpiła do opracowania *Miejskiego planu adaptacji do zmian klimatu dla miasta Barlinek*⁶. Przystosowanie do zmian klimatu jest szczególnie istotne na terenie miejskim gminy, z uwagi na wysoki stopień zasklepienia powierzchni, co wpływa na ograniczone wsiąkanie wód opadowych do gruntu. W celu przystosowania gminy do zmian konieczna będzie rozbudowa i tworzenie systemów retencji wody oraz separacja kanalizacji deszczowej. Ponadto istnieje potrzeba zwiększania terenów zieleni i nawierzchni przesiąkliwych oraz ograniczenie zużycia energii poprzez m.in. termomodernizację i rozwój OZE.

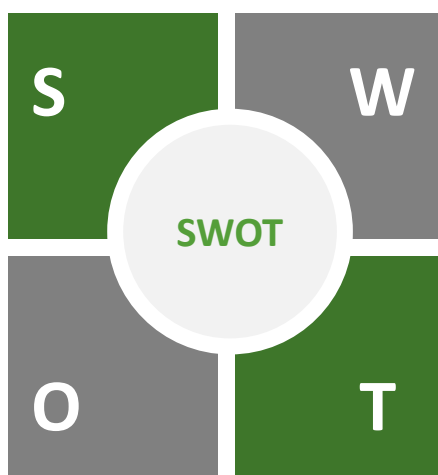
⁶ Uchwała nr VIII/46/2024 z dnia 11 października 2024 r. Rady Miejskiej w Barlinku w sprawie przystąpienia do opracowania Miejskiego planu adaptacji do zmian klimatu dla miasta Barlinek.

1.6 Analiza SWOT

Analiza danych zastanych oraz przeprowadzenie badań jakościowych i ilościowych pozwoliły na zidentyfikowanie kluczowych problemów i potencjałów Gminy Barlinek. Stanowiły one podstawę do określenia celów oraz wytyczenia kierunków działań strategicznych, które mają zniwelować istniejące bariery rozwojowe i wykorzystać zdefiniowane atuty.

W celu usystematyzowania zebranych informacji na bazie wypracowanych wniosków z diagnozy strategicznej przeprowadzono analizę SWOT, w ramach której wyodrębniono:

Uwarunkowania wewnętrzne			
S	Strengths	Mocne strony	cechy w pozytywny sposób wyróżniające miasto na tle innych jednostek osadniczych, stanowiące jednocześnie potencjał do dalszego rozwoju
W	Weaknesses	Słabe strony	cechy negatywne, ograniczające rozwój miasta
Uwarunkowania zewnętrzne			
O	Opportunities	Szanse	korzystne tendencje w otoczeniu zewnętrznym miasta, które właściwie wykorzystane mogą stanowić istotny impuls rozwojowy
T	Threats	Zagrożenia	niekorzystne zjawiska, które mogą być poważną barierą rozwoju dla miasta

MOCNE STRONY

S

Ważny lokalny ośrodek gospodarczy w Obszarze Funkcjonalnym Barlinek-Myślibórz-Dębno

Atrakcyjność przyrodnicza – obecność cennych siedlisk leśnych i jezior, m.in. Jeziora Barlineckiego

Silnie rozwinięty przemysł drzewno-meblarski – obecność firmy Barlinek Inwestycje Sp. z o.o. i marka „Deska Barlinecka”

Marka Europejskiej Stolicy Nordic Walking

Produkty regionalne takie jak m.in. miody puszczy barlineckiej

Dobrze rozwinięta infrastruktura sportowo-rekreacyjna – w tym m.in.: trasy do nordic walking, korty tenisowe, kąpieliska

Dziedzictwo materialno-kulturowe – bogata historia Barlinka, liczne obiekty zabytkowe

Dobre warunki do rozwoju OZE – w szczególności pozyskiwania energii słonecznej i geotermalnej

Wzrost zasobów mieszkaniowych w ostatnich latach, obecność Barlineckiego Towarzystwa Budownictwa Społecznego

Rozwój i dostępność sieci dróg rowerowych i tras rowerowych m.in.: istniejąca główna priorytetowa w woj. zachodniopomorskim Trasa Rowerowa „Pojezierzy Zachodnich” (korytarz krajowy nr 20) oraz tworząca Trasa Rowerowa Doliną Płoni (regionalny korytarz nr 803) i międzynarodowa trasa rowerowa w formie pętli Berlin- Szczecin- Kołobrzeg (nr 801)

SŁABE STRONY

W

Negatywne trendy demograficzne – malejąca liczba mieszkańców wynikająca z ujemnego przyrostu naturalnego i salda migracji

Starzenie się lokalnej społeczności – odnotowany wzrost odsetka osób w wieku poprodukcyjnym

Niedostateczna oferta transportu zbiorowego – dotyczy zarówno terenu gminy, jak i dojazdu do większych ośrodków

Peryferyjne położenie gminy w województwie

Brak dostępności do transportu kolejowego

Oddalenie od głównych dróg krajowych

Niewystarczająca oferta usług zdrowotnych i opiekuńczych – wynikająca ze wzrastającej liczby seniorów

Niska dostępność usług zdrowotnych skierowanych do dzieci – z uwagi na niedostateczną liczbę lekarzy pediatrów pracujących na terenie gminy

Deficyt terenów zieleni urządzonej – szczególnie na terenach wiejskich gminy

Dysproporcje w rozwoju obszaru miejskiego i wiejskiego – nierównomierny rozwój infrastruktury kanalizacyjnej i gazowej oraz wodnej, drogowej i społecznej

Deficyty rynku pracy – niewystarczająca atrakcyjność lokalnego rynku pracy dla osób niezwiązanych z przemysłem drzewno-meblarskim

Niedostateczna oferta żłobkowa – potrzeba rozwoju oferty

Potrzeba remontów i modernizacji obiektów kultury i edukacji

Niska jakość powietrza – wskazywana przez ankietowanych mieszkańców jako największa wada gminy

Niedostatek obiektów noclegowych o podwyższonym standardzie

SZANSE

O

Możliwość uzyskania dofinansowania z Unii Europejskiej w ramach perspektywy na lata 2021-2027

Możliwość współpracy w ramach Obszaru Funkcjonalnego Barlinek-Myślibórz-Dębno

Rozwój funkcji mieszkaniowych gminy, w tym oferty dla osób młodych i mniej zamożnych

Wykorzystanie potencjału geotermalnego

Rozwój funkcji turystycznych gminy

Wzrost popularności turystyki kulturalnej, aktywnej i agroturystyki

Inwestycje w dostęp do internetu

Rosnąca popularność pracy zdalnej

ZAGROŻENIA

T

Pogłębiające się negatywne trendy demograficzne – dalszy odpływ mieszkańców miasta, rosnący problem starzenia się lokalnej społeczności

Niepewna sytuacja geopolityczna związana z konfliktem zbrojnym w Ukrainie

Inflacja, wzrost kosztów energii i nowych inwestycji

Kryzys klimatyczny, rosnące ryzyko występowania ekstremalnych zjawisk pogodowych będących negatywnym skutkiem zmian klimatu (zagrożenie powodziowe, suszą, gwałtownymi burzami)

Ponadregionalny problem z dostępem do usług zdrowotnych, w tym lekarzy specjalistów

Rosnąca liczba chorób cywilizacyjnych i innych zagrożeń dla zdrowia ludzi

Niskie zainteresowanie gminą ze strony inwestorów zewnętrznych

2. Część strategiczna

2.1 Wizja i misja rozwoju gminy w perspektywie 2035

Wizja oraz misja w świetle obowiązujących przepisów to nieobligatoryjne elementy strategii rozwoju gminy. W ramach niniejszej strategii zdecydowano się jednak na umieszczenie tych zapisów jako elementów, które stanowią wprowadzenie do poziomu planów strategicznych oraz odnoszą się do wyzwań stojących przed Gminą Barlinek i do widocznych potencjałów.

Strategia Rozwoju Gminy Barlinek do roku 2035 stanowi kontynuację prowadzonej za pośrednictwem Strategii Rozwoju Miasta i Gminy Barlinek do roku 2023 polityki rozwoju, a jednocześnie adaptację do zmieniających się uwarunkowań rozwojowych, w tym prawnych. Zarówno na poziomie przepisów prawa, czynników zewnętrznych (klimatycznych czy makroekonomicznych), ale także intensyfikacji procesów rozwojowych województwa oraz obszaru funkcjonalnego o znaczeniu regionalnym – OF Barlinek-Myślibórz-Dębno⁷.

Poniżej zaprezentowano wizję rozwoju gminy Barlinek, która stanowi projektowany obraz gminy w 2035 roku.

WIZJA

Barlinek w 2035 roku to dynamicznie rozwijająca się gmina turystyczna, która stała się jednym z najatrakcyjniejszych miejsc w regionie. Dzięki wykorzystaniu swojego naturalnego potencjału, wyjątkowego krajobrazu i zasobów, Barlinek przyciąga coraz więcej nowych mieszkańców, w tym młodych ludzi.

Dzięki walorom środowiskowym stanowi idealne miejsce do zamieszkania, rozwijając się w sposób zrównoważony i zapewniając mieszkańcom dostęp do wysokiej jakości usług i infrastruktury.

⁷ Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Zachodniopomorskiego

Misja wskazuje główny kierunek i cel działania samorządu lokalnego. Ponadto misja w ramach niniejszej strategii stanowi pewną deklarację samorządu Gminy Barlinek, którą przedstawiono poniżej.

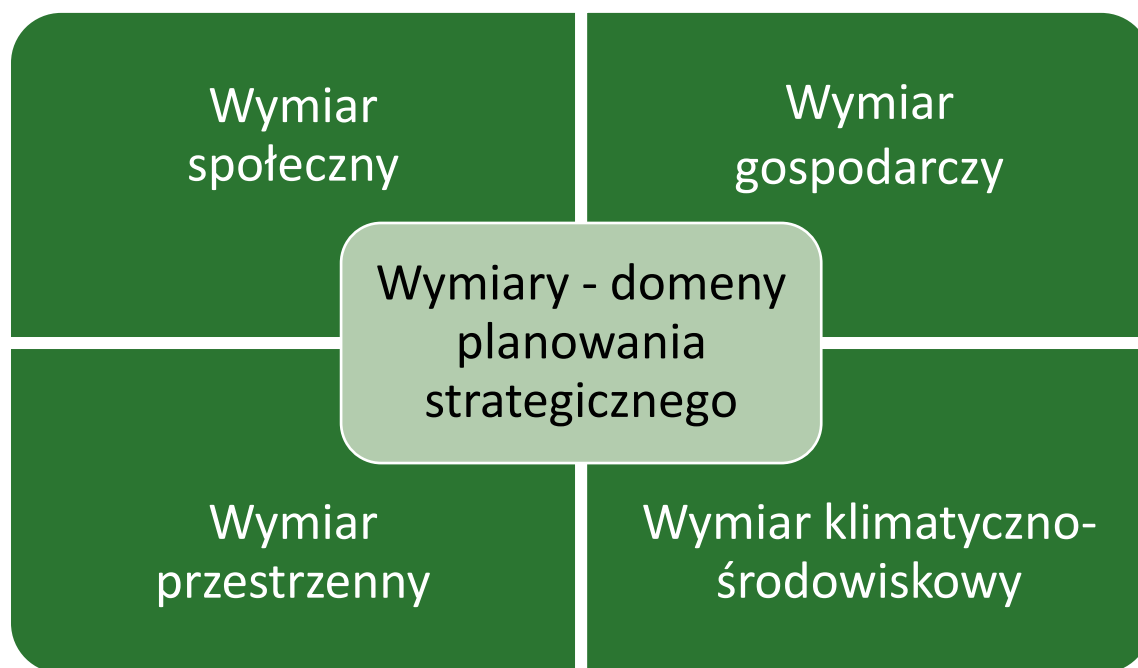
MISJA

Misją gminy jest zrównoważony rozwój społeczno-gospodarczy, łączący turystykę, innowacje, a także dbałość o jakość życia i stan środowiska. Barlinek skupia się na rozwijaniu funkcji obsługi ruchu turystycznego oraz wzmacniania swojej pozycji jako ośrodka pełniącego funkcje ponadlokalne. Celem jest również zapewnienie wysokiej jakości życia poprzez dostęp do usług publicznych, przestrzeni rekreacyjnych oraz dbałość o estetykę przestrzeni publicznych i ochronę zasobów środowiskowych, będących potencjałem rozwojowym.

2.2 Cele strategiczne rozwoju w wymiarze społecznym, gospodarczym, przestrzennym i klimatyczno- środowiskowym

Zgodnie z zapisami ustawy o samorządzie gminnym w ramach planowania strategicznego, należy wyróżnić cztery wymiary. W ujęciu tematycznym tworzą one ramy dla planów strategicznych i operacyjnych. Mimo wyodrębnienia i wskazania konkretnych wymiarów oraz przyporządkowania do nich celów strategicznych i kierunków działania, należy mieć na uwadze, że wymiary te wzajemnie się uzupełniają i przenikają, a efekty działań mają wpływ nie tylko na jeden wymiar.

Wyznaczone w rozdziale cele strategiczne odwołują się do obligatoryjnych wymiarów stanowiących domeny planowania strategicznego, które przedstawiono na poniższej grafice.

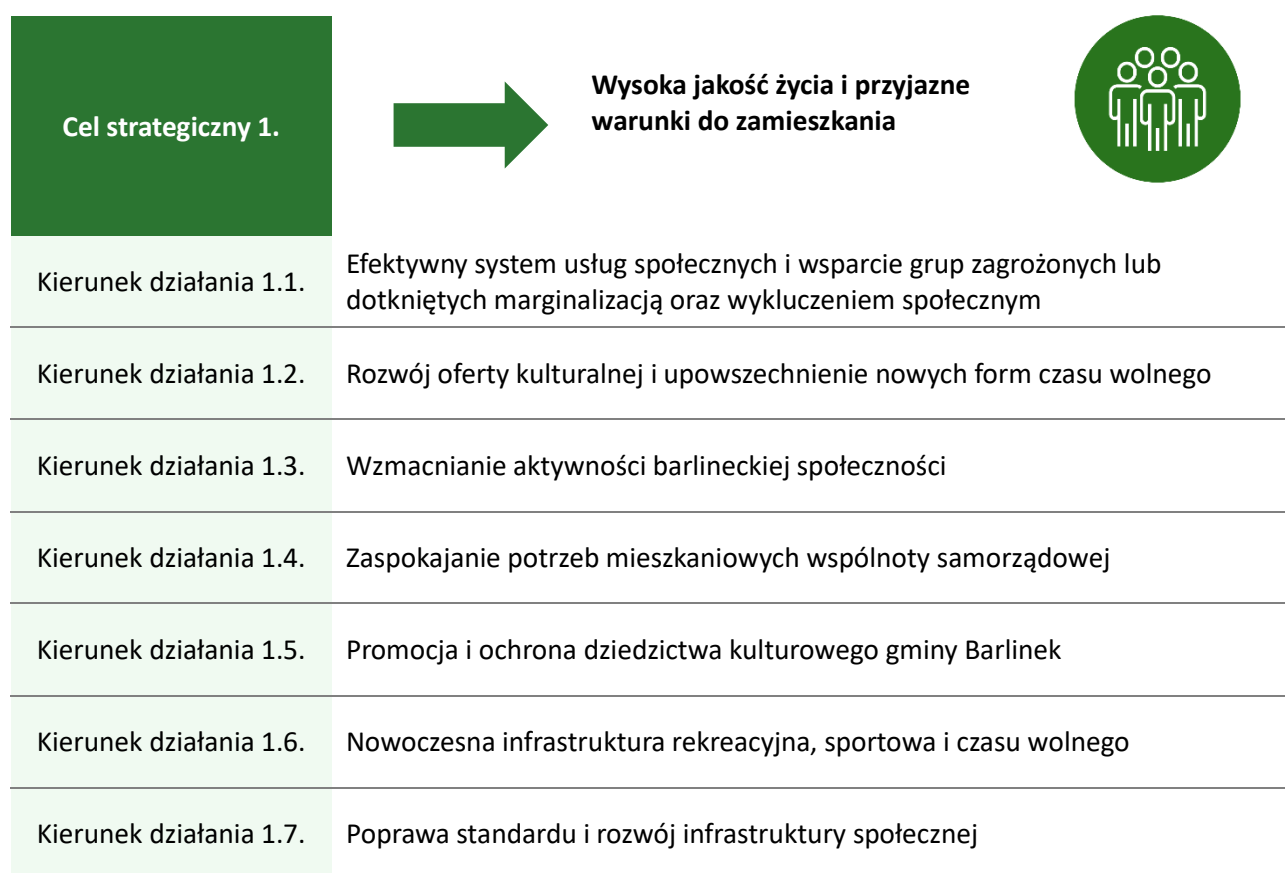
Wymiar społeczny	→	Cel strategiczny 1.	Wysoka jakość życia i przyjazne warunki do zamieszkania	
Wymiar gospodarczy	→	Cel strategiczny 2.	Turystyka jako koło zamachowe rozwoju gospodarczego Barlinka	
Wymiar klimatyczno-środowiskowy	→	Cel strategiczny 3.	Ochrona przyrody i rozwój przyjazny środowisku	
Wymiar przestrzenny	→	Cel strategiczny 4.	Zrównoważony rozwój terytorialny gminy Barlinek	

Każdy z wymiarów ma równoważny charakter, ich zintegrowane ujęcie oraz komplementarność pozwala w sposób kompleksowy opisać pożądany, planowany rozwój gminy w perspektywie roku 2035. Warto tym samym przedstawić logikę interwencji na poziomie strategicznym.

Wymiar	Wymiar społeczny	Wymiar gospodarczy	Wymiar klimatyczno-środowiskowy	Wymiar przestrzenny
Charakterystyka wymiaru	Kwestie społeczne odgrywają kluczową rolę w kontekście zapewnienia wysokiej jakości życia obecnym i przyszłym mieszkańcom. Przykładem takiej sfery jest edukacja, kultura czy pomoc społeczna i ochrona zdrowia. Interwencja w wymiarze społecznym skoncentrowana jest na poprawie jakości i dostępności usług, oraz wykorzystaniu potencjału kapitału społecznego.	Turystyka stanowi ważny element związany z funkcjonowaniem gminy. Kluczowe jest przede wszystkim dalsze rozwijanie turystyki, podkreślając jednocześnie, że kluczowym zasobem jest środowisko naturalne. Dodatkowo istotne jest dywersyfikowanie struktury i rozwój przedsiębiorczości oraz wdrażanie działań mających na celu zwiększenie efektywności zarządzania w gminie.	Wysokiej jakości zasoby i atrakcyjność środowiska przyrodniczego, przy jednoczesnych zmianach klimatu, wymagają kompleksowej interwencji. Istotna jest ochrona bioróżnorodności i zachowanie jej na wysokim poziomie, rozwój terenów zielonych oraz prowadzenie działań z zakresu adaptacji i wzmacniania odporności na zmiany klimatu.	Miejsko-wiejski charakter gminy determinuje konieczność zapewnienia zrównoważonego rozwoju i wsparcia terenów wiejskich, w celu minimalizacji dysproporcji i likwidacji deficytów. Kluczowy jest rozwój infrastruktury technicznej, poprawa skomunikowania oraz działania rewitalizacyjne i racjonalnego zagospodarowanie i doposażenie przestrzeni.
Cel strategiczny	Cel strategiczny 1. Wysoka jakość życia i przyjazne warunki do zamieszkania	Cel strategiczny 2. Turystyka jako koło zamachowe rozwoju gospodarczego Barlinka	Cel strategiczny 3. Ochrona przyrody i rozwój przyjazny środowisku	Cel strategiczny 4. Zrównoważony rozwój terytorialny gminy Barlinek
Uwarunkowania	→ Starzejące się społeczeństwo → Zmniejszająca się liczba ludności → Wypracowana marka „Europejska Stolica Nordic Walking” → Dziedzictwo kulturowe i różnego rodzaju zabytki → Funkcjonowanie Barlineckiego Budżetu Obywatelskiego → Działalność Szpitala Barlinek Sp. z o.o. mającego znaczenie ponadlokalne → Szeroka działalność Barlineckiego Ośrodka Kultury → Rozbudowa zasobów mieszkaniowych i wzrost liczby mieszkań w gminie	→ Wysoki poziom atrakcyjności turystycznej → Prowadzona w przeszłości działalność uzdrowiskowa → Rozpoznawalność gminy i marka „Deska Barlinecka” → Funkcjonowanie podstrefy Kostrzyńsko-Słubickiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej → Dostępność produktów lokalnych m.in. miody Puszczy Barlineckiej → Dobre warunki dla rozwoju indywidualnej i zorganizowanej turystyki pieszej, rowerowej i samochodowej → Ograniczona możliwość inwestycji z uwagi na występowanie obszarów ochrony przyrody → Silnie rozwinięty przemysł produktów drzewno-meblarskich, zaliczanych do inteligentnych specjalizacji → Wypracowana marka „Barlinek to mnie rusza”	→ Wysoki poziom lesistości → Wysoki poziom atrakcyjności przyrodniczej → Różnorodność form ochrony przyrody, w tym obszary Natura 2000 → Obecność jeziora Barlineckiego	→ Zróżnicowanie miejsko-wiejskie i dysproporcje rozwojowe → Ograniczona dostępność do dróg krajowych → Deficyty terenów zieleni urządzonej, w tym na obszarach wiejskich → Nierównomierny rozwój infrastruktury technicznej na obszarach wiejskich

2.3 Kierunki działań podejmowanych dla osiągnięcia celów strategicznych

Kierunki działań to przypisane celom strategicznym konkretne plany, zadania czy przedsięwzięcia. Zgodnie z przepisami, każdy kierunek działań został zdefiniowany w kontekście oczekiwanych rezultatów i wskaźników ich osiągnięcia. Poniżej zaprezentowano schemat interwencji strategicznej, w którym kierunki działania wynikają z przeprowadzonej diagnozy oraz odnoszą się do uwarunkowań zaprezentowanych w poprzednim rozdziale. W dalszej części rozdziału zaprezentowano zadania przyporządkowane do każdego z kierunków działania.

Cel strategiczny 2.		Turystyka jako koło zamachowe rozwoju gospodarczego Barlinka	
Kierunek działania 2.1.	Rozwój turystyki z poszanowaniem i ochroną środowiska przyrodniczego		
Kierunek działania 2.2.	Promocja i zwiększenie rozpoznawalności gminy na poziomie krajowym i międzynarodowym		
Kierunek działania 2.3.	Wzrost konkurencyjności gospodarki gminy Barlinek poprzez wspieranie inwestycji i przedsiębiorczości		
Kierunek działania 2.4.	Zwiększenie zdolności instytucjonalnych i wzmocnienie potencjału instytucjonalnego		

Cel strategiczny 3.		Ochrona przyrody i rozwój przyjazny środowisku	
Kierunek działania 3.1.	Poprawa jakości i stanu środowiska wraz z jego ochroną		
Kierunek działania 3.2.	Adaptacja do zmian klimatycznych		

Cel strategiczny 4.		Zrównoważony rozwój terytorialny gminy Barlinek	
Kierunek działania 4.1.	Modernizacja, rozwój i zwiększenie dostępności do infrastruktury technicznej		
Kierunek działania 4.2.	Udoskonalenie infrastruktury drogowej i poprawa dostępności komunikacyjnej		
Kierunek działania 4.3.	Kształtowanie atrakcyjnej i funkcjonalnej przestrzeni do życia		
Kierunek działania 4.4.	Wsparcie terenów wiejskich		

**Cel
strategiczny 1.**

**Kierunek
działania 1.1.**

Efektywny system usług społecznych i wsparcie grup zagrożonych lub dotkniętych marginalizacją oraz wykluczeniem społecznym

- Rozwój polityki senioralnej
- Rozwój polityki młodzieżowej
- Rozwijanie usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych
- Podejmowanie działań prozdrowotnych, w tym realizacja programów profilaktycznych
- Wsparcie funkcjonowania placówek m.in. Ośrodka Pomocy Społecznej oraz Środowiskowego Domu Samopomocy
- Zaspokajanie potrzeb mieszkańców w zakresie ochrony zdrowia
- Rozszerzenie dostępu do różnego rodzaju wsparcia dla mieszkańców, w tym: terapeutycznego, rehabilitacyjnego, psychologicznego czy prawnego
- Prowadzenie działań na rzecz poprawy dostępności o podstawowej i specjalistycznej opieki medycznej
- Wsparcie funkcjonowania i prowadzonej działalności Szpitala Barlinek Sp. z o.o.
- Rozwój usług indywidualnego transportu door-to-door

**Cel
strategiczny 1.**

**Kierunek
działania 1.2.**

Rozwój oferty kulturalnej i upowszechnienie nowych form czasu wolnego

- Poszerzenie oferty czasu wolnego i wydarzeń kulturalnych odbywających się w weekend
- Promocja aktywnego stylu życia, kultury fizycznej i sportu
- Kreowanie atrakcyjnej oferty spędzania czasu wolnego dla dzieci i młodzieży
- Uruchomienie katalogu nowych zajęć w zakresie oferty instytucji kultury
- Wykorzystanie potencjału BOK i wsparcie prowadzonej działalności
- Wzmacnianie oferty sportowej przy współpracy z organizacjami pozarządowymi
- Wsparcie działalności klubów i organizacji na rzecz rozwijania oferty czasu wolnego związanej m.in. z potencjałem jeziora
- Organizacja wycieczek krajoznawczych i rekreacyjnych dla mieszkańców, w gminie i regionie
- Powołanie grupy regionalistów i pasjonatów w celu inwentaryzacji walorów przyrodniczych i zabytkowych

**Cel
strategiczny 1.**

**Kierunek
działania 1.3.**

Wzmacnianie aktywności barlineckiej społeczności

- Wsparcie funkcjonowania Młodzieżowej Rady Miasta Barlinka
- Podejmowanie współpracy i wsparcie działalności organizacji pozarządowych
- Wspieranie inicjatyw społecznych na poziomie lokalnym
- Promowanie idei wolontariatu
- Rozwijanie mechanizmów partycypacyjnych zmierzających do włączania mieszkańców w procesy decyzyjne
- Przeciwdziałanie wykluczeniu, aktywizacja i integracja społeczna osób starszych i osób z niepełnosprawnościami
- Wsparcie funkcjonowania Miejskiego Centrum Rekreacji i Integracji Społecznej
- Pobudzanie aktywności oraz integracja mieszkańców poprzez organizację i wdrażanie inicjatyw oddolnych mieszkańców
- Rozwijanie i wzmacnianie poczucia tożsamości lokalnej

**Cel
strategiczny 1.**

**Kierunek
działania 1.4.**

**Zaspokajanie potrzeb mieszkaniowych wspólnoty
samorządowej**

- Inwentaryzacja zasobów mieszkaniowych gminy
- Remont oraz rozbudowa gminnego zasobu mieszkaniowego, w tym zwiększenie liczby mieszkań komunalnych, w tym mieszkań chronionych dla seniorów
- Utworzenie mieszkań wspomaganych i chronionych dla osób zagrożonych wykluczeniem
- Współpraca gminy z Barlineckim Towarzystwem Budownictwa Społecznego, na rzecz rozwijania zasobów mieszkaniowych w gminie
- Budowa mieszkań dostępnych na preferencyjnych warunkach, w szczególności dla osób młodych
- Stworzenie infrastruktury wspierającej osoby bezdomne, w tym budowa ogrzewalni dla osób bezdomnych

**Cel
strategiczny 1.**

**Kierunek
działania 1.5.**

**Promocja i ochrona dziedzictwa kulturowego gminy
Barlinek**

- Zwiększenie promocji obiektów dziedzictwa kulturowego całej gminy
- Inwentaryzacja i publikacja katalogu obiektów dziedzictwa kulturowego w wersjach dostępnych internetowo i papierowych
- Zwiększenie promocji obiektów dziedzictwa kulturowego poprzez poprawę i utrzymanie szlaków kulturowych m.in. szlaku Emanuela Laskera, Błękitna Trasa Legend, Trasa Młynów
- Promocja zasobów i oferty Muzeum Regionalnego w Barlinku oraz Muzeum Wojskowości, Szkolnictwa i Wsi w Dziedzicach
- Działania zmierzające do rozpropagowania i upowszechnienia informacji o barlineckiej ceramice
- Prowadzenie działań na rzecz wydania monografii dziejów Barlinka i okolic
- Remonty oraz poprawa stanu technicznego obiektów wpisanych do gminnej ewidencji zabytków oraz rejestru zabytków

**Cel
strategiczny 1.**

**Kierunek
działania 1.6.**

**Nowoczesna infrastruktura rekreacyjna, sportowa i czasu
wolnego**

- Budowa i odnowienie placów zabaw dla dzieci
- Budowa Sali Widowiskowo-Sportowej w Barlinku
- Budowa krytego basenu sportowego w Barlinku
- Budowa budynku zaplecza sportowego przy boisku im. A. Pluszczyka przy ul. Strzeleckiej w Barlinku
- Odnowienie ścieżek pieszych, rowerowych i nordic walking
- Rozbudowa tras rowerowych na terenie gminy
- Stworzenie miejsca integracji dla młodzieży
- Modernizacja istniejącej infrastruktury sportowej i rekreacyjnej
- Stworzenie miejsc dla organizacji imprez plenerowych

**Cel
strategiczny 1.**

**Kierunek
działania 1.7.**

Poprawa standardu i rozwój infrastruktury społecznej

- Poprawa dostępności budynków oraz rozbudowa, remonty, modernizacja, termomodernizacja oraz doposażenie obiektów instytucji kultury, w szczególności:
 - Budynku administracyjnego przy ul. Podwale 9
 - Sali widowiskowej przy ul. Podwale 9
 - Budynku Europejskiego Centrum Spotkań przy ul. Leśna 1
 - Budynku Muzeum Regionalnego przy ul. Niepodległości 17
 - Budynku Centrum Informacji Turystycznej przy ul. Paderewskiego 7
 - Stodoły przy ul. Podwale
 - Budynku centrum społeczno-kulturalnego w Dziedzicach
 - Budowa remizy w Rychnowie
 - Budowa nowoczesnej biblioteki, pełniącej funkcję przestrzeni multifunkcjonalnej
 - Modernizacja budynku Ośrodka Pomocy Społecznej wraz z dostosowaniem do osób ze szczególnymi potrzebami
 - Poprawa dostępności oraz remont Środowiskowego Domu Samopomocy w Osinie wraz z otoczeniem
 - Rozbudowa sieci placówek przedszkolnych i żłobkowych zgodnie z zapotrzebowaniem
 - Modernizacja i remonty placówek przedszkolnych
 - Doposażenie i remonty placówek oświatowych
 - Likwidacja barier architektonicznych w budynkach użyteczności publicznej
-

**Cel
strategiczny 2.**

**Kierunek
działania 2.1.**

**Rozwój turystyki z poszanowaniem i ochroną środowiska
przyrodniczego**

- Przebudowa i rozwój infrastruktury turystycznej, w tym poprawa oznakowania i stworzenie miejsc odpoczynku na szlakach turystycznych i trasach nordic walking
- Działania mające na celu stworzenie oferty noclegowej typu pola namiotowe i caravanning oraz wypożyczalni rowerów
- Wsparcie rozwoju tzw. małych usług turystycznych
- Prowadzenie działań na rzecz rozwoju oferty turystycznej i wydłużenia sezonu turystycznego
- Konserwacja i przebudowa szlaków i tras turystycznych, w tym znajdujących się na terenie obszarów chronionych gminy Barlinek
- Rozwój bezpiecznych ścieżek rowerowych i infrastruktury przyjaznej rowerzystom⁸
- Promocja turystyki proekologicznej
- Kształtowanie postaw pro turystycznych oraz upowszechnianie wiedzy krajoznawczej o regionie wśród młodzieży, dzieci i mieszkańców gminy

⁸ Zadanie jest istotne z uwagi na przebiegające przez teren gminy międzynarodowe, krajowe i regionalne trasy rowerowe.

- Rozwój współpracy dotyczącej Barlineckiego Parku Krajobrazowego z Zespołem Parków Krajobrazowych Województwa Zachodniopomorskiego
- Rewitalizacja i zagospodarowanie terenu przy zabytkowym zespole kąpieliska miejskiego w Barlinku na cele rekreacyjno-turystyczne
- Budowa punktu widokowego nad Jeziorem Barlineckim
- Poprawa i rozwój infrastruktury związanej z turystyką wodną - stworzenie kompleksowej infrastruktury turystycznej wokół Jeziora Barlineckiego – slip, przystań, marina
- Stworzenie kompleksowej infrastruktury turystycznej wokół Jeziora Barlineckiego, w tym kontynuacja budowy Szlaku Przygody wokół Jeziora Barlineckiego

**Cel
strategiczny 2.**

**Kierunek
działania 2.2.**

**Promocja i zwiększenie rozpoznawalności gminy na
poziomie krajowym i międzynarodowym**

- Przygotowanie tablic informacyjnych o atrakcjach Barlinka i okolic wraz z umieszczeniem ich w przestrzeniach publicznych
- Przygotowanie i prowadzenie kompleksowej kampanii promocyjnej za pośrednictwem różnych mediów
- Budowanie konkurencyjnej pozycji wśród turystycznych gmin
- Współpraca z ościennymi gminami w ramach wzajemnej promocji atrakcji turystycznych
- Konsekwentna realizacja i wdrażanie Strategii IIT Partnerstwa „Lider Pojezierzy”
- Kontynuacja realizacji strategii marki turystycznej Barlinka – Barlinek To Mnie Rusza, Europejska Stolica Nordic Walking
- Tworzenie i wdrażanie nowych produktów turystycznych – m.in. szlaków turystycznych

**Cel
strategiczny 2.**

**Kierunek
działania 2.3.**

**Wzrost konkurencyjności gospodarki gminy Barlinek
poprzez wspieranie inwestycji i przedsiębiorczości**

- Prowadzenie działań na rzecz dywersyfikacji struktury gospodarczej
- Dalsze uzbrajanie i poszerzanie powierzchni terenów przeznaczonych do zainwestowania
- Rozwój katalogu zachęt dla nowych inwestorów
- Zwiększenie atrakcyjności strefy inwestycyjnej w Barlinku
- Prowadzenie działań w formule partnerstwa publiczno-prywatnego
- Prowadzenie działań na rzecz wprowadzenia ulg podatkowych i dotacji dla firm działających w obszarach ekologicznych i innowacyjnych
- Organizacja regularnych targów i wydarzeń promujących lokalnych producentów i rzemieślników

- Stworzenie przyjaznego klimatu inwestycyjnego dzięki uproszczeniu procedur administracyjnych i wspieraniu przedsiębiorczości
- Rozwijanie oraz doskonalenie standardów obsługi inwestora

Cel strategiczny 2.

Kierunek działania 2.4.

Zwiększenie zdolności instytucjonalnych i wzmocnienie potencjału instytucjonalnego

- Budowa budynku urzędu miejskiego lub adaptacja innego budynku na potrzeby urzędu miejskiego w celu poprawy dostępu dla mieszkańców gminy i odwiedzających gości
 - Organizacja szkoleń i podnoszenie kompetencji pracowników jednostek organizacyjnych
 - Wdrożenie inteligentnych systemów zarządzania miastem (smart city)
 - Rozwój e-administracji, poszerzenie katalogu spraw możliwych do załatwienia przez Internet
 - Promocja cyberbezpieczeństwa i przeciwdziałania zagrożeniom w Internecie
 - Wdrażanie nowych standardów i procedur mających na celu usprawnienie funkcjonowania administracji samorządowej
 - Rozwijanie dotychczasowych inicjatyw i instrumentów komunikacji z mieszkańcami
-

Cel strategiczny 3.

Kierunek działania 3.1.

Poprawa jakości i stanu środowiska wraz z jego ochroną

- Prowadzenie działań na rzecz poprawy jakości powietrza, w tym realizacja programów związanych z wymianą źródeł ciepła i poprawą efektywności energetycznej
- Prowadzenie działań na rzecz zmniejszenia uciążliwości zapachowych i emisji zanieczyszczeń z zakładów przemysłowych
- Rozwój infrastruktury zielonej (np. parki miejskie oraz wiejskie, zielone dachy, ogrody deszczowe)
- Ochrona nasadzeń śródpolnych i alei oraz szpalerów przydrożnych
- Formalne uporządkowanie terenów zielonych przyległych do wspólnot mieszkaniowych
- Racjonalne udostępnianie terenów atrakcyjnych przyrodniczo
- Prowadzenie działań na rzecz zwiększenia lesistości
- Rozwój obszarów zieleni oraz utrzymanie terenów już istniejących wraz z dbałością o ich jakość i stan
- Wzmocnienie działań na rzecz ochrony przyrody, zwłaszcza terenów wokół Barlineckiego Parku Krajobrazowego.
- Działania na rzecz ochrony zasobów gleby, wody i powietrza

- Organizowanie działań edukacyjnych dla turystów i mieszkańców na temat ochrony środowiska, szczególnie wodnego

**Cel
strategiczny 3.**

**Kierunek
działania 3.2.**

Adaptacja do zmian klimatycznych

- Budowa zbiornika retencyjnego wód deszczowych z przebudową kanalizacji deszczowej
- Budowa separatorów wód deszczowych
- Podejmowanie działań w kierunku ograniczenia zużycia wody pitnej oraz magazynowania i wykorzystania wód deszczowych
- Budowa instalacji fotowoltaicznych na budynkach użyteczności publicznej
- Rozwój energii geotermalnej
- Wprowadzenie programów dofinansowania dla mieszkańców i przedsiębiorców na instalacje OZE (panele fotowoltaiczne, pompy ciepła, wiatraki).
- Zwiększenie wykorzystania odnawialnych źródeł energii, w tym budowa miejskich farm fotowoltaicznych do zasilania budynków publicznych
- Zwiększenie udziału powierzchni biologicznie czynnych poprzez ograniczenie powierzchni nieprzepuszczalnych w mieście lub ich rozszczelnienie
- Realizacja działań wynikających z „Planu adaptacji do zmian klimatu miasta Barlinek”

**Cel
strategiczny 4.**

**Kierunek
działania 4.1.**

**Modernizacja, rozwój i zwiększenie dostępności do
infrastruktury technicznej**

- Rozbudowa miejskiej sieci ciepłowniczej
- Termomodernizacja budynków wielorodzinnych i obiektów użyteczności publicznej
- Rozbudowa sieci gazowej
- Przebudowa kanalizacji sanitarnej i rozbudowa sieci wodociągowej
- Budowa biologicznych oczyszczalni ścieków
- Profesjonalizacja systemu odbioru odpadów komunalnych
- Wdrażanie systemu gospodarki obiegu zamkniętego
- Rozwój stacjonarnego Internetu szerokopasmowego na terenie gminy

Cel strategiczny 4.

Kierunek działania 4.2.

Udoskonalenie infrastruktury drogowej i poprawa dostępności komunikacyjnej

- Rozwój i uzupełnienie sieci infrastruktury drogowej i okołodrogowej
- Przebudowa dróg gminnych i poprawa ich parametrów technicznych
- Modernizacja i utrzymanie lokalnych dróg oraz wprowadzenie inteligentnych systemów zarządzania ruchem
- Lobbing na rzecz poprawy skomunikowania, szczególności w weekendy, m.in. z Choszczem i Gorzowem Wielkopolskim oraz wewnątrz gminy
- Lobbing i współpraca na rzecz rozbudowy i modernizacji dróg wojewódzkich i powiatowych oraz budowy obwodnicy Barlinka
- Utworzenie parkingu dla autokarów, wyznaczonego w obrębie miasta
- Dążenie do odtworzenia połączenia kolejowego i lobbing na rzecz przywrócenia znaczenia kolei
- Rozbudowa i organizacja tras do komunikacji rowerowej na terenie gminy wraz z ich oświetleniem
- Odseparowane ścieżek rowerowych od ruchu samochodowego
- Rozbudowa infrastruktury przystankowej

Cel strategiczny 4.

Kierunek działania 4.3.

Kształtowanie atrakcyjnej i funkcjonalnej przestrzeni do życia

- Działania na rzecz poprawy estetyki przestrzeni publicznych
- Racjonalne zagospodarowanie przestrzeni publicznych, w tym terenów wokół Jeziora Barlineckiego
- Rewitalizacja zabytkowego centrum Starego Miasta w Barlinku
- Zagospodarowanie terenu budynków pofabrycznych Starego Tartaku
- Budowa miejsc spotkań i zagospodarowanie oraz rewitalizacja, uporządkowanie parków wraz z ich wyposażeniem i zabezpieczeniem przed dalszą dewastacją
- Kształtowanie i utrzymanie ładu przestrzennego
- Doposażenie terenów zielonych w obiekty małej architektury
- Likwidacja barier architektonicznych w przestrzeniach publicznych
- Tworzenie przestrzeni publicznych przyjaznych i dostosowanych do potrzeb mieszkańców, w tym osób starszych i ze specjalnymi potrzebami.
- Poprawa poziomu bezpieczeństwa publicznego

**Cel
strategiczny 4.**

**Kierunek
działania 4.4.**

Wsparcie terenów wiejskich

- Zrównoważony rozwój gminy, w tym kompleksowa rewitalizacja terenów wiejskich
- Rozwój centrum miejscowości w sołectwach jako lokalnych centrów kulturalnych
- Dążenie do ograniczenia rozpraszania zabudowy
- Rozbudowa sieci dróg na terenach wiejskich i ich utwardzenie
- Zwiększanie poziomu skomunikowania obszarów wiejskich z miastem
- Rozwój sieci ścieżek rowerowych łączących tereny wiejskie z miastem
- Rozwój infrastruktury kanalizacyjnej, wodociągowej i gazowej, zgodnie z rosnącym zapotrzebowaniem i w miejscach gdzie jest to uzasadnione ekonomicznie
- Wykorzystanie potencjału gminy dla rozwoju turystyki w oparciu o walory turystyczne, w tym również na terenach wiejskich
- Animowanie życia społeczno-kulturalnego mieszkańców poszczególnych miejscowości
- Budowa i przebudowa świetlic wiejskich, w szczególności w sołectwie Łubianka, Dzikówko, Ożar, Mostkowo oraz miejsc integracyjnych, rekreacyjnych i sportowych na terenach wiejskich
- Stworzenie atrakcyjnej oferty czasu wolnego dla seniorów oraz dzieci i młodzieży, przy wykorzystaniu potencjału OSP i KGW i wsparciu ich funkcjonowania
- Rozbudowa i doposażenie placów zabaw w poszczególnych sołectwach
- Doposażenie przestrzeni publicznych w obiekty małej architektury

2.4 Model struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy

Model struktury funkcjonalno-przestrzennej przedstawia docelowe zagospodarowanie gminy. Wskazuje rangę oraz funkcje poszczególnych przestrzeni, a także powiązania pomiędzy nimi. Model ilustruje przewidywany efekt przestrzenny celów i działań zapisanych w strategii.

Po zmianie przepisów prawa⁹ w 2023 roku, strategia wraz z modelem stały się podstawowym dokumentem wskazującym przestrzenną strategię rozwoju gminy. Dotychczasowy zakres ustaleń Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego został rozdzielony na plan ogólny oraz strategię. Zapisy strategiczne odnoszące się do planowania przestrzennego oraz ogólna przestrzenna wizja rozwoju gminy zostały zawarte w modelu struktury funkcjonalno-przestrzennej.

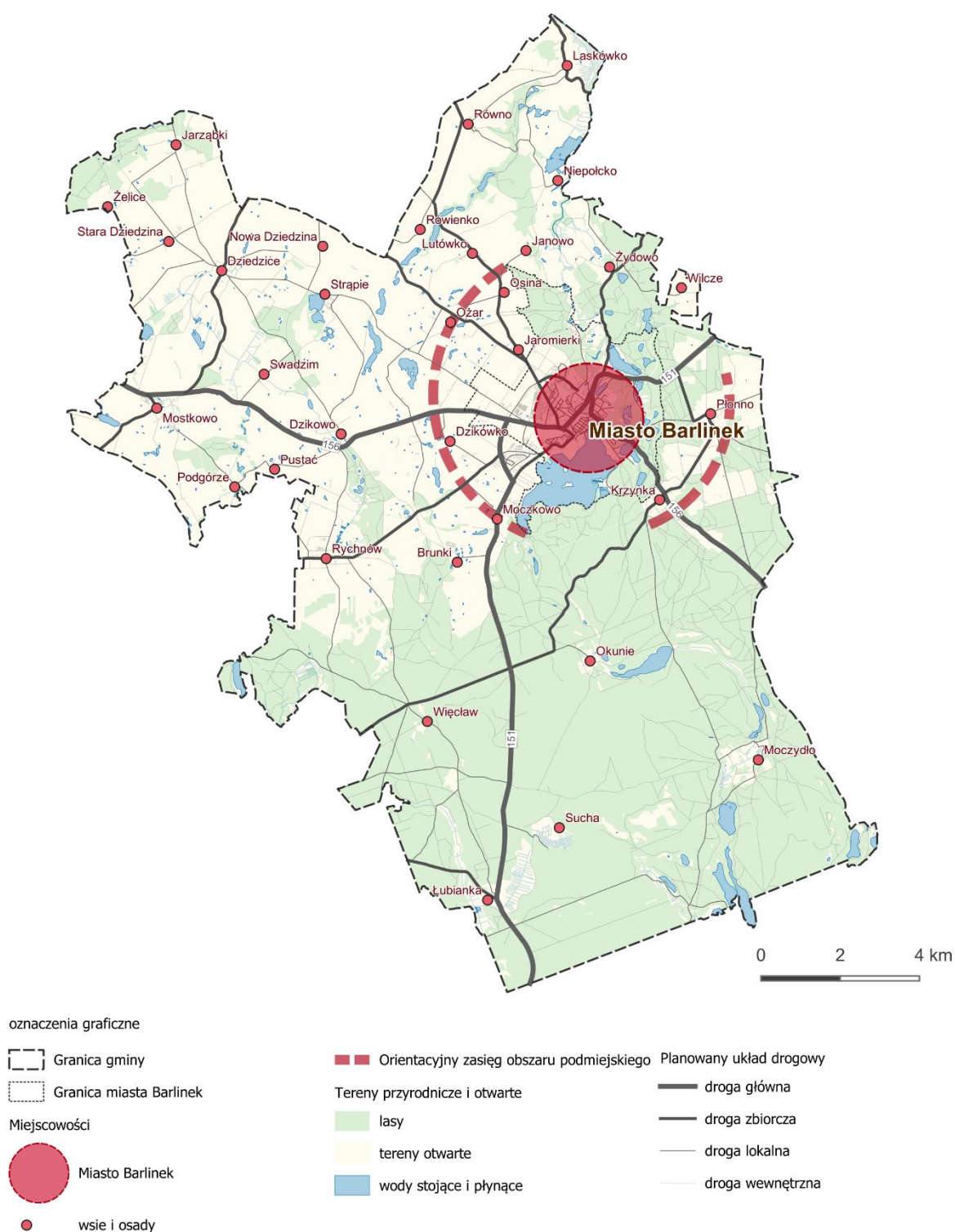
⁹ Ustawa z dnia 7 lipca 2023 r. o zmianie ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. 2023 poz. 1688), oraz ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U.2024.1465 t.j. z dnia 2024.10.03)

Zapisy dotyczące dopuszczonego zagospodarowania terenu gminy wraz z parametrami charakteryzującymi dany obszar są zawarte w planie ogólnym.

Po zmianach model zawiera więc takie elementy, jak docelowa struktura przestrzenna i funkcjonalna miasta i gminy, docelowy układ komunikacyjny, system infrastruktury technicznej, system terenów zieleni, a także określa ogólnie charakter zabudowy i przestrzeni wspólnych. Model zawiera także wytyczne do wyznaczania stref planistycznych, ich parametrów i zasięgu.

W Modelu zawarto także ogólne wytyczne dotyczące polityki przestrzennej gminy opisujące, które tereny powinny być rozwijane w oparciu o miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego, a dla których dopuszczalny jest rozwój w oparciu o decyzje administracyjne, stanowiąc podstawę do ograniczenia lub rozszerzenia obszaru uzupełnienia zabudowy w planie ogólnym gminy. Szczegółowe wyznaczenie obszaru uzupełnienia zabudowy (OUZ) następuje jednak w planie ogólnym.

Grafika 3 Model struktury funkcjonalno-przestrzennej miasta i gminy Barlinek

Źródło: opracowanie własne.

Zapisy modelu struktury funkcjonalno-przestrzennej należy traktować jako określenie kierunku rozwoju gminy oraz efektów realizacji celów strategii. Wskazane w modelu granice terenów o różnych funkcjach, przebiegi planowanej infrastruktury transportowej i technicznej, jak również lokalizacja

planowanej infrastruktury społecznej, planowanych terenów zieleni są umowne – ich dokładna lokalizacja oraz granice zostaną wskazane w planie ogólnym gminy, a następnie w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego (MPZP). Zarówno plan ogólny jak i MPZP są aktami prawa miejscowego i to one, w oparciu o model struktury funkcjonalno-przestrzennej, jednoznacznie określają dopuszczalny sposób zagospodarowania przestrzeni gminy.

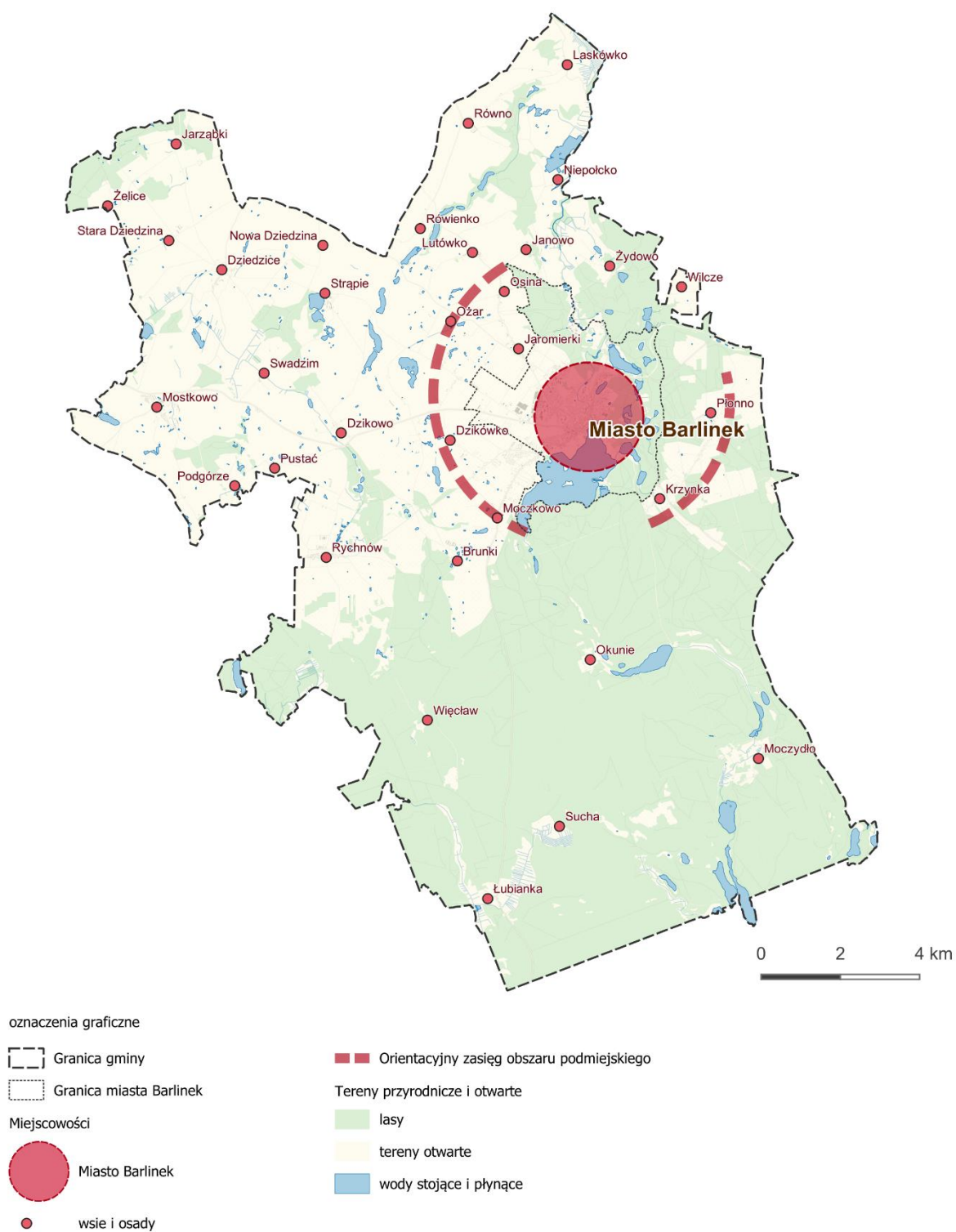
Struktura sieci osadniczej wraz z rolą i hierarchią jednostek osadniczych.

Struktura hierarchii i sieci osadniczej wskazuje na rolę i powiązania pomiędzy jednostkami osadniczymi na terenie gminy. W oparciu o stan istniejący wskazuje planowany kierunek rozwoju przestrzennego i funkcjonalnego poszczególnych terenów gminy oraz powiązań pomiędzy nimi. Wyodrębniono 4 typy obszarów zbliżonych ze względu na pełnione funkcje oraz charakter przestrzeni: Miasto Barlinek, tereny podmiejskie, wsie i osady oraz tereny przyrodnicze i otwarte.

Pomimo niekorzystnych zmian w zagospodarowaniu przestrzennym zachodzących w ostatnich latach, tj. rozpraszanie zabudowy i niszczenie istniejącej historycznej zabudowy o wartościach architektonicznych, zabudowę na terenie gminy można określić jako zwartą i uporządkowaną, co przekłada się na wysokie walory krajobrazowe gminy i potencjał rozwoju turystyki.

Przestrzenie i funkcjonalnie jednostki osadnicze gminy zdominowane są przez miasto Barlinek. Pozostałe wsie i osady, znacznie mniejsze powierzchniowo i pod względem liczby ludności, w niewielkim stopniu lub wcale nie zapewniają dostępu do podstawowych usług takich jak sklepy, żłobki, przedszkola, szkoły. Taka struktura funkcjonalno-przestrzenna może wymuszać większą mobilność mieszkańców gminy.

Grafika 4 Struktura i hierarchia osadnicza gminy Barlinek

Źródło: opracowanie własne.

Miasto Barlinek

Miasto położone w centralnej części gminy na styku otwartych terenów rolnych, Puszczy Barlineckiej oraz doliny rzeki Płoni. Od południa ograniczone przez Jezioro Barlineckie, od wschodu i północno-wschodu przez kompleksy leśne, od zachodu i północno-zachodu graniczy z otwartymi terenami rolnymi.

Największa jednostka osadnicza gminy, stanowiąca główny ośrodek administracyjny, kulturalny, usługowy, skupiająca również usługi ponadlokalne. Istotną funkcją miasta jest przemysł, na który składa się przede wszystkim przemysł drzewny oraz metalowy. Rozwinięte funkcje usługowe oraz przemysłowe sprawiają, że Barlinek jest istotnym skupiskiem miejsc pracy oraz konkuruje w tym zakresie z sąsiednimi miastami gminnymi oraz powiatowymi. W zakresie przemysłu drzewno-meblowego to także istotny ośrodek w skali regionu. Ważną gałęzią gospodarki miasta jest turystyka, co wyróżnia miasto i gminę na tle innych gmin regionu.

Strukturę funkcjonalno-przestrzenną miasta należy określić jako czytelną i typową dla małych miast o średniowiecznym rodowodzie – historyczne centrum otoczone jest przez zwartą zabudowę mieszkaniowo-usługową jedno i wielorodzinną, która rozprasza się w stronę obrzeży miasta. Gniazdowo występują skupiska funkcji usługowych oraz obiekty przemysłowe, a zabudowa historyczna uzupełniona jest przez budynki o współczesnej formie. Większość zainwestowanych terenów miasta charakteryzuje się zwartą i w pełni wykształconą strukturą funkcjonalno-przestrzenną z nielicznymi lukami w zabudowie. Na tych terenach zmiany w zagospodarowaniu będą następowały przede wszystkim jako uzupełnienia luk w zabudowie oraz przekształcenia istniejącej zabudowy, zarówno w formie jak i w jej funkcji. W skali całego miasta najbardziej intensywnych zmian w zagospodarowaniu można spodziewać się na styku miasta z terenami wiejskimi tj. na terenach o charakterze podmiejskim, gdzie w ostatnich latach powstaje najwięcej nowych budynków mieszkaniowych.

Niektóre z lokalizacji obiektów przemysłowych należy uznać za przypadkowe i mogące generować konflikty przestrzenne ze względu na bezpośrednie sąsiedztwo z terenami mieszkaniowymi, niedostosowanie układu transportowego do potrzeb tych obiektów lub położenie w atrakcyjnej krajobrazowo i cennej przyrodniczo lokalizacji. Należy dążyć do ograniczenia uciążliwości tych obiektów lub ich relokacji w obrębie gminy.

Jako istotną barierę przestrzenną w strukturze miasta należy wskazać tzw. zachodnią obwodnicę miasta, która w rzeczywistości stanowi arterię komunikacyjną dzielącą miasto na część wschodnią i zachodnią. Obwodnica została poprowadzona w śladzie dawnej linii kolejowej, co utrwaliło podział przestrzenny miasta.

Na strukturę przestrzenną miasta Barlinka składają się:

- Centrum położone bezpośrednio nad Jeziorem Barlineckim z czytelnym układem historycznej siatki ulic oraz częściowo zachowano historyczną zabudowę uzupełnioną przez modernistyczną zabudowę blokową. W obrębie historycznego centrum znajdują się główne przestrzenie publiczne gminy pełniące również funkcje reprezentacyjne. To jeden z niewielu obszarów występowania w gminie zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej.
- Teren nowego miasta zlokalizowany na północ od historycznego centrum ze zwartą zabudową, w części historyczną, wiele i jednorodzinną z parterami usługowymi, a także wolnostojącymi obiektami usługowymi.
- Osiedle przy ul. Stodolnej. Obszar wyróżnia się w otoczeniu skalą i charakterem zabudowy typowej dla osiedli mieszkaniowych II poł. XX wieku w Polsce, tj. zabudową blokową.
- Tereny zwartej zabudowy o przeważającej funkcji mieszkaniowej głównie jednorodzinnej położone w rejonie ulic Długiej, Okrężnej oraz Gorzowskiej, a także pomiędzy obwodnicą zachodnią a ul. Szosową.
- Górny Taras położony w północno-zachodniej części miasta oraz skupiający największe rezerwy terenów inwestycyjnych przeznaczonych pod zabudowę mieszkaniową. Częściowo zagospodarowany zabudową blokową z II poł. XX wieku oraz nowszą zabudową mieszkaniową wielorodzinną, podobną w skali do sąsiedniej zabudowy blokowej. W tym obszarze znajdują się obiekty usługowo-handlowe oraz tereny edukacji i sportu.
- Obszar sportowo-rekreacyjny położony na wschodnim brzegu Jeziora Barlineckiego (przy ul. Sportowej), w którym zlokalizowane są obiekty sportowe, plaża miejska z zabytkową zabudową, obiekty usług turystycznych oraz zlokalizowana gniazdowo zabudowa mieszkaniowa.
- Teren dawnego tartaku oraz dawnego cmentarza ewangelickiego, stanowiące istotne tereny zieleni oraz atrakcyjnie położone tereny inwestycyjne.
- Tereny aktywności gospodarczej, położone przede wszystkim w zachodniej części miasta. W tym obszarze występują również największe rezerwy terenowe pod obiekty aktywności gospodarczej. Pozostałe kluczowe lokalizacje obiektów przemysłowych, generujących potencjalne konflikty przestrzenne, to tereny na styku zabudowy miejskiej oraz Puszczy Barlineckiej – na północ od historycznego centrum – a także obiekt przemysłu metalowego położony w dolinie rzeki Płoni.

Obszar podmiejski

Obejmuje wsie Moczkowo, Dzikówko, Ożar i Jaromierki oraz tereny położone pomiędzy tymi miejscowościami a miastem Barlinek, a także teren wsi Krzynka i Płonno, położone w większej odległości od miasta, ale w których również rozwija się zabudowa o charakterze podmiejskim.

To tereny o charakterze podmiejskim, graniczące z miastem Barlinek, na których w ostatnich latach zachodzi intensywna urbanizacja. To najdynamiczniej rozwijający się obszar gminy, na którym powstaje głównie zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna. Obszar podmiejski w większości nie jest objęty miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego, a nowe budynki powstają jako zabudowa rozproszona i często nieuporządkowana, wzdłuż ulic lub jako zabudowa łańcowa. Intensywna i niekontrolowana urbanizacja powodują zagrożenie dla ładu przestrzennego oraz dla krajobrazu gminy. Istniejące podziały geodezyjne oraz lokalizacje wniosków o wydanie decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu mogą sugerować, że opisane powyżej niekorzystne zjawiska będą postępować. Z tego względu obszar podmiejski jest jednym z terenów problemowych wymagających podjęcia działań planistycznych mających na celu uporządkowanie istniejącej zabudowy oraz przeciwdziałanie niekorzystnym zjawiskom rozpraszania zabudowy.

Wsie i osady

Wsie i osady zlokalizowane są przede wszystkim w północnej i północno-zachodniej części gminy. Nieliczne zlokalizowane są także w południowej części gminy na terenie puszczy barlineckiej.

Niewielkie ze względu na powierzchnię oraz liczbę ludności jednostki osadnicze, łącznie zamieszkiwane przez około 5365 osób – stan na 2023 r. Zazwyczaj o zwartej zabudowie. Przeważa w nich zabudowa o funkcji mieszkaniowej, występuje również zabudowa wielorodzinna. Obiekty usługowe, zarówno usług publicznych jak i komercyjnych występują tylko w niektórych z tych miejscowości. Podobnie w niektórych z tych miejscowości znajdują się małe przedsiębiorstwa i zakłady rzemieślnicze. Większe jednostki osadnicze istotne dla obsługi ludności ze względu na lokalizację w nich obiektów handlowo-usługowych, małych przedsiębiorstw, szkół i przedszkoli lub świetlic wiejskich, to Mostkowo i Rychnów. Dostęp do podstawowych usług w miejscu zamieszkania jest jednym z elementów świadczących o atrakcyjności osadniczej oraz zmniejsza zapotrzebowanie na codzienne podróże. Dlatego powinno się dążyć do utrzymania zróżnicowanych funkcji wsi na terenie gminy.

Wiele z wsi na terenie gminy Barlinek to miejscowości historyczne, niektóre ze średniowiecznym rodowodem. Jest to zauważalne zarówno w układzie przestrzennym wsi (np. wsie owalnicowe takie jak Rychnów lub Płonno) oraz w zachowanej do dziś częściowo zabudowie i parkach (np. pozostałości folwarku i parku w Janowie). Zachowane budynki oraz układy przestrzenne, w tym zieleni, składają się na krajobraz kulturowy gminy oraz powinny być obejmowane ochroną również w dokumentach planistycznych. Nowa zabudowa w tych miejscowościach powinna być lokalizowana z poszanowaniem historycznego układu zabudowy, przede wszystkim jako uzupełnienie luk w zabudowie. Jedną z form zachowania oraz odnowy układów i obiektów historycznych może być przekształcenie ich funkcji na komercyjne np. usługi związane z turystyką, gastronomią lub opieką nad osobami starszymi.

Tereny przyrodnicze i otwarte

Obejmują cały obszar gminy z wyłączeniem miasta Barlinek oraz miejscowości wiejskich i osad.

Gmina charakteryzuje się znacznym udziałem terenów przyrodniczych tj. jezior, lasów, terenów rolnych, łąk i pastwisk. Znaczna część z tych terenów jest objęta formami ochrony przyrody, w tym Barlineckim Parkiem Krajobrazowym, dla którego obowiązuje plan ochrony parku. Najcenniejsze krajobrazowo tereny, zgodnie ze wskazaniem audytu dla województwa zachodnio-pomorskiego, to dolina rzeki Płoni oraz Jezioro Barlineckie położone w centralnej i północno-wschodniej części gminy. Istotne dla krajobrazu gminy są także tereny rolne o zróżnicowanym ukształtowaniu terenu oraz poprzecinane terenami leśnymi.

Tereny przyrodnicze i otwarte powinny być chronione przed zabudową oraz infrastrukturą, która mogłaby wpłynąć niekorzystnie na krajobraz gminy oraz generować nadmiarowe koszty zarówno dla gminy jak i jej mieszkańców.

System powiązań przyrodniczych.

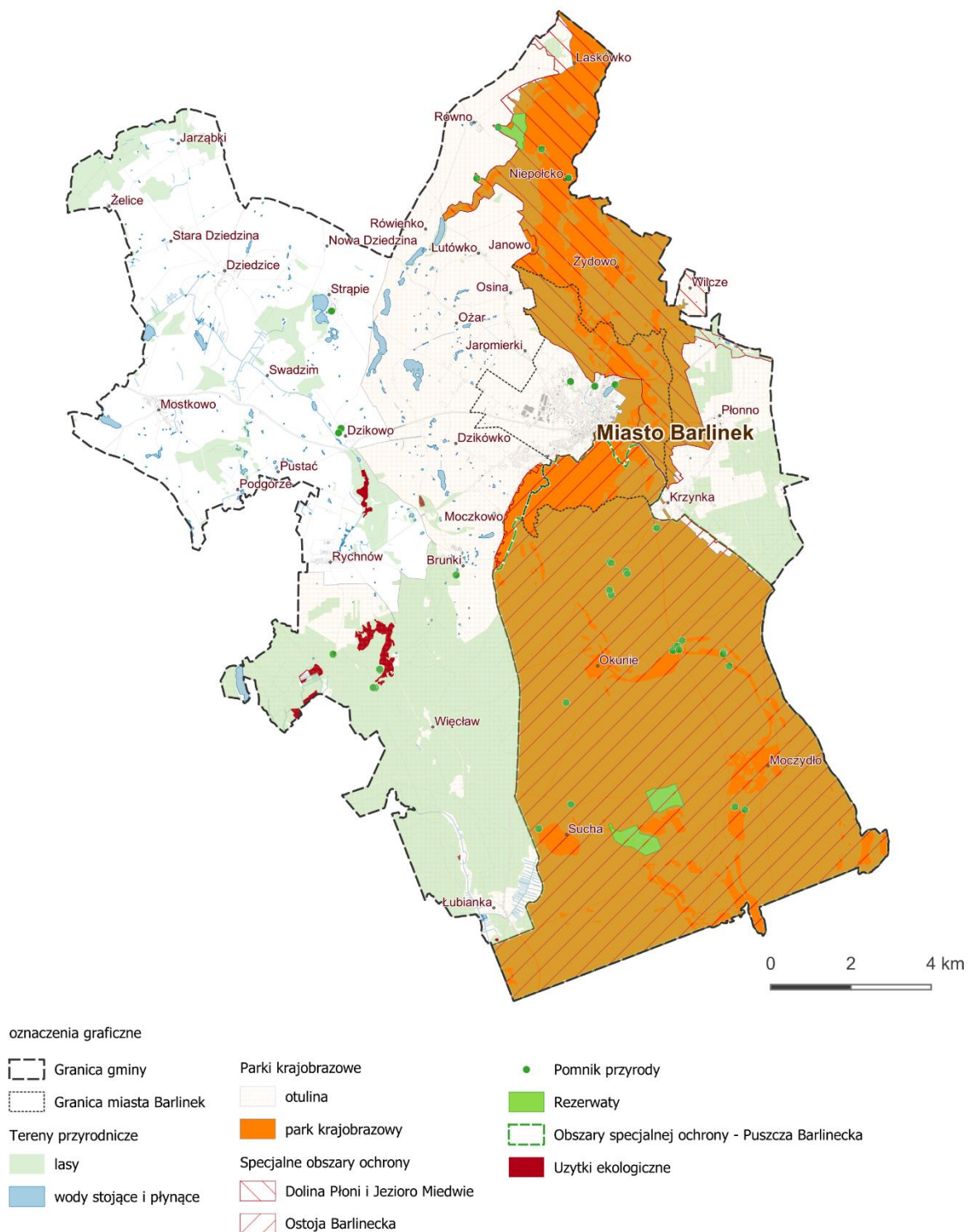
Gmina Barlinek charakteryzuje się wysoką wartością środowiskową, która związana jest z dużym udziałem ekosystemów leśnych i wodnych w jej strukturze przestrzennej. Przez północną część gminy przepływają rzeki Myśla i Płonia, natomiast w południowej części występują cieki wodne, takie jak Santoczna i Chłopia. Gmina obfituje w liczne zbiorniki wodne, z których największym jest Jezioro Barlineckie, odgrywające kluczową rolę w lokalnym systemie hydrologicznym.

Dominującą formą ochrony środowiska na terenie gminy jest Barlinecki Park Krajobrazowy, zajmujący około 40% jej powierzchni, a wraz z otuliną obejmujący ponad 70% obszaru gminy. Park pełni kluczową funkcję w zachowaniu ciągłości ekologicznej regionu poprzez ochronę cennych zbiorowisk leśnych, dolin rzecznych oraz mozaiki siedlisk łąkowych i wodnych. Strategiczne położenie na osi północ–południe oraz bezpośrednie sąsiedztwo z Gorzowskim Parkiem Krajobrazowym wzmacniają jego znaczenie w strukturze regionalnej sieci ekologicznej, zapewniając ochronę stabilności ekosystemów oraz bioróżnorodności. Obecność rozległych kompleksów leśnych w obrębie parku sprzyja także pełnieniu funkcji retencyjnych oraz regulacyjnych w układzie hydrologicznym gminy.

Integralnym elementem systemu ochrony przyrody są obszary Natura 2000, obejmujące zarówno obszary specjalnej ochrony ptaków, jak i siedlisk przyrodniczych. W południowej części gminy, w granicach Barlineckiego Parku Krajobrazowego, zlokalizowany jest obszar Natura 2000 Puszcza Barlinecka (PLB080001). Obszar wyznaczony został w celu ochrony populacji dziko występujących ptaków oraz ich siedlisk. Kluczowe znaczenie w zachowaniu cennych siedlisk leśnych i wodno-błotnych

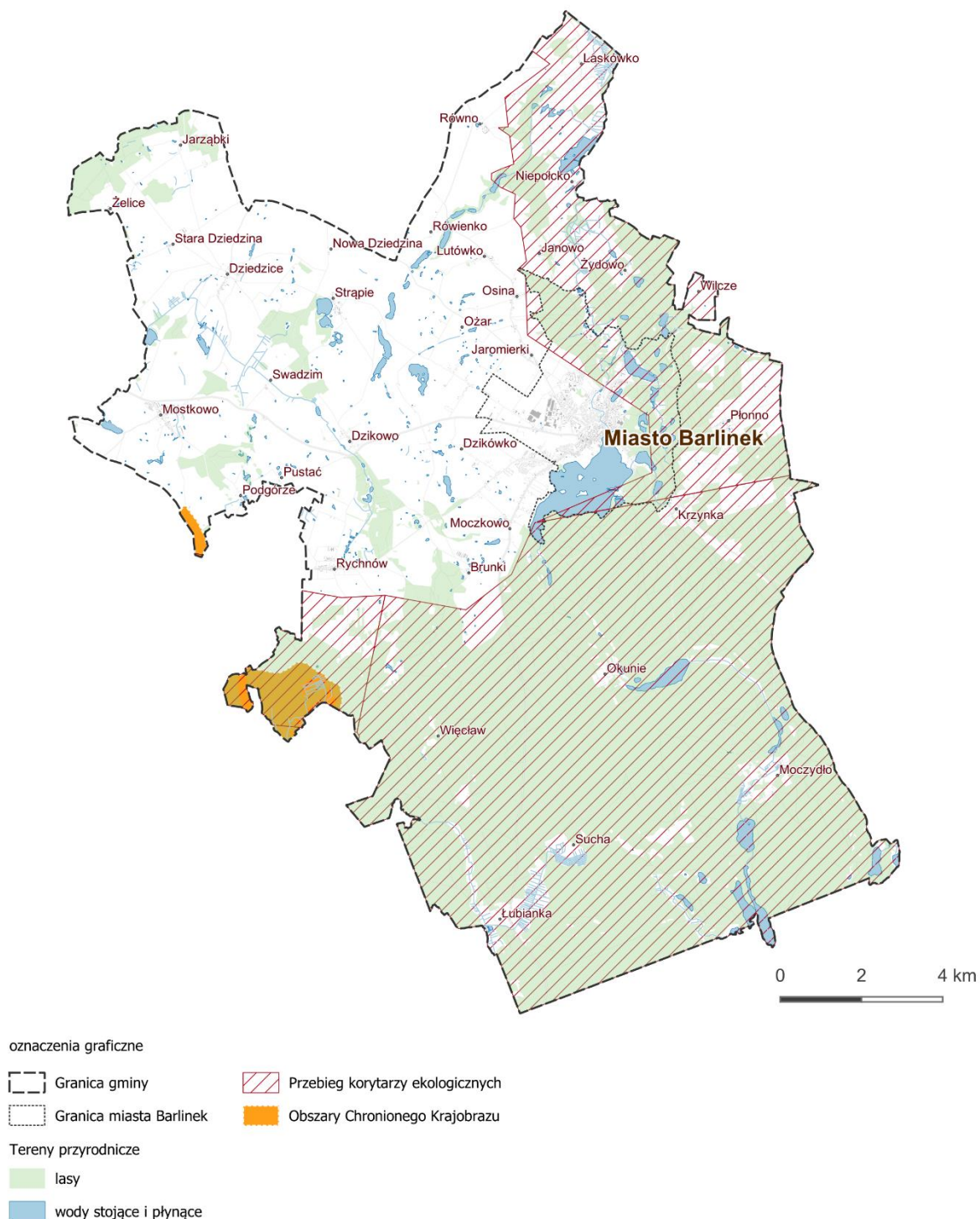
mają również Dolina Płoni i Jezioro Miedwie, zlokalizowane w północnej części gminy, oraz Ostoja Barlinecka, pokrywająca się z jej południowym fragmentem.

Grafika 5 Istniejące formy ochrony przyrody oraz ich otuliny: rezerваты, obszary specjalnej ochrony, parki krajobrazowe

Źródło: opracowanie własne na podstawie otwartych danych Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska

Grafika 6 Istniejące formy ochrony przyrody, ich otuliny – pomniki przyrody, użytki ekologiczne, obszary chronionego krajobrazu – oraz korytarze ekologiczne (otwarte dane Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska)

Źródło: opracowanie własne na podstawie otwartych danych Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska

W gminie znajdują się także dwa rezerваты przyrody, stanowiące obszary ochrony ścisłej, o szczególnym znaczeniu dla zachowania unikalnych ekosystemów. Rezerwat Markowe Błota, zlokalizowany w południowej części gminy, chroni rozległe torfowiska i bagna, będące istotnym siedliskiem dla rzadkich gatunków awifauny, takich jak bielik czy żuraw. Z kolei Skalisty Jar Libberta,

położony w północnej części gminy, obejmuje unikalne wychodnie skalne o charakterze wapiennym i piaskowcowym, otoczone cennymi siedliskami leśnymi, w tym lasami grądowymi i buczynami.

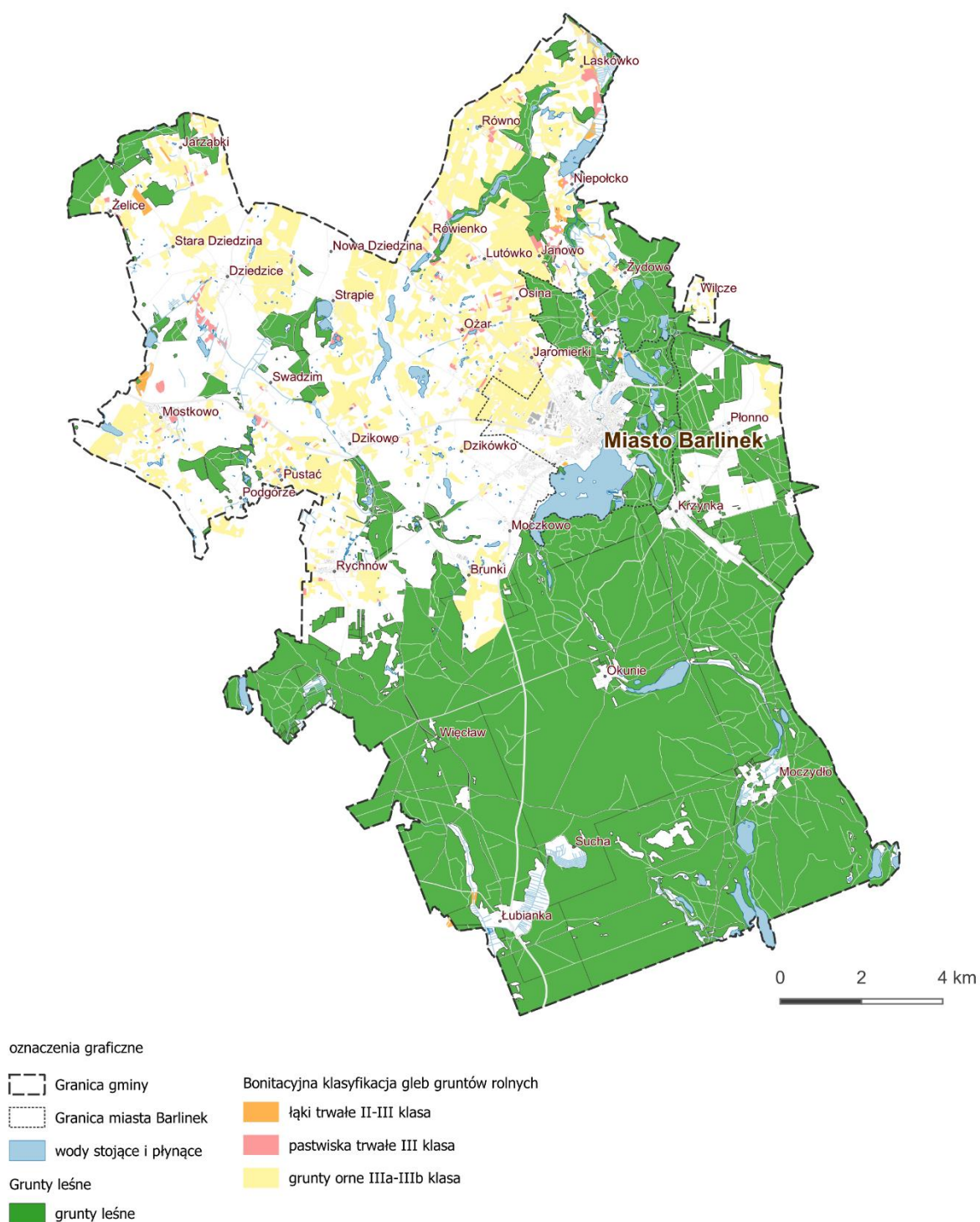
W ramach struktury ochrony środowiska istotną rolę odgrywają również obszary chronionego krajobrazu oraz użytki ekologiczne, które pełnią funkcję buforową i uzupełniającą względem obszarów podlegających ścisłej ochronie. W zachodniej części gminy znajduje się Obszar Chronionego Krajobrazu „C” Barlinek, charakteryzujący się rzeźbą polodowcową Pojezierza Myśliborskiego, licznymi oczkami wodnymi oraz wysokim udziałem użytków rolnych o dużym znaczeniu krajobrazowym. Na terenie gminy zlokalizowane są także liczne użytki ekologiczne, skoncentrowane w zachodniej i południowej części gminy. Istotną rolę w ochronie krajobrazu odgrywa też audyt krajobrazowy województwa zachodniopomorskiego, który na terenie gminy Barlinek wyznacza krajobrazy priorytetowe, dla których określa konkretne rekomendacje w zakresie zachowania i/lub odtworzenia wybranych krajobrazów na terenie gminy. Krajobrazami priorytetowymi objęto m.in. tereny w dolinie rzeki Płoni, Jezioro Barlineckie oraz tereny leśne na południe od Jeziora Barlineckiego.

Elementem dopełniającym strukturę związaną z ochroną walorów przyrodniczych w Barlinku są pomniki przyrody. Na terenie gminy zidentyfikowano ich 40, z koncentracją w południowej części, na obszarach leśnych. W większości są to pojedyncze drzewa lub ich grupy, jednak wśród nich wyróżnić można również formacje skalne i głazy narzutowe, stanowiące istotne elementy rzeźby terenu.

Korytarze ekologiczne stanowią kluczowy element struktury środowiskowej, umożliwiające zachowanie spójności przestrzennej siedlisk i prawidłowe funkcjonowanie ekosystemów zarówno na poziomie lokalnym, jak i regionalnym. Przez teren gminy przebiega korytarz ekologiczny Dolina Płoni i Jezioro Miedwie, będący częścią ponadregionalnej sieci ekologicznej, a także korytarz Pojezierze Myśliborskie – Pojezierze Drawieńskie, łączący obszary o wysokiej wartości przyrodniczej i krajobrazowej. Istnienie tych struktur wymusza zachowanie integralności przestrzennej terenów chronionych oraz ograniczenie ingerencji antropogenicznych, które mogłyby zakłócić naturalne procesy ekologiczne.

Tereny przyrodnicze, w tym tereny otwarte, będą chronione w dokumentach planistycznych gminy oraz zgodnie z wytycznymi audytu krajobrazowego dla województwa zachodniopomorskiego.

Grafika 7 Grunty rolne II-III klasy i grunty leśne

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych EGIB

Na terenie gminy Barlinek kompleksy przydatności rolniczej koncentrują się głównie w jej północnej części i obejmują kompleksy pszenne dobre, żytnie bardzo dobre oraz żytnie słabe. Występujące na użytkach zielonych pastwiska w północno-wschodniej części gminy, położone wzdłuż rzeki Płoni, znajdują się na glebach pochodzenia organicznego, co sprzyja ich wysokiej produktywności.

Grunty rolne chronione zajmują 3190 ha, co stanowi 12,32% powierzchni gminy. W ich strukturze dominują grunty orne klas IIIa i IIIb, które obejmują 2970 ha, natomiast pastwiska klasy III zajmują 150 ha, a łąki klas II i III 70 ha. Obszary te podlegają ochronie w celu zachowania ich wysokiego potencjału produkcyjnego oraz ograniczenia niekontrolowanej urbanizacji i degradacji gleb.

Lasy stanowią istotny element struktury przestrzennej gminy, zajmując 13 770 ha, co odpowiada około 50% powierzchni gminy. Ich największa koncentracja występuje w południowej części gminy. Dominującą formę własności stanowią lasy Skarbu Państwa, zarządzane głównie przez Nadleśnictwo Barlinek, natomiast w zachodniej części gminy podlegają one Nadleśnictwu Myślibórz, a na północnym wschodzie Nadleśnictwu Choszczno. Rozmieszczenie kompleksów leśnych odgrywa kluczową rolę w kształtowaniu lokalnego systemu ekologicznego, pełniąc funkcje retencyjne, ochronne i krajobrazowe oraz stanowiąc istotny zasób dla gospodarki leśnej i rekreacji.

Główne korytarze i elementy sieci transportowych, w tym piesze i rowerowe.

Na główny układ transportowy miasta i gminy składają się dwie drogi wojewódzkie nr 151 Świdwin-Gorzów Wielkopolski, nr 156 Lipiany-Klesno. Uzupełnieniem systemu są drogi powiatowe i gminne. Przez gminę nie przebiega ani nie jest planowana budowa dróg krajowych. W odległości około 23 km od centrum gminy znajduje się najbliższy wjazd (węzeł Myślibórz) na drogę ekspresową S3 relacji Świnoujście-Lubawka, będącej elementem międzynarodowej trasy E65, leżącej w transeuropejskim korytarzu transportowym (sieć TEN-T). W promieniu około 25 km znajduje się wjazd na drogę krajową nr 22 relacji Grzechotniki-Kostrzyn nad Odrą, natomiast w odległości około 50 km wjazd na drogę krajową nr 10 relacji Lubieszyn-Siedlin.

Przez teren gminy nie przebiega obecnie żadna linia kolejowa. Rezerwa po zamkniętej w 1991 roku linii kolejowej nr 410 relacji Grotniki Drawskie-Choszczno została zagospodarowana częściowo jako obwodnica miasta, tzw. obwodnica zachodnia, w ciągu drogi wojewódzkiej nr 151, a częściowo jako turystyczna trasa rowerowa.

Peryferyjne położenie miasta i gminy względem głównych korytarzy transportowych może istotnie wpływać na jej możliwości rozwojowe oraz możliwości zatrzymywania obecnych lub przyciągania nowych mieszkańców. Jednym z istotnych działań rozwojowych do przeciwdziałania wykluczeniu transportowemu będzie poprawa powiązań transportu zbiorowego z sąsiednimi miastami tj. Szczecinem, Gorzowem Wielkopolskim oraz Myśliborzem. W zakresie infrastruktury niezbędnej do realizacji tego celu jest budowa centrum przesiadkowego w Barlinku.

Grafika 8 Główne korytarze i elementy sieci transportowych: drogowe

Źródło: opracowanie własne na podstawie BDOT10k oraz gminnych dokumentów planistycznych

Zlokalizowane na terenie miasta zakłady przemysłowe, istotne dla rozwoju gospodarki gminy i regionu, skutkują wzmożonym ruchem drogowym na terenie gminy. W celu jego skanalizowania oraz ograniczenia uciążliwości na terenach mieszkaniowych, rozpoczęto budowę obwodnicy zachodniej miasta. Pierwszy etap, wykorzystujący rezerwę po dawnej linii kolejowej nr 410, został już zrealizowany. W planach inwestycyjnych jest domknięcie obwodnicy zachodniej miasta.

Planowane są także działania w celu utrzymania i poprawy stanu istniejącej infrastruktury drogowej, m.in. modernizacja drogi wojewódzkiej nr 156 na odcinku Miasto Barlinek-Krzyńka, przebudowa lub budowa dróg na terenach wiejskich, m.in. Dzikówko, Moczkowo, Ożar, Rówienko, Łubianka, Moczydło, a także ulic w Mieście Barlinku, m.in. ul. Poziomkowej, Ogrodowej, Fredry oraz Kaszczyc.

Grafika 9 Główne korytarze i elementy sieci transportowych: rowerowe

Źródło: opracowanie własne na podstawie Planu Zrównoważonej Mobilności Miejskiej dla Miasta i Gminy Barlinek oraz Programu budowy ścieżek rowerowych 2016-2023

Na elementy infrastruktury rowerowej składają się trasy rowerowe, parkingi rowerowe, stojaki, miejsca odpoczynku i naprawy, a także zaplecze socjalne w miejscu pracy umożliwiające odświeżenie się po podróży wykonanej rowerem. Obecność wszystkich tych elementów, ich spójność oraz możliwość bezpiecznego przemieszczania się rowerem będą przekładały się na popularność tego środka transportu. Ponadto trasy rowerowe można podzielić także na turystyczne i transportowe. Transportowe to takie, które służą do odbywania codziennych podróży – do szkoły, pracy, na zakupy. W przypadku tych tras kluczowe parametry to ich bezpośredniość, bezpieczeństwo oraz komfort użytkowania. Drugi typ tras, to trasy turystyczne. To trasy wykorzystywane okazjonalnie w celach rekreacyjnych oraz sportowych. Kryteria ich wytyczania to krajobrazowość trasy, łączenie atrakcji turystycznych, a w przypadku tras sportowych może to być także stopień ich trudności dostosowany do różnych rodzajów rowerów. Trasy turystyczne mogą funkcjonować jako trasy transportowe, o ile spełniają kryteria bezpośredniości, bezpieczeństwa i wygody użytkowania.

Na kształt systemu tras rowerowych mają również trasy planowane na szczeblu regionalnym i ponadregionalnym. Na terenie gminy Barlinek to:

- Trasa Rowerowa „Pojezierzy Zachodnich” (korytarz krajowy nr 20);
- międzynarodowa trasa rowerowa 801 Berlin- Szczecin-Kołobrzeg (nr 801) (w formie pętli; na terenie gminy Barlinek przebieg wspólny z korytarzem krajowym nr 20);
- Trasa Rowerowa Doliną Płoni (regionalny korytarz nr 803, pokrywający się częściowo ze Barlineckim szlakiem rowerowym, a częściowo z korytarzem 801).

W gminie Barlinek w ostatnich latach znacznie wzrosła długość tras rowerowych. W 2023 r. długość dróg rowerowych na terenie gminy wyniosła 17,1 km – o 8,9% więcej niż w 2019 r. W przeliczeniu na 100 km² ich długość wyniosła 6,6 km – więcej niż wskaźnik dla powiatu myśliborskiego (2,8 km) i województwa zachodniopomorskiego (5,7 km).

W najbliższych latach planowana jest dalsza rozbudowa systemu tras rowerowych, która będzie skutkować powstaniem spójnej i gęstej sieci tras rowerowych, zapewniającej dobre połączenia pomiędzy miejscowościami gminy oraz z miastem Barlinek. Planowane połączenia rowerowe będą wykonywane zarówno jako wydzielone drogi dla rowerów, pasy ruchu dla rowerów, strefy uspokojonego ruchu oraz przestrzenie współdzielone. Planowane inwestycje w infrastrukturę rowerową, to m.in. budowa trasy rowerowej w Dolinie Płoni (Przelewice-Barlinek w ramach regionalnej trasy rowerowej nr 803), budowa trasy rowerowej Barlinek-Gorzów Wielkopolski (przez Moczydło).

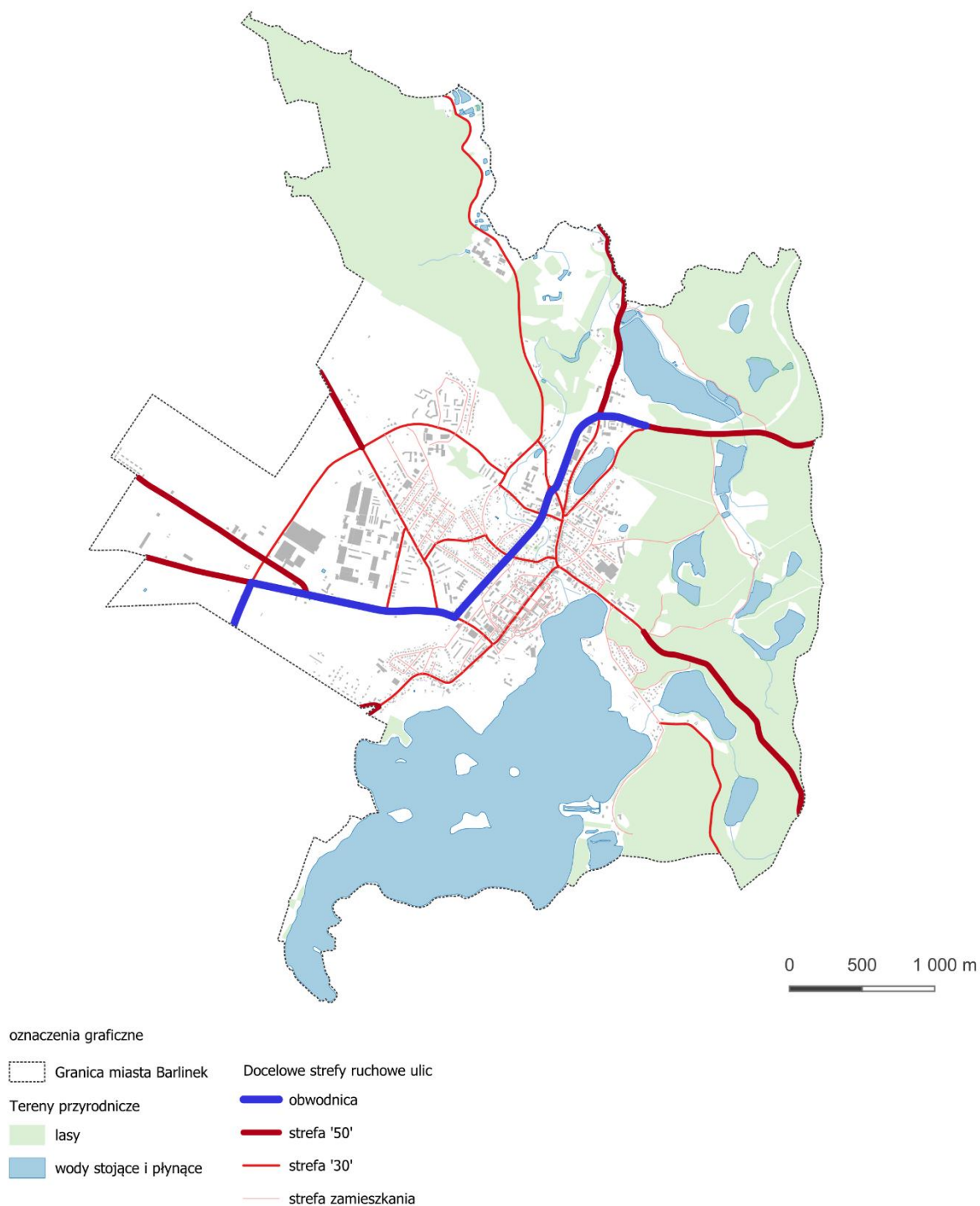
Rozwój tras rowerowych będzie obejmował też te na terenie miasta oraz między miastem a sąsiadującymi z nim miejscowościami, czyli obszarem o charakterze podmiejskim. To na tym terenie w ostatnich latach zauważalny jest najszybszy przyrost nowych domów, a więc prawdopodobnie również nowych mieszkańców. Obszar ten znajduje się w zasięgu 5 km od centrum miasta, a więc 15 minut podróży rowerem. Uzupełnieniem rozwoju tras rowerowych będzie tworzenie infrastruktury obsługującej rowerzystów – parkingów rowerowych przy obiektach użyteczności publicznej oraz obiektach usługowych, miejscach pracy oraz miejsca odpoczynku na turystycznych trasach rowerowych.

Bazową i najgęstszą sieć transportową stanowi infrastruktura piesza. Każda z podróży, odbywana samochodem, rowerem lub transportem zbiorowym, najczęściej zaczyna się i kończy od przemieszczania się pieszo. W skali Miasta Barlinka oraz niektórych miejscowości na terenie gminy codzienne podróże mogą być określane jako „podróże krótkich odległości”, a więc takie, które pozostają w zasięgu komfortowego przemieszczania się pieszo. Takie uwarunkowania sprzyjają wdrażaniu przez gminę zrównoważonej mobilności.

W gminie będą rozwijane zarówno trasy piesze transportowe jak i rekreacyjne i sportowe. Na podstawową sieć pieszą składają się ciągi piesze w pasach drogowych, które mogą być zrealizowane zarówno jako wydzielona infrastruktura jak i przestrzeń współdzielona np. w strefach zamieszkania. Trasy rekreacyjne i sportowe, w tym te przewidziane do nordic walking, najczęściej przebiegają poza pasami drogowymi, na terenach atrakcyjnych krajobrazowo i przyrodniczo.

Kluczowe wytyczne w oparciu, o które będzie tworzona i modernizowana infrastruktura piesza to dostępność, bezpośredniość, bezpieczeństwo oraz wygoda użytkowania. Infrastruktura piesza będzie tworzona również tak, aby nie występowały na niej bariery architektoniczne.

Grafika 10 Główne korytarze i elementy sieci transportowych: hierarchiczny układ ulic w mieście Barlinek

Źródło: opracowanie własne na podstawie Planu Zrównoważonej Mobilności Miejskiej dla Miasta Barlinek na lata 2016-2026 oraz gminnych dokumentów planistycznych

Działania sprzyjające przemieszczaniu się pieszo oraz rowerem, podnoszące komfort i bezpieczeństwo wszystkich uczestników ruchu to czytelny system dróg z jasno określoną ich hierarchią – od tranzytowych z dopuszczoną najwyższą prędkością do dróg lokalnych z ruchem uspokojonym. Hierarchiczny układ dróg jest czytelny, gdy zmiana jest widoczna zarówno dzięki oznakowaniu jak i zagospodarowaniu przestrzeni np. węższe pasy ruchu, esowanie toru jazdy, zmiana nawierzchni drogi,

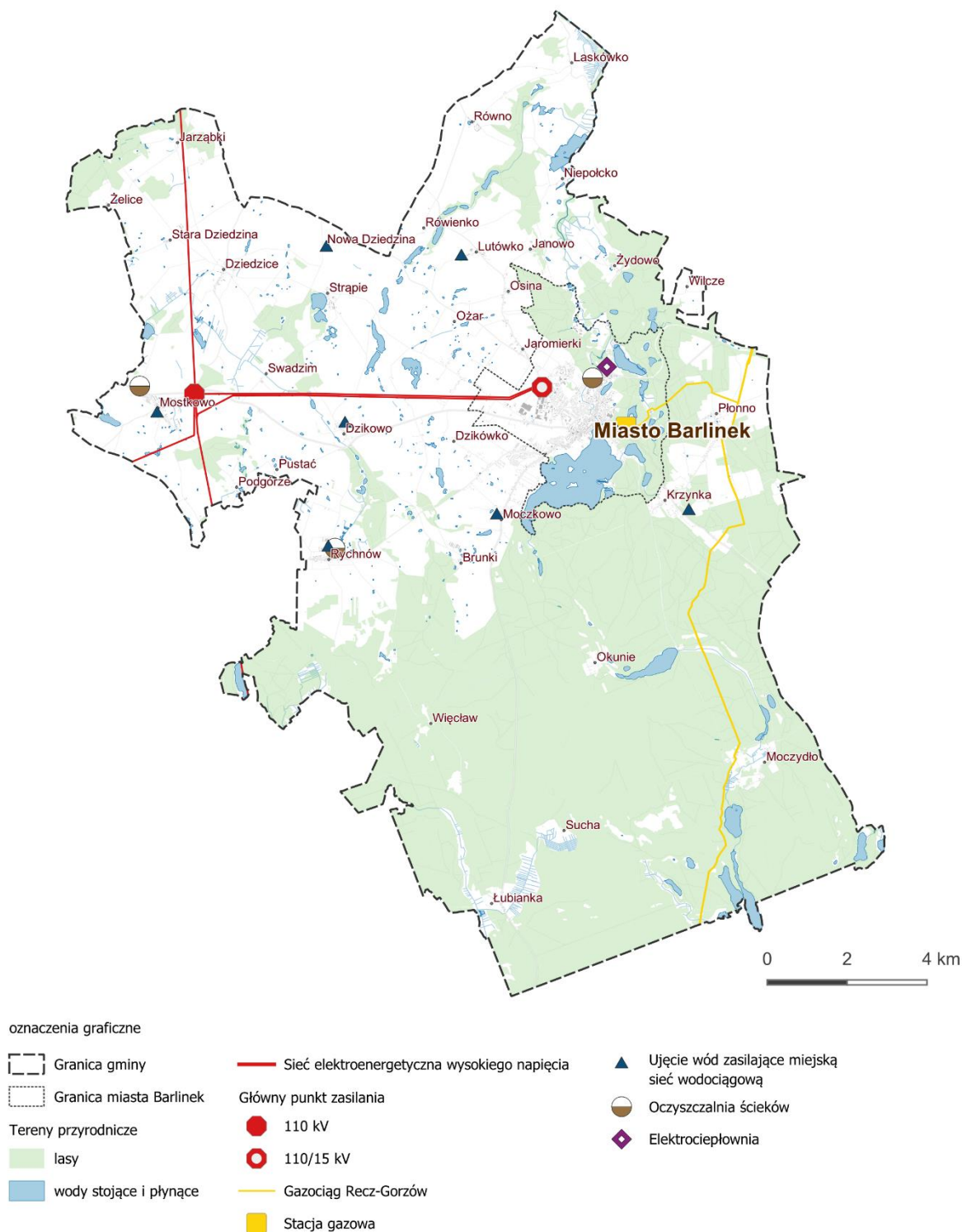
rodzaj i występowanie zieleni przydrożnej. Na terenie miasta zostaną podjęte działania do wydzielenia stref ruchowych w oparciu o hierarchiczny układ ulic:

- obwodnica miasta 70 km/h;
- pozostałe drogi o funkcji tranzytowej 50 km/h;
- strefa „tempo 30”;
- strefa zamieszkania;
- strefa pieszo rowerowa;
- strefa piesza.

Działania te zostały zapisane w Planie Zrównoważonej Mobilności Miejskiej dla Miasta Barlinek. Podobne podejście będzie stosowane na terenie pozostałych miejscowości w gminie Barlinek.

Główne elementy infrastruktury technicznej i społecznej.

Grafika 11 Mapa infrastruktury technicznej na terenie miasta i gminy Barlinek

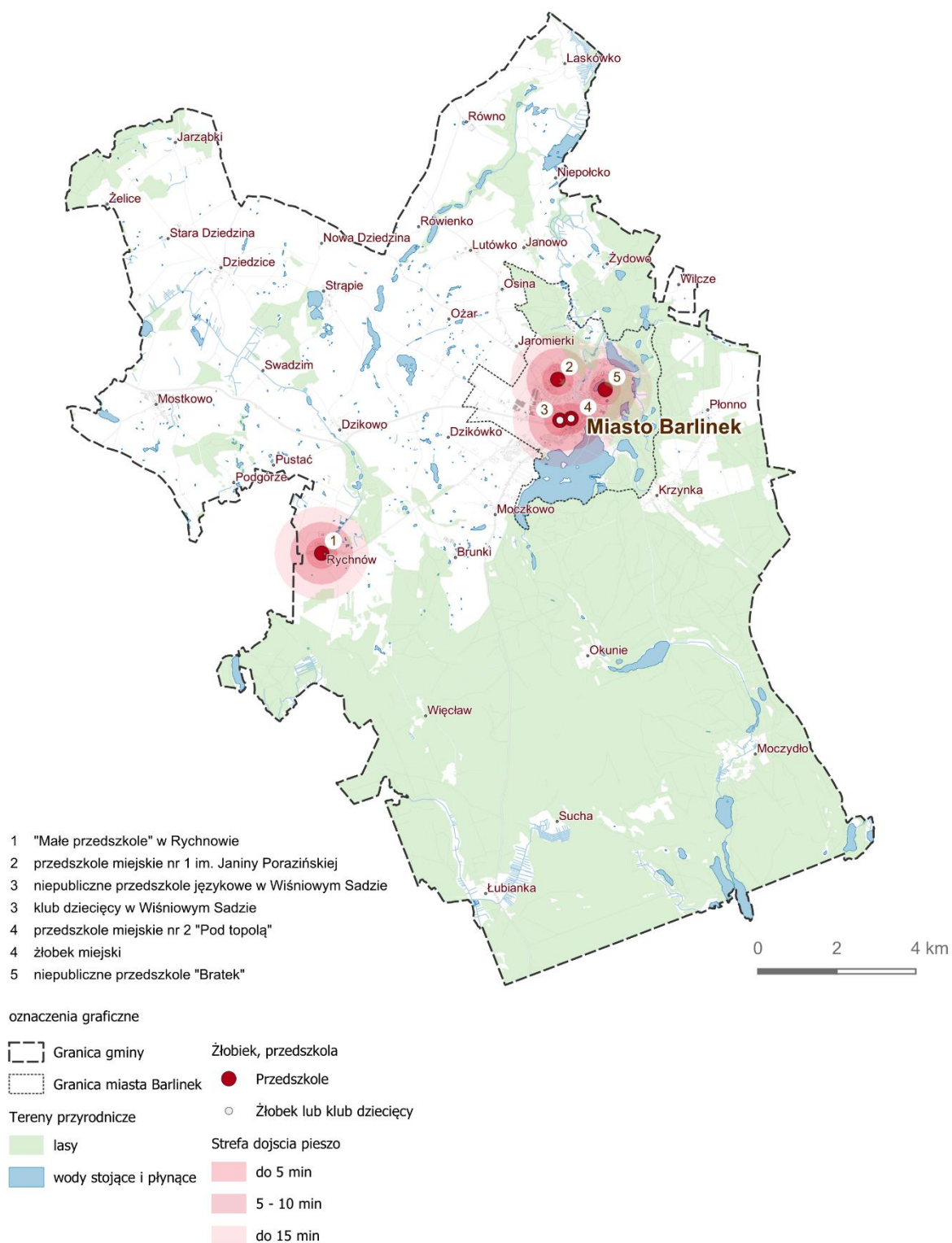
Źródło: opracowanie własne na podstawie Państwowego Instytutu Geologicznego, Operatora Gazociągów Przesyłowych GAZ-SYSTEM S.A., GESUT i BDOT10k

Poziom rozwoju oraz stopień dostępności infrastruktury technicznej na terenie gminy Barlinek wykazują zróżnicowanie przestrzenne, uzależnione od stopnia zurbanizowania poszczególnych obszarów. Infrastruktura wodno-kanalizacyjna jest dobrze rozwinięta – 99,1% mieszkańców gminy korzysta z sieci wodociągowej, a 83,7% z sieci kanalizacyjnej, przy czym dostęp do kanalizacji na terenach wiejskich jest znacznie bardziej ograniczony (51,6 %). Dostęp do sieci gazowej posiada 74% mieszkańców gminy, jednak na obszarach wiejskich pokrycie to jest niskie i wynosi 31,9%. Planowane są inwestycje mające na celu zwiększenie dostępności do infrastruktury technicznej na obszarach wiejskich. Oprócz tego planuje się również ograniczenie wykorzystania nieekologicznych indywidualnych źródeł ciepła poprzez rozwój sieci ciepłowniczej na terenie miasta Barlinek oraz rozwój sieci gazowej na terenach wiejskich. Indywidualne źródła ciepła są jednym z głównych źródeł zanieczyszczeń powietrza na terenie gminy. Emisja przemysłowa i transportowa mają mniejsze znaczenie. Pomimo istniejących źródeł zanieczyszczenia powietrza w Barlinku obserwuje się poprawę jakości powietrza.

Na terenie gminy Barlinek znajduje się 6 instalacji OZE o mocy powyżej 50kW, które produkują łącznie ponad 18 MW mocy elektrycznej. Do tego znaleźć można wiele tzw. mikroinstalacji konsumenckich na własny użytek. Większość z nich to elektrownie fotowoltaiczne, a także elektrownie na biomasę. Gmina posiada potencjał do dalszego rozwoju instalacji OZE, w szczególności do rozwoju energetyki solarnej, z biomasy i biogazu, a także w mniejszym stopniu energetyki wiatrowej (ze względu na liczne formy ochrony przyrody). Ponadto gmina wyróżnia się korzystnymi warunkami do rozwoju geotermii – planuje się wykonanie otworu poszukiwawczo-rozpoznawczego wód termalnych w miejscowości Barlinek. Planowane inne kluczowe inwestycje w zakresie infrastruktury technicznej to m.in.:

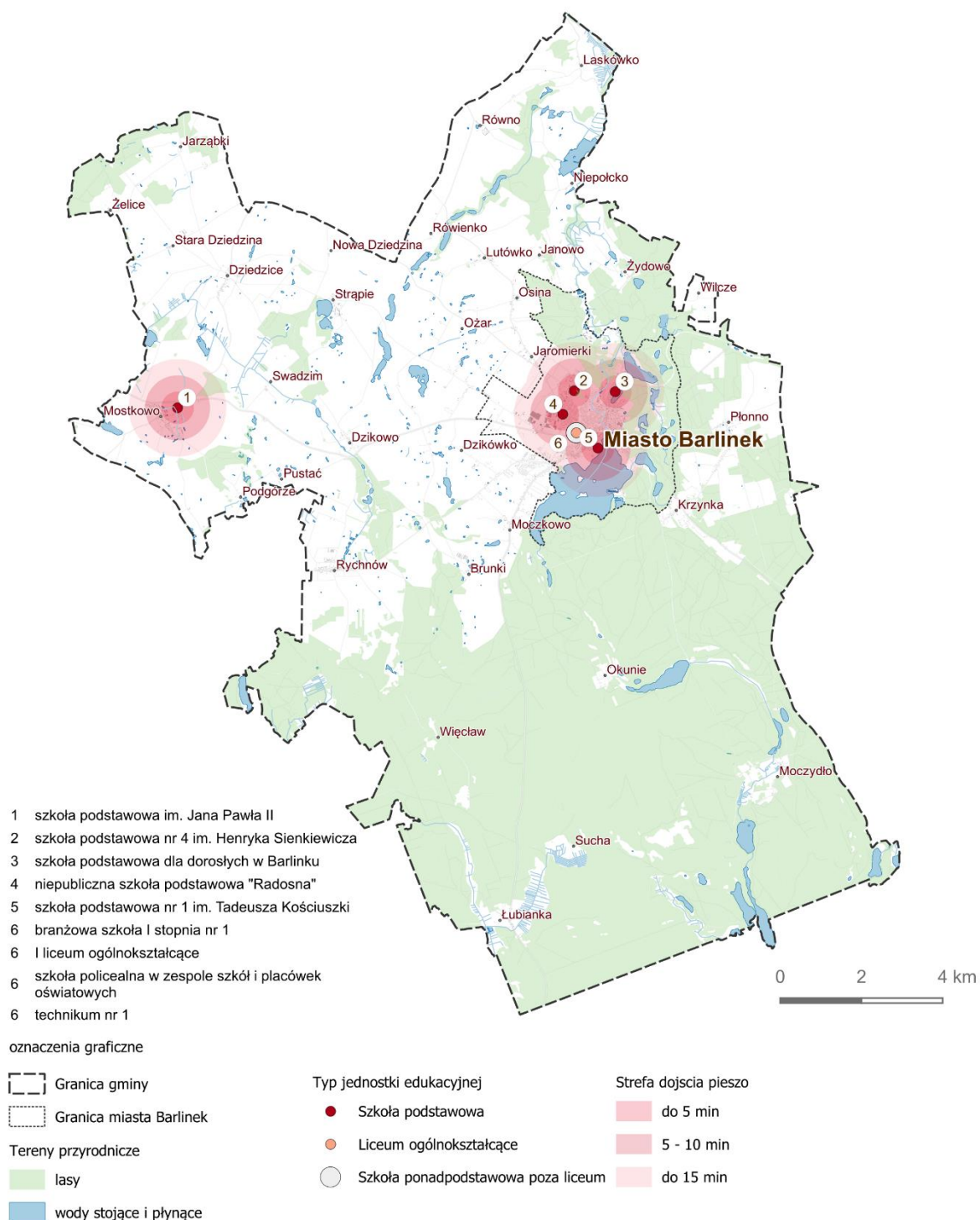
- budowa nowego Punktu Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych (obwód Rychnów);
- budowa zbiornika retencyjnego wód deszczowych przy ul. Ogrodowej w Barlinku z przebudową kanalizacji deszczowej;
- budowa instalacji fotowoltaicznych na budynkach użyteczności publicznej (w tym na budynkach szkół i przedszkoli);
- rozbudowa miejskiej sieci ciepłowniczej w celu podłączenia budynków wielorodzinnych posiadających indywidualne ogrzewania w Barlinku;
- termomodernizacja budynków wielorodzinnych i użytkowych w Barlinku;
- zaopatrzenie w wodę mieszkańców miejscowości Okunie;
- budowa sieci gazowej do miejscowości Rychnów i Lutówko,
- budowa sieci wodociągowej i kanalizacji sanitarnej na osiedlu Górny Taras w Barlinku.

Grafika 12 Mapa lokalizacji i dostępności pieszej do żłobków i przedszkoli

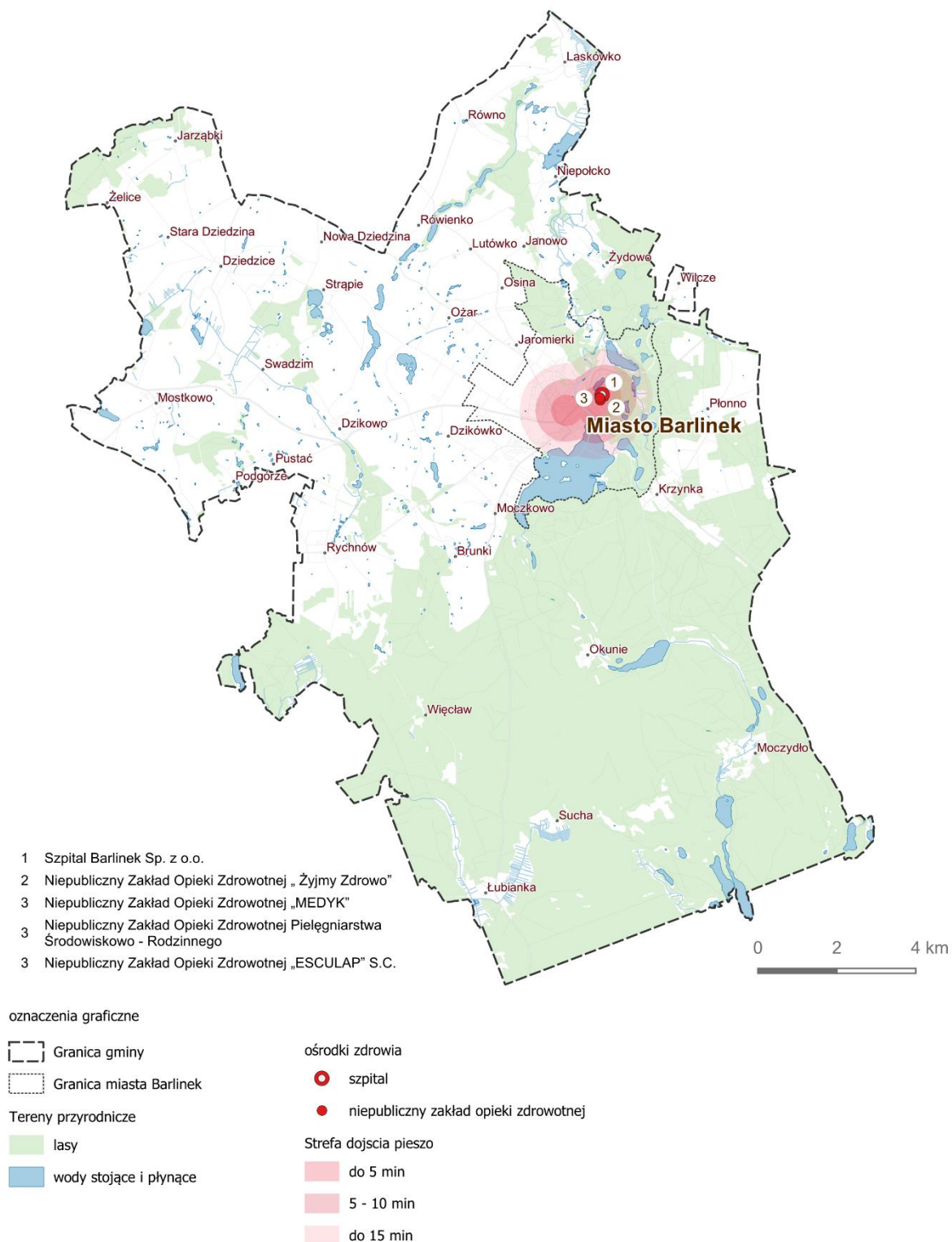
Źródło: opracowanie własne na podstawie otwartych danych portalu Emp@cia

Grafika 13 Mapa lokalizacji i dostępności pieszej do szkół podstawowych oraz lokalizacja szkół ponadpodstawowych

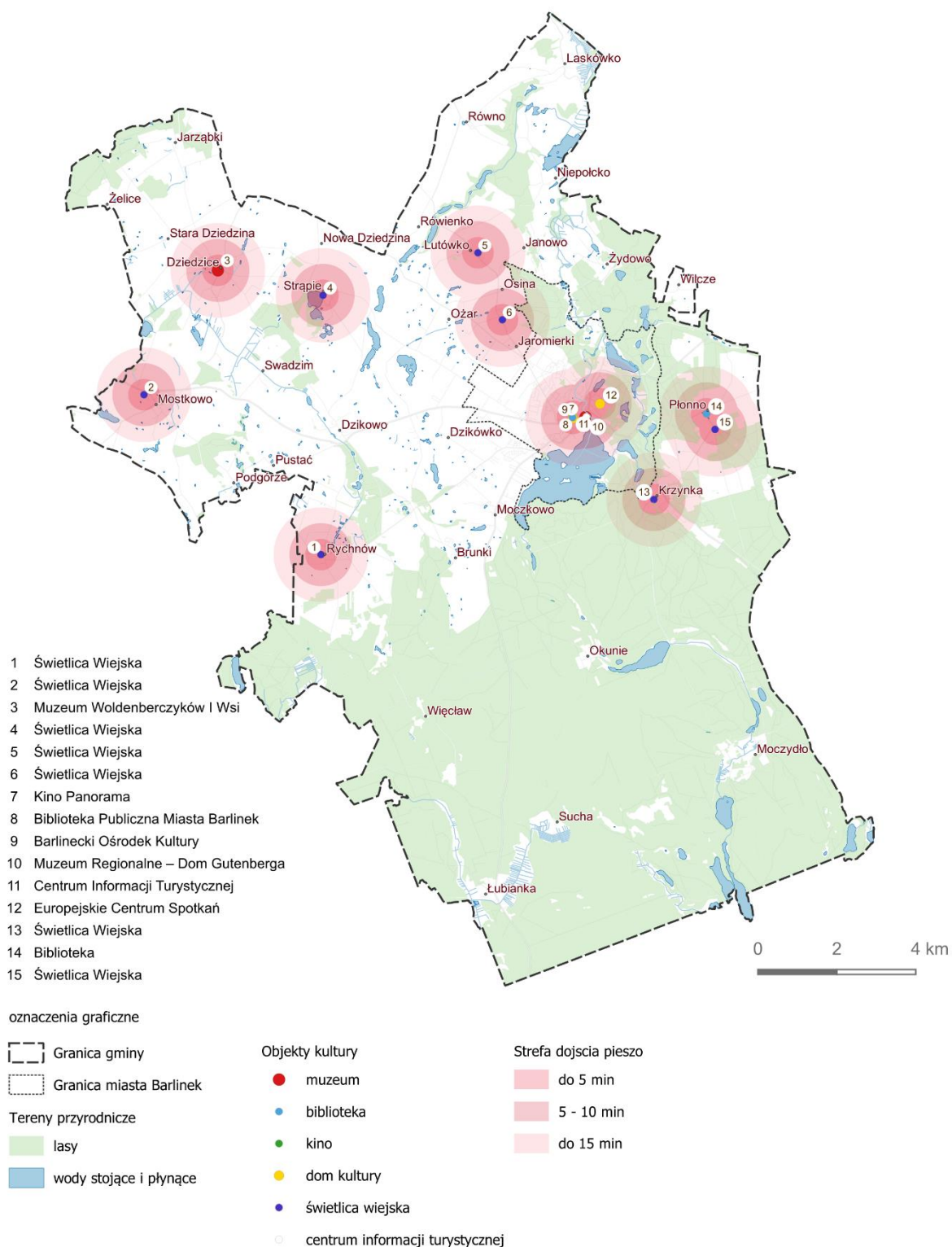
Źródło: opracowanie własne na podstawie rejestru placówek oświatowych

Grafika 14 Mapa lokalizacji i dostępności pieszej do placówek ochrony zdrowia oraz lokalizacja szpitali i jednostek ratownictwa medycznego

Źródło: opracowanie własne.

Grafika 15 Mapa lokalizacji i dostępności pieszej do lokalnych ośrodków kultury oraz lokalizacja innych ośrodków kultury

Źródło: opracowanie własne na podstawie BDOT10k

Zdecydowana większość obiektów związanych z infrastrukturą społeczną na terenie gminy koncentruje się w mieście Barlinek. Do obiektów tych zaliczyć można przede wszystkim placówki wychowania przedszkolnego, placówki oświatowe i edukacyjne, placówki medyczne, szpital, instytucje kultury bądź obiekty rekreacyjno-sportowe. Średni zasięg dojazdu pieszego do nich w obrębie granic miasta Barlinka

nie przekracza 15 minut, dzięki czemu mieszkańcy miasta mają zapewniony bardzo dobry dostęp do podstawowych usług społecznych. W przypadku pokrycia tymi obiektami reszty obszaru gminy, głównie obszarów wiejskich, dostępność ta jest mocno ograniczona. W niektórych większych miejscowościach znajdują się pojedyncze obiekty infrastruktury społecznej, głównie tej związanej z oświatą, kulturą bądź sportem i rekreacją. Wymagana jest więc realizacja kompleksowych rozwiązań w celu zapewnienia odpowiedniej dostępności do podstawowych usług społecznych dla mieszkańców obszarów wiejskich. Planuje się szereg przedsięwzięć w zakresie budowy, rozbudowy lub modernizacji obiektów infrastruktury społecznej, w tym dostosowanie ich pod kątem dostępności dla osób ze szczególnymi potrzebami. Do najważniejszych planowanych inwestycji w zakresie infrastruktury społecznej zaliczyć można:

- przebudowę lub budowę nowych świetlic wiejskich w sołectwach Mostkowo, Łubianka, Dzikówko i Ożar;
- budowę budynku zaplecza sportowego przy ul. Strzeleckiej w Barlinku;
- budowę Sali Widowiskowo-Sportowej w Barlinku;
- rozbudowę istniejącego lub budowę nowego budynku Muzeum Regionalnego w Barlinku;
- budowę miejsca spotkań plenerowych w Barlinku (amfiteatr);
- budowę kompleksu basenowego w Barlinku;
- rozbudowę budynków przedszkoli i żłobka w Barlinku;
- budowę siedziby nowoczesnej biblioteki w Barlinku;
- modernizację i poprawę dostępności do budynków instytucji kultury – Barlinecki Ośrodek Kultury oraz Europejskie Centrum Spotkań;
- budowę nowej siedziby Urzędu Miejskiego oraz innych (obecnie rozproszonych) usług publicznych.

2.5 Ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej

Zasady ochrony środowiska i jego zasobów, w tym ochrony powietrza, przyrody i krajobrazu.

Ochrona środowiska będzie realizowana poprzez:

- ochronę terenów przyrodniczych zgodnie z przepisami odrębnymi, ustanawiającymi formy ochrony przyrody na terenie miasta i gminy Barlinek, zgodnie z ustawą o ochronie przyrody oraz zapisami audytu krajobrazowego dla województwa zachodniopomorskiego;
- analizę terenów przyrodniczych i ewentualne rozszerzenie obowiązujących form ochrony przyrody lub ustanowienie nowych zgodnie z wynikami audytu krajobrazowego;
- ochronę krajobrazów priorytetowych zgodnie ze wskazaniami audytu krajobrazowego, w tym kluczowych widoków wskazanych w audycie;
- zapewnienie ciągłości korytarzom ekologicznym zlokalizowanym na terenie gminy, a w szczególności ich ochronę przed lokalizowaniem na ich terenie nowej zabudowy oraz ogrodzeń i infrastruktury, w tym farm fotowoltaicznych, mogących wpłynąć negatywnie na migrację zwierząt, m.in. poprzez odpowiednie zapisy w planie ogólnym oraz miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego;
- ochronę terenów otwartych przed zabudową oraz ograniczanie zmiany przeznaczenia gruntów rolnych na cele nierolnicze, w szczególności gleb klas I-III;
- ochronę terenów nadwodnych przed nadmiernym zainwestowaniem oraz zachowanie ich charakteru jako terenów ogólnodostępnych, terenów zieleni naturalnej lub urządzonej, terenów rekreacji, sportu i wypoczynku, m.in. poprzez realizację zapisów planu ochrony Barlineckiego Parku Krajobrazowego w zakresie zakazu zabudowy w pasie 100 m od brzegu jeziora;
- w miarę możliwości ograniczenie realizacji inwestycji w Dolinie rzeki Płoni wyłącznie do istniejącej zabudowy lub miejsc, w których historycznie taka zabudowa występowała, o ile tereny te nie będą zlokalizowane na obszarze zagrożenia powodziowego lub terenach ścisłej ochrony przyrodniczej;
- zapewnienie dobrego dostępu do terenów zieleni urządzonej na terenach zabudowy mieszkaniowej poprzez modernizację istniejących oraz tworzenie nowych terenów zieleni, a także bieżące utrzymywanie istniejących i tworzenie nowych tras pieszych i rowerowych;
- utrzymanie i uzupełnianie istniejących, w szczególności historycznych alei drzew gatunkami pierwotnie występującymi lub innymi rodzimymi oraz ich odtwarzanie, a także tworzenie nowych alei drzew, w szczególności wzdłuż planowanych tras rowerowych oraz pieszych;
- ograniczanie powierzchni terenów utwardzonych oraz promowanie wykorzystania nawierzchni przepuszczalnych;

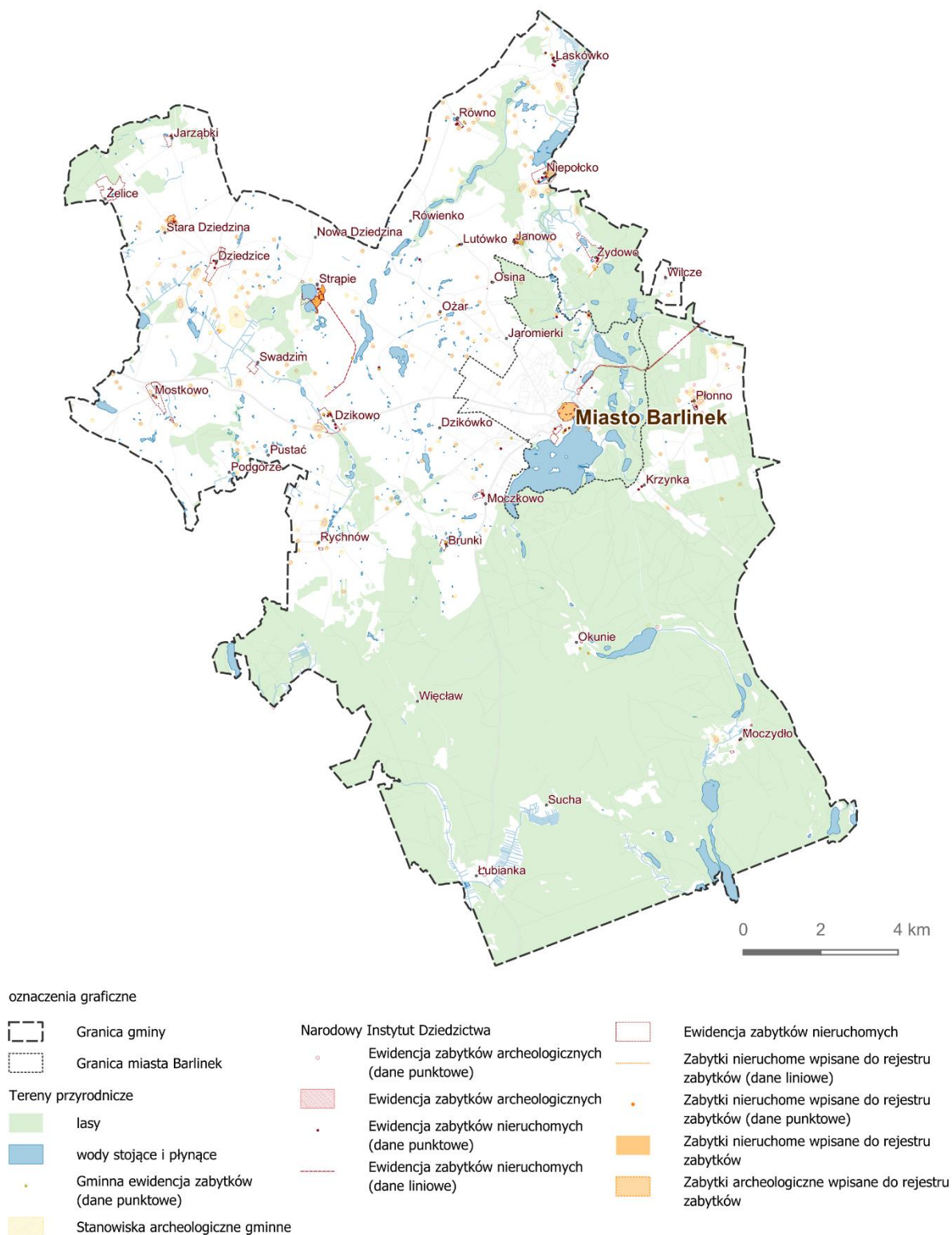
- wprowadzanie stref uspokojonego ruchu, w tym typu woonerf (ulica bez wydzielonych osobnych przestrzeni dla pieszych, rowerzystów i samochodów z zielenią i elementami małej architektury oraz uspokojonym ruchem), z zielenią niską i wysoką oraz zintegrowaną błękitno-zieloną infrastrukturą;
- planowanie rozwoju w oparciu o miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego oraz wyznaczone w planie ogólnym obszary uzupełnienia zabudowy z uwzględnieniem terenów zieleni publicznej tworzącej spójny i ciągły układ przestrzeni publicznych;
- dostosowanie powierzchni terenów inwestycyjnych do realnego zapotrzebowania oraz stopniowe i kontrolowane uwalnianie terenów inwestycyjnych wraz z ich sukcesywnym zapełnianiem w celu przeciwdziałania powstawania rozproszonej zabudowy mieszkaniowej wpływającej negatywnie na krajobraz gminy Barlinek;
- lokalizację nowych inwestycji kubaturowych przede wszystkim na terenach już przekształconych jako luk w istniejącej zabudowie oraz jako kontynuacja terenów już w pełni zainwestowanych;
- nadanie priorytetu uchwalaniu nowych lub aktualizacji obowiązujących planów miejscowych na terenach już przekształconych oraz nadających się do ponownego wykorzystania;
- zapewnienie odpowiedniego udziału powierzchni biologicznie czynnej, sprzyjającej retencji wód opadowych;
- rozwój infrastruktury technicznej, w szczególności wodno-ściekowej;
- rozwój błękitno-zielonej infrastruktury w przestrzeni miejskiej;
- tworzenie nowych obszarów zabudowy miasta i gminy o czytelnej kompozycji urbanistycznej nawiązujące do typowych historycznych układów i form zabudowy w gminie Barlinek;
- rozwój funkcji turystycznych wykorzystujących walory przyrodnicze gminy pod warunkiem ograniczenia lub braku negatywnego wpływu tych funkcji na środowisko przyrodnicze gminy;
- przeciwdziałanie fragmentaryzacji terenów leśnych.

Zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej.

Barlinek oraz niektóre wsie i osady położone na terenie gminy to miejscowości o rodowodzie średniowiecznym, a co za tym idzie, o istotnych walorach dla dziedzictwa kulturowego w skali gminy i regionu. Wielowiekowa historia miasta i wsi w gminie jest zauważalna między innymi w układzie urbanistycznym miasta oraz układzie ruralistycznym niektórych z wsi np. w układzie owalnicowym wsi Rychnów lub Płonno. Istotnym dziedzictwem terenów wiejskich są dawne folwarki i dwory, po których w większości pozostały ich układy oraz w niektórych przypadkach parki dworskie. Historyczna zabudowa pochodzi w większości z XIX i początku XX wieku. Na terenie gminy występuje wiele cennych architektonicznie obiektów, które jednak wymagają podjęcia działań w celu ich zachowania i ochrony. Zauważalna jest degradacja budynków o istotnych walorach architektonicznych, w tym tych wpisanych

do gminnej ewidencji zabytków. Wykaz obiektów kluczowych dla zachowania dziedzictwa kulturowego gminy i regionu stanowią rejestr zabytków oraz gminna ewidencja zabytków.

Grafika 16 Mapa obiektów wpisanych do rejestru zabytków oraz gminnej ewidencji zabytków

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Narodowego Instytutu Dziedzictwa oraz Gminnej ewidencji zabytków

Ochrona dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej będzie realizowana poprzez:

- ochronę obiektów i terenów wpisanych do rejestru zabytków, a także kształtowanie ich otoczenia tak, aby nie obniżało ono wartości tych obiektów i terenów;
- kontrolowanie stanu utrzymania oraz podejmowanie niezbędnych działań w celu ochrony obiektów wpisanych do gminnej ewidencji zabytków;
- monitoring, ewaluację i aktualizację listy obiektów i terenów wpisanych do gminnej ewidencji zabytków;
- obejmowanie obiektów i terenów o unikatowych walorach ochroną w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego oraz takie kształtowanie układu komunikacyjnego i otaczającej zabudowy, aby zachować i wzmocnić te walory;
- zachowanie i ochronę wartości historyczno-kulturowych i krajobrazowych obszarów i obiektów zabytkowych, m.in. poprzez: wspieranie prac konserwatorskich, rewitalizację obiektów i obszarów zabytkowych oraz kulturowych, w szczególności historycznego centrum miasta Barlinek, a także adaptację obiektów zabytkowych do nowych funkcji z wykorzystaniem potencjału turystycznego gminy oraz potencjalnie uzdrowiskowego, gdzie obiekty architektoniczne mogą być zaadaptowane na obiekty usługowe;
- ochronę i kształtowanie tradycyjnego krajobrazu w celu zachowania historycznie wykształconej lokalnej formy architektonicznej zabudowy oraz wprowadzanie nowej zabudowy w sposób do niej nawiązujący;
- lokalizację nowej zabudowy jako uzupełnienie i kontynuację istniejących układów zabudowy z poszanowaniem historycznego układu zabudowy miasta oraz wsi na terenie gminy;
- realizację zapisów audytu krajobrazowego, w tym w zakresie rekomendowanych form zabudowy;
- ochronę walorów krajobrazowych poprzez kształtowanie polityki przestrzennej na poziomie gmin w oparciu o gminne akty planistyczne (plan ogólny, miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego);
- określenie w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego parametrów zapewniających budowę nowych obiektów nawiązujących w formie i materiałach do tradycyjnej zabudowy występującej w sąsiedztwie terenu objętego planem;
- ochronę pola ekspozycji i eksponowanie dominant architektonicznych w tym średniowiecznych kościołów w sylwetach wsi (Dziedzice, Dzikowo, Rychnów, Równo) oraz widoku na miasto Barlinek ze wschodniego brzegu Jeziora Barlineckiego oraz ochronę ekspozycji wieży kościelnej w Barlinku z punktów widokowych oraz tras komunikacyjnych;

- ochronę pozostałości po dawnych dworach i folwarkach tj. zabudowy, układu zabudowy, parków, zachowanych obiektów architektonicznych oraz murów np. w Janowie, Równie, Żydowie, Dzikowie, Mostkowie i Strąpiu;
- ochronę dawnych wiejskich cmentarzy;
- rewitalizację podworskich parków wiejskich jako miejsca wypoczynku mieszkańców i atrakcji turystycznej;
- ochronę, bieżące utrzymanie oraz uzupełnianie historycznych alei drzew gatunkami pierwotnie wykorzystanymi do utworzenia alei lub innymi gatunkami rodzimymi;
- podnoszenie świadomości mieszkańców oraz pracowników urzędu gminy w zakresie wartości kulturowych miasta, zasad ochrony zabytków i krajobrazu.

Kierunki zmian w strukturze zagospodarowania terenów, w tym określenia szczególnych potrzeb w zakresie nowej zabudowy mieszkaniowej.

Kierunki rozwoju w strukturze zagospodarowania terenów zostały przedstawione w odniesieniu do całej gminy oraz szczegółowo do poszczególnych obszarów gminy.

Kierunki zmian w odniesieniu do terenu całej gminy:

- kształtowanie nowej zabudowy oraz zmiana terenów już zagospodarowanych zgodnie z zasadami ładu przestrzennego oraz miasta zwartej;
- rozwój przestrzenny z uwzględnieniem historycznego układu miasta, wsi oraz tradycyjnych form zabudowy (wielkość, proporcje) i materiałów budowlanych;
- zapobieganie rozprzestrzenianiu się zabudowy na tereny otwarte i leśne, tereny korytarzy ekologicznych oraz, w miarę możliwości, na tereny położone na obrzeżach lasów;
- w pierwszej kolejności skoncentrowanie rozwoju nowej zabudowy mieszkaniowej w obszarach zwartej, w pełni wykształconej struktury funkcjonalno-przestrzennej – zapewniającej dostępność do szkół, transportu zbiorowego i infrastruktury technicznej w obrębie aglomeracji wodno-ściekowych;
- uzbrajanie terenów mieszkaniowych oraz rozwój infrastruktury transportowej w pierwszej kolejności na obszarach stanowiących kontynuację istniejącej zabudowy oraz w ramach uzupełniania luk w istniejącej zabudowie;
- ponowne wykorzystanie terenów już przekształconych, a niezabudowanych lub zabudowanych ekstensywnie;
- dążenie do zróżnicowania funkcjonalnego obszarów, na których obecnie występuje tylko jedna funkcja;
- planowanie nowej zabudowy tak, aby zapewniała wysoki standard przemieszczania się pieszo i rowerem tj. poprzez zakaz grodu zabudowy wielorodzinnej, a także zakaz tworzenia barier przestrzennych dla ruchu, niedopuszczanie do powstawania tzw. zabudowy łanowej,

realizacja nowej zabudowy w oparciu o plany miejscowe, w których wskazany jest podstawowy układ komunikacyjny;

- zapewnienie dobrego dostępu do przestrzeni publicznych, terenów zieleni i usług na terenach, gdzie występuje zabudowa mieszkaniowa.

Kierunki zmian w odniesieniu do poszczególnych obszarów gminy Barlinek:

Kierunki zmian dla Miasta Barlinek:

- dążenie do rozwoju miasta Barlinek „do wewnątrz” poprzez uzupełnianie luk w zabudowie i dogęszczanie istniejącej zabudowy;
- tworzenie nowej zabudowy na terenie miasta jako zabudowy o charakterze miejskim tj. rozplanowanej kwartałowo, o zwartym układzie, czytelnym podziale przestrzeni na publiczne, półpubliczne i prywatne, w układzie pierzejowym i z usługami w parterach;
- rewitalizacja historycznego centrum miasta i przyjęcie planu miejscowego dla tego obszaru;
- ochrona historycznej sylwety miasta od strony Jeziora Barlineckiego;
- tworzenie wielofunkcyjnych i spójnych obszarów miejskich poprzez uzupełnianie luk w istniejącej zabudowie oraz rozwijania zabudowy na terenach inwestycyjnych dotychczas niezabudowanych, zapewniając miks funkcji mieszkalnych oraz usługowych z dopuszczeniem nieuciążliwej produkcji;
- dążenie do lokalizowania obiektów przemysłowych, w szczególności funkcji uciążliwych, na terenie strefy przemysłowej w zachodniej części miasta w celu ograniczenia negatywnego wpływu takich obiektów na tereny mieszkaniowe oraz przyrodnicze;
- modernizacja przestrzeni publicznych miasta w oparciu o hierarchiczny układ ulic – przywracanie ulicom miasta funkcji przestrzeni publicznych;
- Wprowadzanie rodzimych gatunków drzew i zieleni niskiej na ulice i place dotychczas pozbawione zieleni oraz nasadzenia drzew na ulicach, gdzie zadrzewienie występowało w przeszłości.

Kierunki zmian dla terenów podmiejskich:

- rozwój terenów podmiejskich w oparciu o kompleksową wizję rozwoju uwzględniającą w miarę możliwości dostęp do usług, terenów zieleni, przestrzeni publicznych, dostępność do transportu zbiorowego oraz powiązanie funkcjonalne i przestrzenne z miastem;
- opracowywanie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego w pierwszej kolejności dla terenów, na których występuje największa presja inwestycyjna;
- ograniczenie dalszego rozpraszania zabudowy na terenach podmiejskich;
- lokalizowanie nowych obiektów jako uzupełnienie luk w zabudowie oraz kontynuacja istniejącej zabudowy;
- ochrona terenów nadwodnych oraz atrakcyjnych krajobrazowo przez zabudowę;

- rozwój przestrzeni publicznych, infrastruktury pieszej oraz rowerowej na terenach o charakterze podmiejskim;
- wprowadzanie rodzimych gatunków drzew i zieleni niskiej na ulice i place dotychczas pozbawione zieleni.

Kierunki zmian dla wsi i osad:

- rozwój zabudowy przede wszystkim jako uzupełnienie luk w istniejącej zabudowie;
- odtwarzanie, wzmacnianie i kontynuacja historycznych układów ruralistycznych;
- realizacja nowej zabudowy w formie nawiązującej do tradycyjnej zabudowy danej wsi lub osady;
- dążenie do tworzenia wielofunkcyjnych obszarów zabudowy w celu polepszenia dostępu do usług na terenach wiejskich;
- ochrona obiektów cennych architektonicznie, m.in. poprzez ich adaptację na nowe funkcje np. związane z usługami dla turystów;
- obejmowanie terenów wiejskich miejscowymi planami zagospodarowania w celu przeciwdziałania rozpraszania się zabudowy poprzez wskazywanie terenów, na których taka zabudowa może być lokalizowana, oraz wprowadzania zakazu zabudowy na pozostałych terenach tj. wykorzystywania planów jako ochronnych;
- wprowadzanie rodzimych gatunków drzew i zieleni niskiej na ulice i place dotychczas pozbawione zieleni.

Kierunki zmian dla terenów przyrodniczych i otwartych:

- tereny przyrodnicze i otwarte powinny pozostać wolne od zabudowy innej niż niezbędna infrastruktura techniczna oraz związana z produkcją rolną lub produkcją energii;
- ochrona terenów przyrodniczych i otwartych przed zabudową;
- realizacja zabudowy przede wszystkim jako uzupełnienie luk w istniejącej zabudowie lub ewentualnie jako budowa w miejscach już przekształconych, gdzie wcześniej występowała zabudowa.

Zasady lokalizacji obiektów handlu wielkopowierzchniowego w rozumieniu Ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym.

Jako obiekty handlu wielkopowierzchniowego, zgodnie z Ustawą z dnia 27 marca o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, należy rozumieć obiekty, w których realizowany jest handel o powierzchni sprzedaży powyżej 2000 m².

Obiekty handlu wielkopowierzchniowego to istotne generatory ruchu, dlatego powinny być zlokalizowane w dobrym dostępie do infrastruktury transportowej, w przypadku Barlinka przy drogach wojewódzkich lub w ich bezpośrednim sąsiedztwie. Obiekty handlu wielkopowierzchniowego ze

względem na skalę zabudowy oraz powierzchnię parkingową powinny być lokalizowane z uwzględnieniem wpływu zabudowy na sylwetę miasta oraz na sąsiednią zabudowę.

Obecnie na terenie miasta funkcjonuje jeden obiekt, którego łączna powierzchnia sprzedaży przekracza 2000 m², tj. Galeria Hosso. Obiekt ten wraz z sąsiedztwem przy ul. 31 stycznia tworzy lokalne centrum usługowe. Nowy obiekt tego typu lub przebudowa istniejących powinna być realizowana jako kontynuacja lub uzupełnienie tego centrum usługowego z uwzględnieniem zachowania ciągłości lokalnych połączeń pieszych.

Zasady lokalizacji kluczowych inwestycji celu publicznego.

Jako inwestycje celu publicznego należy rozumieć działania o znaczeniu lokalnym (gminnym) i ponadlokalnym (powiatowym, wojewódzkim), a także krajowym (obejmującym również inwestycje międzynarodowe i ponadregionalne) bez względu na status podmiotu podejmującego te działania oraz źródła ich finansowania, stanowiące realizację celów określonych w art. 6 ustawy o gospodarce nieruchomościami. Na poziomie lokalnym to m.in.:

- wydzielanie gruntów pod drogi publiczne, drogi rowerowe, budowa, utrzymywanie oraz wykonywanie robót budowlanych tych dróg, obiektów i urządzeń transportu publicznego, a także łączności publicznej i sygnalizacji;
- budowa i utrzymywanie publicznych urządzeń służących do zaopatrzenia ludności w wodę, gromadzenia, przesyłania, oczyszczania i odprowadzania ścieków oraz odzysku i unieszkodliwiania odpadów;
- budowa oraz utrzymywanie obiektów i urządzeń służących ochronie środowisk;
- opieka nad nieruchomościami stanowiącymi zabytki;
- budowa i utrzymywanie pomieszczeń dla urzędów organów władzy, administracji;
- zakładanie i utrzymywanie cmentarzy;
- wydzielanie gruntów pod publicznie dostępne samorządowe: ciągi piesze, place, parki, promenady lub bulwary, a także ich urządzenie, w tym budowa lub przebudowa.

Inwestycje celu publicznego powinny być realizowane zgodnie z zapisami Planu zagospodarowania przestrzennego Województwa Zachodniopomorskiego, Strategii Rozwoju województwa Zachodniopomorskiego, strategii ponadlokalnych oraz strategii rozwoju gminy, planu ogólnego oraz miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. Lokalizacja, skala i funkcja celu publicznego powinny być spójne z założeniami wymienionych dokumentów, dostosowane do potrzeb społecznych wynikających z obecnego oraz przyszłego zagospodarowania miasta oraz regionu w przypadku inwestycji celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym.

Kierunki rozwoju systemów komunikacji, infrastruktury technicznej i społecznej.

Kierunkiem rozwoju systemów komunikacji jest wspieranie przemieszczania się w sposób najbardziej przyjazny środowisku. W tym celu rozwijana będzie infrastruktura piesza i rowerowa wykorzystywana do podróży na niewielkich odległościach oraz system i infrastruktura transportu zbiorowego, w tym w celu rozwoju połączeń ponadlokalnych z Myśliborzem, Gorzowem Wielkopolskim, Choszczem oraz Szczecinem. Kierunki rozwoju systemów komunikacji zostały opisane w podziale na poszczególne systemy.

Kierunki rozwoju infrastruktury pieszej:

- modernizacja istniejącej infrastruktury pieszej i rozwój nowych połączeń;
- tworzenie połączeń pieszych zgodnie z zasadą bezpośredniości, tj. zapewnienia możliwe najkrótszych połączeń, w których pieszy nie musi nadkładać drogi;
- bieżące utrzymanie infrastruktury pieszej tj. naprawy, bieżące czyszczenie, usuwanie przeszkód znajdujących się w skrajni ciągu pieszego oraz odśnieżanie;
- lokalizacja wzdłuż dróg pieszych zieleni niskiej i wysokiej, zapewniającej komfort pieszym (ochrona przed warunkami atmosferycznymi);
- uzupełnianie brakujących odcinków dróg pieszych na obszarach wiejskich, a tam, gdzie nie jest to możliwe, kształtowanie ulic jako przestrzeni współdzielonych z uspokojonym ruchem kołowym;
- budowa tras pieszych w szczególności pomiędzy centrami miejscowości a okoliczną zabudową, w tym pomiędzy miastem Barlinek a strefą podmiejską;
- poprawa nawierzchni ciągów pieszych, w szczególności na terenach wiejskich;
- wdrożenie hierarchicznego układu ulic na terenie Miasta Barlinka oraz innych miejscowości na terenie gminy;
- dostosowanie zagospodarowania ulic objętych strefą zamieszkania i tempo 30 tak, aby elementy zagospodarowania wpływały na przemieszczanie się pojazdów nie szybciej niż dopuszczona maksymalna prędkość, a także obniżanie lub rezygnacja z progów i krawężników w przestrzeniach współdzielonych;
- realizacja dróg pieszych zgodnie z zasadami dostępności, m.in. poprzez obniżanie krawężników oraz zapewnianie wygodnej do przemieszczania się pieszo nawierzchni;
- modernizacja istniejących i budowa nowych dróg pieszych z zapewnieniem minimalnej szerokości chodnika tj. środkowego pasa drogi pieszej bez przeszkód, elementów wejść do budynków i dopuszczonego parkowania pojazdów;
- zapewnienie priorytetu dla osób przemieszczających się pieszo np. w ramach sygnalizacji świetlnych;

- ochrona chodników i przestrzeni dla pieszych przed parkowaniem pojazdów, w tym poprzez nasadzenia zieleni niskiej i wysokiej w miejscach wykorzystywanych do nielegalnego parkowania;
- rozwój infrastruktury zgodnie ze standardami WRD¹⁰.

Kierunki rozwoju infrastruktury rowerowej:

- rozwijanie systemu tras rowerowych jako elementu codziennej infrastruktury transportowej;
- rozwijanie systemu tras rowerowych jako wydzielonych dróg dla rowerów, pasów ruchu dla rowerów, ciągów pieszo-jezdných, przestrzeni współdzielonych oraz stref uspokojonego ruchu z zapewnieniem ciągłości połączeń oraz możliwości ich bezpiecznego użytkowania zgodnie z zasadą 8-80¹¹;
- bieżące utrzymanie infrastruktury rowerowej tj. naprawy, czyszczenie, usuwanie przeszkód znajdujących się w skrajni drogi rowerowej oraz odśnieżanie;
- budowa tras rowerowych w szczególności pomiędzy centrami miejscowości a okoliczną zabudową, w tym pomiędzy miastem Barlinek a strefą podmiejską;
- kształtowanie systemu tras rowerowych jako ciągłych oraz bezpośrednich, czyli takich, które zapewniają możliwą krótką trasę pomiędzy początkiem oraz końcem podróży;
- dostosowanie zagospodarowania ulic objętych strefą zamieszkania i tempo 30 tak, aby elementy zagospodarowania wpływały na przemieszczanie się pojazdów nie szybciej niż dopuszczona maksymalna prędkość;
- realizacja tras rowerowych na granicy z gminami sąsiednimi jako ciągłych i spójnych infrastrukturą istniejącą lub planowaną przez sąsiednie samorządy;
- nowe połączenia drogowe = nowe trasy rowerowe budowane wraz z drogami lub kształtowanie przestrzeni dróg tak, aby ruch na nich odbywał się jako uspokojony w celu zapewnienia bezpiecznego przemieszczania się rowerem w ruchu ogólnym;
- lokalizowanie w szczególności w sąsiedztwie usług publicznych i komercyjnych stojaków na rowery w liczbie adekwatnej do przewidywanej liczby użytkowników;
- przyjęcie zasady, że nowa inwestycja, w szczególności usługowa, to nowe miejsca postojowe dla rowerów;
- nawiązywanie współpracy z przedsiębiorcami, instytucjami publicznymi oraz jednostkami miejskimi w celu zapewnienia infrastruktury socjalnej dla pracowników chcących dojeżdżać do pracy rowerem;
- rozwój infrastruktury zgodnie ze standardami WRD.

¹⁰ Wytyczne rekomendowane Ministerstwa Infrastruktury dotyczące dróg:

<https://www.gov.pl/web/infrastruktura/wr-d>

¹¹ Infrastruktury dostosowanej do bezpiecznego i wygodnego użytkowania zarówno przez osobę mającą 8 lat jak i 80 lat

Kierunki rozwoju infrastruktury transportu zbiorowego:

- zwiększanie intensywności zagospodarowania oraz zapewnianie miksu funkcjonalnego z przewagą usług w sąsiedztwie przystanków transportu zbiorowego;
- dogodne usytuowanie przystanków autobusowych tj. w pobliżu usług, centrów usługowych, miejsc pracy oraz usług publicznych;
- wprowadzanie priorytetu w ruchu drogowym dla transportu zbiorowego;
- tworzenie niezbędnej infrastruktury do integracji różnych środków transportu – pieszego, rowerowego, samochodowego i transportu zbiorowego.

Kierunki rozwoju infrastruktury drogowej i parkingowej:

- realizacja niezbędnej infrastruktury drogowej w celu ograniczenia ruchu tranzytowego na terenie miasta, w szczególności kontynuacja przebiegu obwodnicy zachodniej łączącej ulice Gorzowską, Myśliborska oraz Szosę do Lipian;
- przeprowadzenie analiz transportowych, środowiskowych i ekonomicznych dotyczących zasadności budowy obwodnicy wschodniej Miasta Barlinka oraz podjęcie ewentualnej decyzji o budowie obwodnicy;
- wdrożenie hierarchicznego układu infrastruktury drogowej od dróg tranzytowych (obwodnica) do dróg lokalnych wraz z odpowiednim oznakowaniem, prędkością dopuszczalną oraz zagospodarowaniem przestrzeni dostosowanymi do charakteru ulicy;
- uspokajanie ruchu drogowego w centrum miasta oraz w obrębie centrów pozostałych miejscowości na terenie gminy;
- przebudowa dróg lub zmiana organizacji ruchu zgodnie z wynikami regularnie przeprowadzanych badań bezpieczeństwa ruchu oraz stanu technicznego infrastruktury;
- tam, gdzie to możliwe, przebudowa istniejących oraz budowa nowych skrzyżowań na bezkolizyjnie oraz z ograniczeniem użycia sygnalizacji świetlnej;
- realizacja miejsc postojowych dla osób z niepełnosprawnościami jako dostępnych tj. z obniżonymi krawężnikami;
- przebudowa lub budowa nowych parkingów zewnętrznych z zastosowaniem powierzchni przepuszczalnych oraz wprowadzenie zielni wysokiej i niskiej pomiędzy miejsca parkingowe;
- zróżnicowanie maksymalnych i minimalnych wskaźników miejsc postojowych ze względu na lokalizację inwestycji na terenie gminy – im lepsza dostępność do usług i miejsc pracy, tym niższe wymagane minimalne wskaźniki miejsc postojowych lub określenie tylko maksymalnych wskaźników miejsc postojowych.

W zakresie infrastruktury technicznej zakłada się sukcesywny rozwój i bieżące utrzymanie istniejącej infrastruktury m.in. infrastruktury elektroenergetycznej, wodociągowej, kanalizacyjnej, gazowej, ciepłowniczej, telekomunikacyjnej oraz zagospodarowywania odpadów, w sposób niezbędny do

zmieniającego się zapotrzebowania i wymagań, koniecznych do niezakłóconego funkcjonowania gminy. Największym wyzwaniem pod względem rozwoju infrastruktury technicznej będzie zwiększenie i zapewnienie dostępu do sieci kanalizacyjnej i gazowej na obszarach wiejskich i słabo zurbanizowanych oraz ograniczenie wykorzystania nieekologicznych indywidualnych źródeł ciepła. Ze względu na korzystne warunki do rozwoju OZE, w szczególności energetyki słonecznej, przewiduje się ich dalszy rozwój. Ponadto planuje się wykorzystać potencjał związany z wydobyciem wód geotermalnych. Gmina Barlinek będzie także współpracować z podmiotami zewnętrznymi w celu realizacji inwestycji ponadlokalnych w zakresie rozwoju infrastruktury strategicznej. Kierunki rozwoju infrastruktury technicznej powinny uwzględniać takie jej kształtowanie, aby nie obniżała wartości krajobrazowych oraz estetyki przestrzeni miasta i gminy Barlinek.

W zakresie infrastruktury społecznej kluczowe jest zapewnienie dostępu do podstawowych usług społecznych dla wszystkich mieszkańców gminy, w szczególności tych zamieszkałych na obszarach wiejskich i słabo zurbanizowanych. Planuje się szereg przedsięwzięć związanych z budową, przebudową bądź modernizacją obiektów infrastruktury społecznej na terenie całej gminy. Alternatywą dla budowy nowych obiektów w każdej miejscowości może być również zapewnienie odpowiednich połączeń komunikacyjnych z miastem Barlinek, będącym miejscem koncentracji usług społecznych na terenie gminy.

Zasady lokalizacji urządzeń wytwarzających energię o mocy zainstalowanej przekraczającej 500 kW.

Określenie w strategii zasad lokalizacji urządzeń wytwarzających energię o mocy zainstalowanej przekraczającej 500 kW wynika z art. 10e ustawy o samorządzie gminnym. Ze względu na uwarunkowania przestrzenne Barlinka, urządzeń nie należy lokalizować:

- na obszarach chronionych, objętych prawnymi formami ochrony przyrody oraz w ich bezpośrednim sąsiedztwie;
- na terenie korytarzy ekologicznych;
- na gruntach ornych o wysokiej klasie bonitacyjnej;
- w miejscach, gdzie lokalizacja infrastruktury technicznej mogłaby istotnie obniżyć walory krajobrazowe, w szczególności w obszarach krajobrazów priorytetowych i wyznaczonych w ich ramach kluczowych widoków;
- na terenach lasów, zalesionych i zakrzewionych;
- w bezpośrednim sąsiedztwie terenów zabudowy mieszkaniowej;
- jako rozproszonych i rozdrobnionych obszarów infrastruktury technicznej.

Urządzenia wytwarzające energię o mocy zainstalowanej przekraczającej 500 kW, w tym urządzenia wytwarzające energię ze źródeł odnawialnych, na terenie Barlinka mogą być lokalizowane także na terenach produkcji, wskazanych w planie ogólnym jako strefy gospodarcze.

Zasady lokalizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko.

Lokalizacja przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko powinna być realizowana zgodnie z zapisami ustawy o ochronie przyrody (Dz.U.2024.1478 t.j. z dnia 2024.10.04) oraz ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U.2024.1112 t.j. z dnia 2024.07.25).

Ponadto, przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko nie powinno się lokalizować:

- na obszarach chronionych, objętych prawnymi formami ochrony przyrody oraz w ich bezpośrednim sąsiedztwie;
- na terenie korytarzy ekologicznych;
- na gruntach ornych o wysokiej klasie bonitacyjnej;
- na terenach lasów, zalesionych i zakrzewionych;
- w bezpośrednim sąsiedztwie terenów zabudowy mieszkaniowej.

W celu ewentualnego dopuszczenia eksploatacji nowych złóż surowca mineralnego należy:

- podjąć badania skierowane w kierunku możliwego negatywnego wpływu tejże działalności na tereny sąsiednie, ze szczególnym uwzględnieniem terenów chronionych oraz cennych gatunków roślin i zwierząt;
- w miarę możliwości ograniczyć niekorzystny wpływ działalności wydobywczej na środowisko przyrodnicze oraz zasoby wodne gminy;
- w miarę możliwości ograniczyć niekorzystny wpływ działalności wydobywczej na tereny mieszkalne (w szczególności dotyczy to zwiększonego natężenia ruchu transportu ciężkiego);
- stworzyć strefy ochronne od nowych terenów eksploatacji kruszyw w przypadku możliwego niekorzystnego wpływu zarówno na środowisko, jak i na mieszkańców.

Możliwość lokalizowania inwestycji mogącej znacząco oddziaływać na środowisko powinna być każdorazowo przeanalizowana ze względu na oddziaływanie tej inwestycji, a jeśli jej realizacja w konkretnej lokalizacji jest konieczna, należy podjąć działania ograniczające i rekompensujące negatywne oddziaływanie na środowisko.

Zasady kształtowania rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej.

W zakresie kształtowania rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej zakłada się:

- zachowanie funkcji rolniczych obszarów wiejskich, w tym utrzymanie istniejących terenów rolnych oraz związanej z nimi produkcji rolnej. Ze względu na obecność obszarów chronionych w Barlinku obowiązują znaczne ograniczenia dotyczące rozwoju intensywnych form rolnictwa, a użytkowników rolniczej przestrzeni produkcyjnej obowiązują szczególnie wysokie wymagania w zakresie utrzymania równowagi ekologicznej w tym rejonie. Konieczne jest więc dostosowanie gospodarki rolnej do wymogów ochrony przyrody;
- zwiększanie lesistości terenów gminy przy zachowaniu tradycyjnych proporcji między krajobrazem rolniczym a leśnym. Nadmierne zwiększanie lesistości gminy może prowadzić do spadku bioróżnorodności;
- utrzymanie tradycyjnej działalności rolniczej na otwartych terenach Parku Krajobrazowego;
- rozwój gospodarstw rolnych w kierunku rolnictwa ekologicznego i zrównoważonego wraz z wykorzystaniem potencjału tych gospodarstw jako produktu turystycznego wspierającego markę gminy;
- rozwój funkcji turystycznych wykorzystujących walory przyrodnicze gminy, w tym potencjał terenów leśnych i rolnych, pod warunkiem ograniczenia lub braku negatywnego wpływu tych funkcji na rolniczą i leśną przestrzeń produkcyjną;
- ograniczenie zmian przeznaczenia gruntów leśnych na cele nieleśne;
- ograniczenie możliwości lokalizowania nowej zabudowy na obrzeżach kompleksów leśnych.

Ponadto tereny użytkowania rolniczego na obszarach podmiejskich, graniczących z miastem Barlinek oraz wsiami Krzynka i Płonno, będą stopniowo się zmniejszały ze względu na dotychczasową intensywną urbanizację tych terenów i spodziewaną jej kontynuację. Większość tych obszarów nie jest objęta miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego. Ograniczeniem dla powstawania nowej rozproszonej zabudowy na gruntach rolnych będzie przyjęcia planu ogólnego na terenie gminy. Ochrona gruntów rolnych oraz uporządkowanie zagospodarowania obszaru przedmiejskiego wymaga objęcia tego terenu miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego.

Zasady kształtowania zagospodarowania przestrzennego na obszarach zdegradowanych i obszarach rewitalizacji oraz obszarach wymagających przekształceń, rehabilitacji, rekultywacji lub remediacji.

Jedną z przyjętych w strategii zasad rozwoju przestrzennego Barlinka jest rozwój gminy zgodny z zasadami ładu przestrzennego, z uwzględnieniem wyzwań klimatycznych. W tym kontekście szczególne znaczenie przypisuje się obszarom zdegradowanym, wymagającym rewitalizacji, przekształceń, rehabilitacji lub remediacji – jako terenom kluczowym dla realizacji wizji przestrzennego rozwoju Barlinka. Obszary te, jako już przekształcone i często dogodnie zlokalizowane, powinny w pierwszej kolejności zostać objęte odpowiednimi dokumentami planistycznymi oraz poddane

ponownemu zagospodarowaniu – w sposób dostosowany do ich położenia i planowanych funkcji – tak, aby możliwe było ich pełnowartościowe użytkowanie.

Zasady zagospodarowania terenów zdegradowanych oraz planowane inwestycje na obszarach zdegradowanych powinny być zgodne, m.in. z wytycznymi Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Zachodniopomorskiego, który wskazuje między innymi na potrzebę:

- kompleksowej rewitalizacji obszarów popegeerowskich,
- likwidacji i rekultywacji nielegalnych wyrobisk,
- rewitalizacji zdegradowanych struktur miejskich i tkanek wiejskich.

Na terenie Barlinka źródłami punktowej degradacji środowiska były m.in. niezrekultywowane wyrobiska poeksploatacyjne oraz dzikie wysypiska śmieci. Dwa nieeksploatowane składowiska odpadów, zlokalizowane w miejscowościach Strąpie i Rychnów, zostały poddane rekultywacji. Na terenie miasta znajdował się niewielki obszar, na którym zakończył się już proces remediacji.

Spis oraz identyfikację obszarów zdegradowanych i obszarów rewitalizacji prowadzi gmina, zgodnie z przepisami Ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji. Obecnie gmina Barlinek jest w trakcie opracowywania gminnego programu rewitalizacji. Dotychczasowy Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Barlinek na lata 2017–2023 został przyjęty uchwałą nr XLV/394/2017 Rady Miejskiej w Barlinku z dnia 28 września 2017 r. Na podstawie przeprowadzonych analiz wyznaczono obszary, w których występuje koncentracja negatywnych zjawisk, a które jednocześnie mają istotne znaczenie dla rozwoju gminy. Obejmują one ulice w centrum Barlinka wraz z przyległymi terenami oraz miejscowości Strąpie i Moczydło. Obszar rewitalizacji podzielono na trzy podobszary: miasto Barlinek (centrum i strefa przemysłowa), Strąpie oraz Moczydło.

W momencie opracowywania dokumentu (lokalnego planu rewitalizacji) obszar rewitalizacji zamieszkiwało 22,8% mieszkańców Barlinka. Dla wyznaczonego terenu zaplanowano działania w czterech strefach: społecznej, gospodarczej, środowiskowej oraz przestrzennej.

Główne działania koncentrowały się na obszarze miejskim i dotyczyły porządkowania istniejącej tkanki urbanistycznej poprzez działania zmierzające do przywrócenia funkcjonalności społecznej i gospodarczej. Obejmują one m.in. zagospodarowanie terenów publicznych, poprawę warunków mieszkaniowych mieszkańców poprzez termomodernizację budynków oraz zwiększenie dostępności infrastruktury.

Działania podejmowane na obszarach zdegradowanych, rekultywacji, remediacji i rewitalizacji powinny dążyć do:

- ochrony środowiska oraz przywracanie terenów przekształconych do lokalnych ekosystemów;
- funkcjonalnej i przestrzennej integracji tego terenu z miastem, dla terenów położonych w granicach miasta;

- realizacji nowego zagospodarowania przestrzeni w nawiązaniu do historycznych form zagospodarowania, typowych do lokalizacji nowej inwestycji;
- poprawy stanu technicznego budynków oraz przestrzeni pomiędzy budynkami znajdujących się na obszarze zdegradowanym z uwzględnieniem dostępności dla osób z niepełnosprawnościami, a także dobrej dostępności dla pieszych i rowerzystów;
- zwiększania powierzchni biologicznie czynnych oraz ograniczania powierzchni utwardzonych;
- uzyskania odporności przestrzeni miejskich na zmiany klimatu tj. przegrzewanie się przestrzeni miejskich, ryzyka podtopień w wyniku deszczy nawalnych oraz susz, m.in. poprzez lokalizowanie na przekształcanych obszarach błękitno-zielonej infrastruktury ze szczególnym uwzględnieniem zieleni wysokiej;
- tworzenia wielofunkcyjnych obszarów miejskich i wiejskich;
- zwiększenia oferty rynku mieszkaniowego dla osób o niskich i średnich dochodach.

2.6 Oczekiwane rezultaty planowanych działań

Cel strategiczny	Kierunek działania	Wskaźnik	Wartość bazowa wskaźnika w 2023 r.	Oczekiwany rezultat w 2035 r.	Źródło danych
Cel strategiczny 1. Wysoka jakość życia i przyjazne warunki do zamieszkania	Kierunek działania 1.1. Efektywny system usług społecznych i wsparcie grup zagrożonych lub dotkniętych marginalizacją oraz wykluczeniem społecznym	Liczba zrealizowanych programów profilaktycznych	-	22 ¹²	Urząd Miejski w Barlinku
		Liczba rodzin objętych pomocą społeczną	487	spadek	Ośrodek Pomocy Społecznej w Barlinku
	Kierunek działania 1.2. Rozwój oferty kulturalnej i upowszechnienie nowych form czasu wolnego	Liczba imprez organizowanych przez Barlinecki Ośrodek Kultury	118	wzrost	BDL GUS
		Liczba członków kół, klubów i sekcji	400	wzrost	BDL GUS
		Udział osób, będących członkami kół, klubów lub sekcji seniora i Uniwersytetów Trzeciego Wieku w ogólnej liczbie ludności w wieku 60 lat i więcej	5,5%	wzrost	BDL GUS
	Kierunek działania 1.3. Wzmacnianie aktywności barlineckiej społeczności	Liczba działających fundacji, stowarzyszeń i organizacji społecznych	77	wzrost	BDL GUS
		Frekwencja w Barlineckim Budżecie Obywatelskim	20,4%		Urząd Miejski w Barlinku
		Liczba wspartych organizacji pozarządowych w ramach programu współpracy z organizacjami pozarządowymi	14	wzrost	Urząd Miejski w Barlinku
	Kierunek działania 1.4. Zaspokajanie potrzeb mieszkaniowych wspólnoty samorządowej	Liczba mieszkań na 1000 ludności	384	wzrost	BDL GUS
		Przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania na 1 osobę	27,4 m ²	wzrost	BDL GUS

¹² Zakłada się realizację minimum dwóch działań w ciągu roku, w okresie obowiązywania strategii – od 2025 r. do 2035 r., a więc 11 lat.

Cel strategiczny	Kierunek działania	Wskaźnik	Wartość bazowa wskaźnika w 2023 r.	Oczekiwany rezultat w 2035 r.	Źródło danych
	Kierunek działania 1.5. Promocja i ochrona dziedzictwa kulturowego gminy Barlinek	Wydatki w rozdziale 92120 - Ochrona zabytków i opieka nad zabytkami	132 389,56	wzrost	BDL GUS
		Liczba przeprowadzonych działań promujących dziedzictwo kulturowe gminy	-	11 ¹³	Urząd Miejski w Barlinku
	Kierunek działania 1.6. Nowoczesna infrastruktura rekreacyjna, sportowa i czasu wolnego	Budowa Sali widowiskowo-sportowej	-	1	Urząd Miejski w Barlinku
		Budowa krytego basenu	-	1	Urząd Miejski w Barlinku
	Kierunek działania 1.7. Poprawa standardu i rozwój infrastruktury społecznej	Liczba obiektów użyteczności publicznej poddanych modernizacji	-	wzrost	Urząd Miejski w Barlinku
		Utworzenie nowej infrastruktury społecznej na terenach wiejskich	-	wzrost	Urząd Miejski w Barlinku
		Liczba zmodernizowanych i wyposażonych placówek społecznych i edukacyjnych	-	wzrost	Urząd Miejski w Barlinku
	Cel strategiczny 2. Turystyka jako koło zamachowe rozwoju gospodarczego Barlinka	Budowa punktu widokowego nad Jeziorem Barlineckim	-	1	Urząd Miejski w Barlinku
		Liczba obiektów noclegowych	28 ¹⁴	stabilizacja	Centrum Informacji Turystycznej w Barlinku
		Liczba oferowanych produktów turystycznych	-	wzrost	Centrum Informacji Turystycznej w Barlinku

¹³ Zakłada się realizację minimum jednego działania w ciągu roku, w okresie obowiązywania strategii – od 2025 r. do 2035 r., a więc 11 lat.

¹⁴ Stan na koniec 2024 r.

Cel strategiczny	Kierunek działania	Wskaźnik	Wartość bazowa wskaźnika w 2023 r.	Oczekiwany rezultat w 2035 r.	Źródło danych
	gminy na poziomie krajowym i międzynarodowym	Liczba przeprowadzonych działań promujących ofertę turystyczną w gminie	-	11 ¹⁵	Centrum Informacji Turystycznej w Barlinku
	Kierunek działania 2.3 Wzrost konkurencyjności gospodarki gminy Barlinek poprzez wspieranie inwestycji i przedsiębiorczości	Liczba podmiotów wpisanych do rejestru REGON na 10 tys. ludności	1214	wzrost	BDL GUS
		Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą na 10 tys. ludności	1 665	wzrost	BDL GUS
	Kierunek działania 2.4. Zwiększenie zdolności instytucjonalnych i wzmocnienie potencjału instytucjonalnego	Budowa/adaptacja budynku Urzędu Miejskiego wraz ze zintegrowanym centrum usług publicznych na terenie „Starego Tartaku”	-	1	Urząd Miejski w Barlinku
		Liczba przeprowadzonych szkoleń wzmacniających kompetencje pracowników jednostek organizacyjnych	-	11 ¹⁶	Urząd Miejski w Barlinku
Cel strategiczny 3. Ochrona przyrody i rozwój przyjazny środowisku	Kierunek działania 3.1 Poprawa jakości i stanu środowiska wraz z jego ochroną	Poziom lesistości	49,4%	stabilizacja	BDL GUS
		Liczba przeprowadzonych działań z zakresu poprawy jakości powietrza	-	11 ¹⁷	Urząd Miejski w Barlinku
	Kierunek działania 3.2. Adaptacja do zmian klimatycznych	Moc instalacji fotowoltaicznych w gminie	18,765 MW ¹⁸	wzrost	Urząd Regulacji i Energetyki
Cel strategiczny 4. Zrównoważony rozwój terytorialny gminy Barlinek	Kierunek działania 4.1. Modernizacja, rozwój i zwiększenie dostępności do infrastruktury technicznej	Odsetek ludności korzystającej z sieci wodociągowej	99,1%	wzrost	BDL GUS
		Odsetek ludności korzystającej z sieci kanalizacyjnej	83,7%	wzrost	BDL GUS

¹⁵ Zakłada się realizację minimum jednego działania w ciągu roku, w okresie obowiązywania strategii – od 2025 r. do 2035 r., a więc 11 lat.

¹⁶ Zakłada się realizację minimum jednego działania w ciągu roku, w okresie obowiązywania strategii – od 2025 r. do 2035 r., a więc 11 lat.

¹⁷ Zakłada się realizację minimum jednego działania w ciągu roku, w okresie obowiązywania strategii – od 2025 r. do 2035 r., a więc 11 lat.

¹⁸ Według danych Urzędu Regulacji i Energetyki na terenie Gminy Barlinek znajduje się 6 instalacji OZE o łącznej mocy wynoszącej 18,765 MW. Należy jednak zaznaczyć, że dane publikowane przez URE nie uwzględniają mikroinstalacji (o mocy mniejszej niż 50 kW) i instalacji prosumenckich (produkujących prąd na użytek własny).

Cel strategiczny	Kierunek działania	Wskaźnik	Wartość bazowa wskaźnika w 2023 r.	Oczekiwany rezultat w 2035 r.	Źródło danych
		Odsetek ludności korzystającej z sieci gazowej	74,0%	wzrost	BDL GUS
		Zmieszane odpady komunalne z gospodarstw domowych przypadające na 1 mieszkańca	132,3 kg	spadek	BDL GUS
		Dostęp do szerokopasmowego Internetu	78,7%	wzrost	https://internet.gov.pl/
	Kierunek działania 4.2. Udoskonalenie infrastruktury drogowej i poprawa dostępności komunikacyjnej	Długość dróg rowerowych	17,1 km	wzrost	BDL GUS
		Długość dróg o nawierzchni twardej ulepszonej	41,6 km	wzrost	BDL GUS
	Kierunek działania 4.3. Kształtowanie atrakcyjnej i funkcjonalnej przestrzeni do życia	Udział powierzchni objętej obowiązującymi miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego w powierzchni ogółem	2,2%	wzrost	BDL GUS
		Udział powierzchni terenów zieleni w powierzchni ogółem	0,34%	wzrost	BDL GUS
		Liczba koszy na śmieci przypadająca na 100 mieszkańców	1,79	wzrost	BDL GUS
	Kierunek działania 4.4. Wsparcie terenów wiejskich	Odsetek ludności korzystającej z sieci kanalizacyjnej na obszarze wiejskim	51,6%	wzrost	BDL GUS
		Odsetek ludności korzystającej z sieci gazowej na obszarze wiejskim	31,9%	wzrost	BDL GUS
		Liczba wybudowanych/zmodernizowanych świetlic wiejskich	-	4	Urząd Miejski w Barlinku

3. System wdrażania Strategii

System zarządzania strategią stanowi szereg procesów, których realizacja wymaga zaangażowania różnych podmiotów o konkretnych kompetencjach. W celu zapewnienia ciągłości prowadzonych prac oraz maksymalizacji ich efektywności, potrzebny jest podział realizacji działań zaplanowanych w strategii. Jest on również konieczny ze względu na zróżnicowany poziom oraz zakres odpowiedzialności podmiotów. Oprócz określenia systemu wdrażania strategii, ważne jest także przedstawienie poniższych elementów, które są ze sobą ściśle powiązane i oddziałują na siebie:

- Formułowanie i aktualizowanie strategii;
- Wdrażanie strategii;
- Monitoring i ewaluacja rezultatów strategii.

3.1 Realizacja, monitoring, ewaluacja i aktualizacja strategii

W zakresie realizacji działań zdefiniowanych w strategii wiodącą rolę będzie pełnił Burmistrz Barlinka, który będzie wspierany przez zastępcę, Radę Miejską w Barlinku, skarbnika i merytoryczne komórki Urzędu Miejskiego w Barlinku.

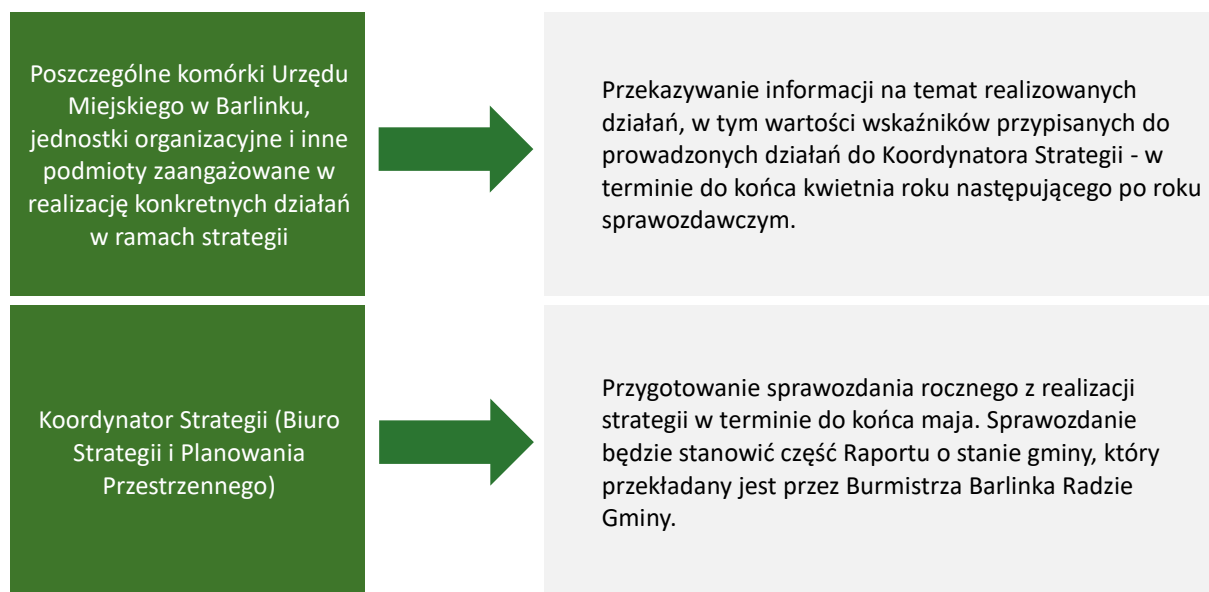
Burmistrz Barlinka	• Przygotowanie projektu strategii przy współpracy struktur Urzędu Miejskiego w Barlinku w uzgodnieniu z Radą Miejską w Barlinku i mieszkańcami (zmiana zapisów w dokumencie w oparciu o uzasadnione propozycje i wnioski mieszkańców), • Zatwierdzenie zadań do realizacji w ramach strategii, • Nawiązywanie współpracy z instytucjami, organizacjami i podmiotami (administracji wyższego i niższego szczebla, przedsiębiorcami, organizacjami pozarządowymi itp.), • Działania lobbingsowe na rzecz realizacji założeń strategii.
Rada Miejska w Barlinku	• Analiza postępów wdrażania strategii, • Zatwierdzenie i zapewnienie finansowania dla rocznych oraz wieloletnich programów branżowych i inwestycyjnych, w ramach których będą realizowane cele strategiczne i kierunki działań, • Rozpatrywanie wniosków o aktualizację strategii i podejmowanie uchwał w tym zakresie.
Skarbnik Barlinka	• Zabezpieczenie środków w budżecie na realizację zadań wynikających z kierunków działań poprzez umieszczenie konkretnych zadań w budżecie oraz Wieloletniej Prognozie Finansowej.
Koordinator Strategii (Biuro Strategii i Planowania Przestrzennego)	• Koordynacja prac na rzecz wdrażania strategii pomiędzy poszczególnymi podmiotami zaangażowanymi w realizację strategii, • Przygotowywanie analiz dotyczących miasta w zakresie projektów zrealizowanych ze środków UE w kontekście realizacji strategii, • Przygotowanie sprawozdań okresowych z realizacji strategii, • Upowszechnianie założeń strategii wśród mieszkańców gminy, • Bieżący nadzór nad realizacją strategii i rekomendowanie ewentualnych zmian w strategii.

Poszczególne komórki Urzędu Miejskiego w Barlinku, jednostki organizacyjne gminy i inne podmioty zaangażowane w realizację strategii	• Opracowanie rocznych i wieloletnich programów branżowych oraz inwestycyjnych w ramach których realizowane będą założenia strategiczne, • Realizacja poszczególnych działań strategicznych, • Informowanie Koordynatora strategii o stopniu realizacji zadań oraz przekazywanie danych do monitoringu, • Zgłaszanie problemów w realizacji zadań oraz konieczności zmian zapisów strategii.
---	---

Realizacja założeń strategii powinna odbywać się zgodnie z zasadami, takimi jak:

- **Partnerstwo** – podmioty realizujące strategię powinny kierować się zasadą równorzędnego traktowania reprezentantów poszczególnych środowisk. Istotne jest zachowanie niezależności poszczególnych podmiotów przy jednoczesnej współpracy na rzecz urzeczywistnienia zaplanowanej wizji miasta,
- **Otwartość** – w prace nad realizacją założeń strategii powinni zostać zaangażowani przedstawiciele różnych środowisk i podmiotów, co zagwarantuje interdyscyplinarność zespołów roboczych,
- **Efektywność** – działania, które zostaną podjęte, powinny być zaplanowane w taki sposób, aby umożliwić osiągnięcie wymiernych rezultatów przy oszczędnym wykorzystaniu zasobów,
- **Transparentność** – realizacja założeń strategicznych powinna być jawna, z założeniem udostępniania wszystkich informacji. Istotną częścią działań jest dialog pomiędzy poszczególnymi interesariuszami. Wszystkie podejmowane działania powinny być publicznie przedstawiane oraz konsultowane,
- **Konsekwencja** – wdrażane działania powinny odbywać się w odpowiedniej kolejności, mając na uwadze komplementarność podejmowanych działań. Istotna jest determinacja w osiąganiu założonych celów,
- **Elastyczność** – w przypadku zmieniających się uwarunkowań należy odpowiednio zmodyfikować założenia strategii.

Strategia podlega **monitoringowi** bieżącemu, który polega na cyklicznej analizie stopnia realizacji poszczególnych działań i celów strategicznych. Analiza opierać się będzie na wskaźnikach monitoringu wskazanych w rozdziale 2.6 Oczekiwane rezultaty planowanych działań. Celem tej procedury jest uzyskanie kompletnej informacji dotyczącej rezultatów działań przyjętych do realizacji.

Monitoring bieżący jest podstawą do przeprowadzenia **ewaluacji**, której celem jest wskazanie w jaki sposób prowadzone działania przekładają się na realizację celów strategicznych. W ramach badania ewaluacyjnego ocenia się skuteczność, efektywność i użyteczność prowadzonych prac, trwałość ich rezultatów, trafność doboru celów wobec zidentyfikowanych potrzeb i wyzwań rozwojowych. Ewaluacja ma na celu uzyskanie odpowiedzi na pytanie, w jaki sposób założenia i cele przekładane są na realne działania oraz wskazanie konieczności dokonania korekt (aktualizacji). Dzięki temu możliwe jest podnoszenie jakości działań, udoskonalenie bieżącej interwencji czy podejmowanie decyzji dotyczących aktualizacji lub modyfikacji dokumentu.

Rekomenduje się przeprowadzenie dwóch przeglądów strategicznych w okresie obowiązywania strategii – w 2030 r. (ewaluacja on-going) i 2035 r. (ewaluacja ex-post). Ewaluacja będzie opracowywana na podstawie raportów z monitoringu bieżącego. Wynikiem przeglądu będzie szczegółowe sprawozdanie zawierające wyniki monitoringu wraz z oceną poziomu realizacji celów strategicznych, w tym poszczególnych działań zaplanowanych w ramach strategii. Raporty ewaluacyjne będą prezentowane Radzie Miejskiej w Barlinku przez Burmistrza Barlinka wraz z rekomendacjami korekt, ewentualnej aktualizacji bądź uzupełnienia zawartości dokumentu.

Ewaluacja ex-ante – zgodnie z zapisami Ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz. U. z 2025 r. poz. 198) w art. 10a. ust. 2 zawarto zapis, że podmiot opracowujący projekt strategii rozwoju przeprowadza uprzednią ewaluację trafności, przewidywanej skuteczności i efektywności realizacji strategii rozwoju przed jej przyjęciem (ewaluacja ex-ante). Ma to na celu ocenę jakości i wartości procesu oraz potencjalnych efektów wdrażania strategii, zgodnie z wytycznymi zawartymi w opracowaniu pt. *Strategia Rozwoju Gminy. Poradnik praktyczny*, dostępnym na stronie

Ministerstwa Funduszy i Polityki Regionalnej. Przeprowadzenie ewaluacji ma służyć poprawie jakości planowanej interwencji.

Aktualizacja zapisów strategii dokonywana będzie w uzasadnionych przypadkach, w szczególności w związku ze zmianami uwarunkowań rozwoju (m.in. społecznych, gospodarczych, prawnych, przestrzennych czy politycznych) na terenie gminy, bądź w jej otoczeniu.

3.2 Wytyczne do sporządzania dokumentów wykonawczych

Strategia Rozwoju Gminy Barlinek do roku 2035 jest kluczowym dokumentem obowiązującym w gminie, który definiuje główne kierunki jej rozwoju w czterech sferach: społecznej, gospodarczej, przestrzennej i klimatyczno-środowiskowej. Strategia cechuje się dużym zróżnicowaniem w obrębie tematyki, jakiej dotyczy, zatem istnieje konieczność uszczegółowienia zapisów w niej zawartych w dokumentach wykonawczych. Dokumenty wykonawcze są planami oraz programami funkcjonującymi w gminie (lub dopiero opracowywanymi), zarówno obowiązkowymi, jak i fakultatywnymi. Wśród nich wymienić można m.in.:

- dokumenty planistyczne - miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego, zintegrowane planu inwestycyjne, miejscowe plany rewitalizacji czy uchwała krajobrazowa (reklamowa);
- programy ochrony środowiska;
- gminne programy wspierania polityki społecznej.

Przy tworzeniu i aktualizacji dokumentów niższego szczebla rekomenduje się aby:

- Dokumenty wykonawcze były napisane możliwie prostym językiem, zrozumiałym dla osób niebędących specjalistami w danej dziedzinie.
- Dokumenty były odpowiednio oznaczone, zgodnie z obowiązującymi zasadami.
- Przygotowanie dokumentu wykonawczego zakończyło się w ciągu 12 miesięcy od jego zainicjowania.
- Każdy dokument wykonawczy został poddany konsultacjom społecznym.
- W każdym dokumencie wykonawczym znalazło się co najmniej odniesienie do konkretnego celu strategicznego i kierunku działań niniejszej strategii – zaleca się wykazanie spójności dokumentu z niniejszą strategią.
- Każdy dokument wykonawczy posiadał przypisaną komórkę organizacyjną jako wiodącą, odpowiadającą za całościową realizację.

W poniższej tabeli zawarto dokumenty, które obowiązują na terenie Gminy Barlinek wraz z określeniem ich zgodności z niniejszą strategią.

Tabela 6 Wykaz dokumentów obowiązujących w Gminie Barlinek wraz z oceną aktualności wobec strategii

Nazwa dokumentu	Data przyjęcia/aktualizacji	Uwagi
Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Barlinek	Ostatnia aktualizacja w 2011 r.	Obowiązuje do końca 2025 r., później zostanie zastąpione Planem ogólnym (Gmina Barlinek jest w trakcie opracowywania planu ogólnego – Uchwała nr IV/22/2024 Rady Miejskiej w Barlinku z dnia 27 czerwca 2024 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia planu ogólnego gminy Barlinek.
Program Ochrony Środowiska dla Gminy Barlinek na lata 2023-2026 z perspektywą do roku 2030	2023 r.	Aktualny, zgodny z zapisami strategii
Plan Gospodarki Niskoemisyjnej dla Miasta i Gminy Barlinek do roku 2030	2022 r.	Aktualny, zgodny z zapisami strategii
Wieloletni program gospodarowania mieszkaniowym zasobem Gminy Barlinek na lata 2021-2027	2024 r.	Aktualny, zgodny z zapisami strategii
Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Barlinek na lata 2024-2028	2024 r.	Aktualny, zgodny z zapisami strategii
Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej na lata 2024-2030 na terenie Gminy Barlinek	2024 r.	Aktualny, zgodny z zapisami strategii
Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2022 – 2025	2022 r.	Aktualny, zgodny z zapisami strategii

Źródło: opracowanie własne.

3.3 Finansowanie strategii

Do zadań samorządu gminy należy poszukiwanie źródeł, narzędzi, metod oraz możliwości realizacji określonych celów zawartych w *Strategii Rozwoju Gminy Barlinek do roku 2035*. Konieczne jest wykorzystanie wszystkich możliwych i dostępnych środków finansowych, aby przeprowadzić skuteczną i efektywną interwencję oraz zrealizować zaplanowaną w dokumencie wizję. Do potencjalnych źródeł finansowania zadań wskazanych w strategii należą:

- Środki budżetu jednostek samorządu terytorialnego – regionalne, powiatowe oraz środki własne gminy;
- Środki budżetu państwa (pozostające w dyspozycji poszczególnych ministerstw, dedykowane fundusze i programy);
- Środki funduszy celowych;
- Środki z budżetu Unii Europejskiej z programów takich jak m.in:
 - Fundusze Europejskie dla Pomorza Zachodniego 2021-2027;
 - Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko (FEnIKS);
 - Fundusze Europejskie dla Nowoczesnej Gospodarki (FENG);
 - Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego 2021-2027 (FERS);
 - Fundusze Europejskie na Rozwój Cyfrowy (FERC);
 - Pomoc Techniczna dla Funduszy Europejskich (PTFE);
- Inne środki publiczne.

Ponadto, do współfinansowania projektów realizowanych w ramach programów operacyjnych lub w formule partnerstwa publiczno-prywatnego mogą zostać wykorzystane środki prywatne oraz środki, które dostępne będą po 2027 roku w ramach nowej perspektywy.

Biorąc pod uwagę wydatki inwestycyjne Gminy Barlinek w latach 2019-2023, na realizację zadań wydano łącznie 82,7 mln zł – w ciągu roku była to kwota średnio 16,5 mln zł. Na podstawie tych wydatków szacuje się, że w trakcie realizacji niniejszej strategii, czyli w okresie 2025-2035, Gmina Barlinek poniesie wydatki inwestycyjne w wysokości około 165,3 mln zł. Szacunki będą precyzowane w oparciu o Wieloletnią Prognozę Finansową.

Poniżej przedstawiono potencjalne źródła finansowania poszczególnych działań wyznaczonych w ramach niniejszej strategii.

Tabela 7 Potencjalne źródła finansowania strategii

Cel strategiczny	Potencjalne źródła finansowania	Priorytety
Cel strategiczny 1. Wysoka jakość życia i przyjazne warunki do zamieszkania	Fundusze Europejskie dla Pomorza Zachodniego 2021-2027	Priorytet FEPZ.05 Fundusze Europejskie na rzecz przyjaznego mieszkankom i mieszkańcom Pomorza Zachodniego Priorytet FEPZ.06 Fundusze Europejskie na rzecz aktywnego Pomorza Zachodniego Priorytet FEPZ.07 Fundusze Europejskie na rzecz partnerskiego Pomorza Zachodniego
	Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego 2021-2027	Priorytet FERS.02 Opieka nad dziećmi i równowaga między życiem prywatnym i zawodowym Priorytet FERS.03 Dostępność i usługi dla osób z niepełnosprawnościami Priorytet FERS.04 Spójność społeczna i zdrowie
	Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko 2021-2027 (FENIKS)	Priorytet FENX.06 Zdrowie Priorytet FENX.07 Kultura
	Program Interreg Region Morza Bałtyckiego 2021-2027	Priorytet 1. Innowacyjne społeczeństwa
	Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych	
	Programy Ministerstwa Zdrowia	
	Narodowy Fundusz Zdrowia	
	Fundusz Inicjatyw Obywatelskich	
	Sportowa Polska – Program rozwoju lokalnej infrastruktury sportowej (i inne Programy Ministerstwa Sportu i Turystyki)	
Cel strategiczny 2. Turystyka jako koło zamachowe rozwoju gospodarczego Barlinka	Fundusze Europejskie dla Pomorza Zachodniego 2021-2027	Priorytet FEPZ.01 Fundusze Europejskie na rzecz przedsiębiorczego Pomorza Zachodniego Priorytet FEPZ.06 Fundusze Europejskie na rzecz aktywnego Pomorza Zachodniego Priorytet FEPZ.07 Fundusze Europejskie na rzecz partnerskiego Pomorza Zachodniego
	Fundusze Europejskie dla Nowoczesnej Gospodarki (FENG)	Priorytet FENG.01 Wsparcie dla przedsiębiorców Priorytet FENG.02 Środowisko sprzyjające innowacjom
	Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego 2021-2027	Priorytet FERS.01 Umiejętności

Cel strategiczny	Potencjalne źródła finansowania	Priorytety
	Program Interreg Południowy Bałtyk 2021-2027	Priorytet 1: Innowacyjny Południowy Bałtyk – zwiększanie poziomu innowacji i internacjonalizacji podmiotów lokalnych Priorytet 3: Atrakcyjny Południowy Bałtyk – aktywacja potencjału turystycznego Obszaru Południowego Bałtyku
	Program Interreg Region Morza Bałtyckiego 2021-2027	Priorytet 1. Innowacyjne społeczeństwa
	Program Interreg Europa Środkowa 2021-2027	Priorytet 1. Współpraca na rzecz inteligentnej Europy Środkowej
	Krajowy Plan Odbudowy i Zwiększania Odporności	Komponent A „Odporność i konkurencyjność gospodarki”
Cel strategiczny 3. Ochrona przyrody i rozwój przyjazny środowisku	Fundusze Europejskie dla Pomorza Zachodniego 2021-2027	Priorytet FEPZ.02 Fundusze Europejskie na rzecz zielonego Pomorza Zachodniego
	Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko 2021-2027 (FEnIKS)	Priorytet FENX.01 Wsparcie sektorów energetyka i środowisko z Funduszu Spójności Priorytet FENX.02 Wsparcie sektorów energetyka i środowisko z EFRR
	Program Interreg Południowy Bałtyk 2021-2027	Priorytet 2: Zrównoważony Południowy Bałtyk – promowanie zrównoważonego rozwoju oraz niebieskiej i zielonej gospodarki
	Program Interreg Region Morza Bałtyckiego 2021-2027	Priorytet 2. Społeczeństwa rozważnie korzystające z wody Priorytet 3. Społeczeństwa neutralne dla klimatu
	Program Interreg Europa Środkowa 2021-2027	Priorytet 2. Współpraca na rzecz bardziej zielonej Europy Środkowej
	Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej	
	Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Szczecinie	
Cel strategiczny 4. Zrównoważony rozwój terytorialny gminy Barlinek	Fundusze Europejskie dla Pomorza Zachodniego 2021-2027	Priorytet FEPZ.03 Fundusze Europejskie na rzecz mobilnego Pomorza Zachodniego Priorytet FEPZ.04 Fundusze Europejskie na rzecz połączonego Pomorza Zachodniego
	Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko 2021-2027 (FEnIKS)	Priorytet FENX.01 Wsparcie sektorów energetyka i środowisko z Funduszu Spójności Priorytet FENX.02 Wsparcie sektorów energetyka i środowisko z EFRR Priorytet FENX.03 Transport miejski Priorytet FENX.04 Wsparcie sektora transportu z Funduszu Spójności Priorytet FENX.05 Wsparcie sektora transportu z EFRR
	Krajowy Plan Odbudowy i Zwiększania Odporności	Komponent B „Zielona energia i zmniejszenie energochłonności” Komponent E „Zielona, inteligentna mobilność”
	Rządowy Fundusz Polski Ład Program Inwestycji Strategicznych	
	Rządowy Fundusz Odbudowy Zabytków	

Źródło: opracowanie własne.

Spis grafik i tabel

Grafika 1 Obszary Strategicznej Interwencji w województwie zachodniopomorskim.	11
Grafika 2 Położenie Gminy Barlinek na tle regionu.....	17
Grafika 3 Model struktury funkcjonalno-przestrzennej miasta i gminy Barlinek	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
Grafika 4 Struktura i hierarchia osadnicza gminy Barlinek.....	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
Grafika 5 Istniejące formy ochrony przyrody oraz ich otuliny: rezerваты, obszary specjalnej ochrony, parki krajobrazowe. Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.	
Grafika 6 Istniejące formy ochrony przyrody, ich otuliny – pomniki przyrody, użytki ekologiczne, obszary chronionego krajobrazu – oraz korytarze ekologiczne (otwarte dane Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska)	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
Grafika 7 Tereny rolne i leśne.....	55
Grafika 8 Główne korytarze i elementy sieci transportowych: drogowe.....	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
Grafika 9 Główne korytarze i elementy sieci transportowych: rowerowe.....	58
Grafika 10 Główne korytarze i elementy sieci transportowych: hierarchiczny układ ulic w mieście Barlinek	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
Grafika 11 Mapa infrastruktury technicznej na terenie miasta i gminy Barlinek: sieć kanalizacyjna	63
Grafika 12 Mapa infrastruktury technicznej na terenie miasta i gminy Barlinek: sieć wodociągowa.....	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
Grafika 13 Mapa infrastruktury technicznej na terenie miasta i gminy Barlinek: sieć elektroenergetyczna	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
Grafika 14 Mapa infrastruktury technicznej na terenie miasta i gminy Barlinek: sieć gazowa i ciepłownicza	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
Grafika 15 Mapa lokalizacji i dostępności pieszej do żłobków i przedszkoli	65
Grafika 16 Mapa lokalizacji i dostępności pieszej do szkół podstawowych oraz lokalizacja szkół ponadpodstawowych.....	66
Grafika 17 Mapa lokalizacji i dostępności pieszej do placówek ochrony zdrowia oraz lokalizacja szpitali i jednostek ratownictwa medycznego	67
Grafika 18 Mapa lokalizacji i dostępności pieszej do lokalnych ośrodków kultury oraz lokalizacja innych ośrodków kultury ...	68
Grafika 19 Mapa obiektów wpisanych do rejestru zabytków oraz gminnej ewidencji zabytków.....	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
 Tabela 1 Cele i kierunki działań zdefiniowane w strategii rozwoju województwa	9
Tabela 2 Komplementarność Strategii Rozwoju Gminy Barlinek do roku 2035 ze Strategią Rozwoju Województwa Zachodniopomorskiego do roku 2030	10
Tabela 3 Charakterystyka JCWP zlokalizowanych na terenie Gminy Barlinek.....	13
Tabela 4 Charakterystyka JCWPd zlokalizowanych na terenie Gminy Barlinek.....	14
Tabela 5 Działania podstawowe przypisane do poszczególnych JCWP i JCWPd w IIaPGW znajdujących się	14
Tabela 6 Wykaz dokumentów obowiązujących w Gminie Barlinek wraz z oceną aktualności wobec strategii.....	94
Tabela 7 Potencjalne źródła finansowania strategii	96